

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 32

Год. LXV

Среда, 4 март 2009

Цена на овој број е 260 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
603. Одлука за давање согласност на Програмата за работа на Јавното претпријатие за стопанисување со станбен и деловен простор на Република Македонија за 2009 година.....	2	610. Одлука за престанок и давање на трајно користење движна ствар на Министерството за труд и социјална политика.....	5
604. Одлука за отповикување и избор на член на Надзорен одбор на Друштвото Фабрика за шински возила „Велес“, ДООЕЛ- Велес.....	2	611. Решение за именување Национален комесар на Светската изложба во Шангај во 2010 година – ЕКСПО Шангај 2010.....	5
605. Одлука за запишување на право на сопственост на недвижна ствар на име на Република Македонија во јавната книга за запишување на правата на недвижностите.....	3	612. Решение за именување државен секретар во Министерството за здравство.....	6
606. Одлука за запишување на право на сопственост на недвижна ствар на име на Република Македонија во јавната книга за запишување на правата на недвижностите.....	3	613. Решение за разрешување и именување претседател на Координативното тело за организација и координација за Светската изложба во Шангај во 2010 година – ЕКСПО Шангај 2010....	6
607. Одлука за утврдување на должности во трупa заклучно со бригада и соодветна единица и одредени должности во команда на корпус и во воени установи во кои службата се врши под трупни услови.....	4	614. Решение за разрешување и именување член на Надзорниот одбор за контрола на материјално - финансиското работење на ЈП за одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта „МАКЕДОНИЈАПАТ“ - Скопје.....	6
608. Одлука за престанок и давање на трајно користење на движна ствар на Управен суд Скопје.....	5	615. Решение за разрешување и именување членови на Управниот одбор на ЈП за водостопанство „Лисиче“- Велес.....	6
609. Одлука за престанок и давање на трајно користење движна ствар на Затвор Прилеп.....	5	616. Решение за именување членови на Управниот одбор – претставници на основачот на ЈЗУ Институт за медицина на трудот на Република Македонија - Скопје.....	7

	Стр.		Стр.
617. Решение за разрешување и именување членови на Управниот одбор – претставници на основачот на ЈЗУ Завод за физикална медицина и рехабилитација - Скопје.....	7	624. Решение за изменување на Решението за именување на раководител, заменик раководител, секретар и членови на Координативното тело за интелектуална сопственост.....	8
618. Решение за разрешување и именување членови на Управниот одбор – претставници на основачот на ЈЗУ Завод за превенција, лекување и рехабилитација на хронични респираторни неспецифични и алергиски заболувања - Отешево.....	7	625. Изменување на лиценца под број 19-5500/1 од 04.11.2008 година издадена на Друштвото за трговија, обложување и приредување на игри на среќа „РЈБ-СЛОТ“ ДОО извоз-увоз Скопје за постојано приредување на посебни игри на среќа во автомат клуб.....	9
619. Решение за разрешување и именување членови на Управниот одбор – претставници на основачот на ЈЗУ Општа болница-Велес.....	7	626. Правилник за користење на дигалки и индустриски транспортери.....	9
620. Решение за разрешување и именување член на Управниот одбор – претставник на основачот на ЈЗУ Здравствен дом-Велес.....	8	627. Правилник за користење на опрема под притисок.....	19
621. Решение за разрешување и именување член на Управниот одбор – претставник на основачот на ЈЗУ Универзитетска клиника за детски болести - Скопје.....	8	628. Правилник за посебни барања за контроли на Trichinella во месото.....	32
622. Решение за разрешување и именување член на Управниот одбор на Агенцијата за катастар на недвижности.....	8	629. Обрасци од Министерството за здравство.....	44
623. Решение за разрешување и именување членови на Одборот за акредитација на високото образование.....	8	630. Правилник за начинот на идентификација на јавните патишта со соодветен референтен систем и стационажа..	51
		631. Правилник за текот и начинот на одвивање на практичниот дел од почетната обука, за правата и обврските на кандидатите за судии и јавни обвинители и за менторите.....	57
		Огласен дел	1-80

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

603.

Врз основа на член 9 од Законот за стопанисување со станбен и деловен простор на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 2/94), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 2.01.2009 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ПРОГРАМАТА ЗА РАБОТА НА ЈАВНОТО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА СТОПАНISУВАЊЕ СО СТАНБЕН И ДЕЛОВЕН ПРОСТОР НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2009 ГОДИНА

1. Со оваа одлука се дава согласност на Програмата за работа на Јавното претпријатие за стопанисување со станбен и деловен простор на Република Македонија за 2009 година бр. 02-20468/3-2 од 24.12.2008 година и бр. 02-1333/7-2, донесена од Управниот одбор на ова јавно претпријатие.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-7090/1-08
2 јануари 2009 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р Никола Груевски, с.р.

604.

Врз основа на член 246 став 2 од Законот за трговските друштва („Службен весник на Република Македонија“ бр.28/2004, 84/2005, 25/2007 и 87/2008), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 24 февруари 2009 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ОТПОВИКУВАЊЕ И ИЗБОР НА ЧЛЕН НА НАДЗОРЕН ОДБОР НА ДРУШТВОТО ФАБРИКА ЗА ШИНСКИ ВОЗИЛА „ВЕЛЕС“, ДООЕЛ- ВЕЛЕС

1. Ѓорѓи Аврамов се отповикува од член на Надзорниот одбор на Друштвото Фабрика за шински возила „Велес“, ДООЕЛ -Велес .

2. За член на Надзорниот одбор на Друштвото Фабрика за шински возила „Велес“, ДООЕЛ - Велес се избира Панче Јанев.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-1037/1
24 февруари 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р Зоран Ставрски, с.р.

605.

Врз основа на член 91, од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05 и 150/07), и член 36 став 3 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/00, 12/03, 55/05, 37/06, 115/07, 19/08 и 82/08), Владата на Република Македонија, на седница-та одржана на 28.02.2009 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ЗАПИШУВАЊЕ НА ПРАВО НА СОПСТВЕНОСТ НА НЕДВИЖНА СТВАР НА ИМЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ЈАВНАТА КНИГА ЗА ЗАПИШУВАЊЕ НА ПРАВАТА НА НЕДВИЖНОСТИТЕ

Член 1

Се запишува право на сопственост на недвижни ствари – објекти кои се наоѓаат на КП број 892 за КО Јурумлери и тоа: зграда, производство, дистрибуција и сервиси-инфраструктура, влез 1, приземје, стан, во површина од 153 м² на име на Република Македонија во Јавната книга за запишување на правата на недвижностите.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-407/1
28 февруари 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

606.

Врз основа на член 91 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05 и 150/2007) и член 36 став 3 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.59/2000, 12/2003, 55/2005, 37/2006, 115/2007, 19/2008 и 82/2008), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 28.02.2009 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ЗАПИШУВАЊЕ НА ПРАВО НА СОПСТВЕНОСТ НА НЕДВИЖНА СТВАР НА ИМЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ЈАВНАТА КНИГА ЗА ЗАПИШУВАЊЕ НА ПРАВАТА НА НЕДВИЖНОСТИТЕ

Член 1

Се запишува право на сопственост на недвижни ствари-објекти кои се наоѓаат:

- на КП број 519 за КО Идризово, и тоа:
 - Зграда број 5, јавна институција-образование, влез 1, подрум, стан, во површина од 174 м²,
 - Зграда број 5, јавна институција-образование, влез 1, приземје, стан, во површина од 166 м²,
 - Зграда број 2, јавна институција-образование, влез 1, приземје, помошни површини, во површина од 2 м²,
 - Зграда број 5, јавна институција-образование, влез 1, кат 01, стан, во површина од 210 м²,
 - Зграда број 5, јавна институција-образование, влез 1, кат 02, стан, во површина од 210 м²,
 - Зграда број 5, јавна институција-образование, влез 1, масандра, стан, во површина од 186 м²,
 - Зграда број 6, јавна институција-образование, влез 1, подрум, подрум, во површина од 188 м²,

- Зграда број 6, јавна институција-образование, влез 1, приземје, стан, во површина од 181 м²,
- Зграда број 2, јавна институција-образование, влез 2, подрум, подрум, во површина од 287 м²,
- Зграда број 2, јавна институција-образование, влез 1, приземје, стан, во површина од 210 м²,
- Зграда број 2, јавна институција-образование, влез 1, приземје, помошни површини, во површина од 9 м²,
- Зграда број 2, јавна институција-образование, влез 2, приземје, стан, во површина од 194 м²,
- Зграда број 2, јавна институција-образование, влез 3, приземје, стан, во површина од 116 м²,
- Зграда број 2, јавна институција-образование, влез 4, приземје, стан, во површина од 676 м²,
- Зграда број 2, јавна институција-образование, влез 4, мезанин, стан, во површина од 119 м²,
- Зграда број 3, јавна институција-образование, влез 1, приземје, стан, во површина од 59 м²;
на КП број 525 за КО Идризово, и тоа:
 - Зграда број 1, јавна институција-образование, влез 1, приземје, деловна просторија, во површина од 211 м²,
 - Зграда број 2, јавна институција-образование, влез 1, приземје, стан, во површина од 480 м²,
 - Зграда број 2, јавна институција-образование, влез 1, приземје, помошни површини, во површина од 30 м²,
 - Зграда број 2, јавна институција-образование, влез 1, кат 01, стан, во површина од 292 м²,
 - Зграда број 2, јавна институција-образование, влез 1, кат 01, помошни површини, во површина од 25 м²,
 - Зграда број 2, јавна институција-образование, влез 1, кат 02, стан, во површина од 292 м²,
 - Зграда број 2, јавна институција-образование, влез 1, кат 02, помошни површини, во површина од 25 м²,
 - Зграда број 3, јавна институција-образование, влез 1, помошен објект, подрум, во површина од 494 м²,
 - Зграда број 3, јавна институција-образование, влез 1, приземје, стан, во површина од 1456 м²,
 - Зграда број 3, јавна институција-образование, влез 1, приземје, помошни површини, во површина од 142 м²,
 - Зграда број 3, јавна институција-образование, влез 1, кат 01, стан, во површина од 514 м²,
 - Зграда број 3, јавна институција-образование, влез 1, кат 02, стан, во површина од 590 м²,
 - Зграда број 3, јавна институција-образование, влез 2, приземје, стан, во површина од 584 м²,
 - Зграда број 3, јавна институција-образование, влез 2, приземје, помошни површини, во површина од 25 м²,
 - Зграда број 3, јавна институција-образование, влез 3, приземје, стан, во површина од 1319 м²,
 - Зграда број 3, јавна институција-образование, влез 3, приземје, помошни површини, во површина од 195 м²,
 - Зграда број 3, јавна институција-образование, влез 3, меѓукат, стан, во површина од 218 м²,
 - Зграда број 4, јавна институција-образование, влез 1, приземје, стан, во површина од 136 м²,
 - Зграда број 4, јавна институција-образование, влез 3, масандра, стан, во површина од 70 м²;
на КП број 523 за КО Идризово, и тоа:
 - Зграда број 2, јавна институција-образование, влез 1, приземје, стан, во површина од 300 м²,
 - Зграда број 3, јавна институција-образование, влез 1, приземје, деловна просторија, во површина од 97 м²,
 - Зграда број 4, јавна институција-образование, влез 1, подрум, подрум, во површина од 593 м²,

- Зграда број 4, јавна институција-образование, влез 1, подрум, помошни површини, во површина од 13 м²,
 - Зграда број 4, јавна институција-образование, влез 1, приземје, стан, во површина од 513 м²,
 - Зграда број 4, јавна институција-образование, влез 1, приземје, помошни површини, во површина од 19 м²,
 - Зграда број 4, јавна институција-образование, влез 1, кат 01, стан, во површина од 592 м²,
 - Зграда број 4, јавна институција-образование, влез 1, кат 01, помошни површини, во површина од 19 м²,
 - Зграда број 4, јавна институција-образование, влез 1, кат 02, стан, во површина од 592 м²,
 - Зграда број 4, јавна институција-образование, влез 1, кат 02, помошни површини, во површина од 19 м²,
 - Зграда број 5, јавна институција-образование, влез 1, приземје, стан, во површина од 622 м²,
 - Зграда број 5, јавна институција-образование, влез 1, приземје, помошни површини, во површина од 38 м²,
 - Зграда број 5, јавна институција-образование, влез 1, кат 01, стан, во површина од 373 м²,
 - Зграда број 5, јавна институција-образование, влез 1, кат 01, помошни површини, во површина од 34 м²,
 - Зграда број 5, јавна институција-образование, влез 1, кат 02, стан, во површина од 373 м²,
 - Зграда број 5, јавна институција-образование, влез 1, кат 02, помошни површини, во површина од 34 м²,
 на КП број 522 за КО Идризово, и тоа:
 - Зграда број 3, јавна институција-образование, влез 1, приземје, стан, во површина од 691 м²,
 - Зграда број 3, јавна институција-образование, влез 2, приземје, стан, во површина од 701 м²,
 - Зграда број 4, јавна институција-образование, влез 1, приземје, стан, во површина од 400 м²,
 - Зграда број 5, јавна институција-образование, влез 1, приземје, стан, во површина од 614 м²,
 - Зграда број 5, јавна институција-образование, влез 2, приземје, стан, во површина од 595 м²,
 - Зграда број 6, јавна институција-образование, влез 1, подрум, подрум, во површина од 105 м²,
 - Зграда број 6, јавна институција-образование, влез 1, приземје, стан, во површина од 595 м²,
 - Зграда број 6, јавна институција-образование, влез 1, приземје, помошни површини, во површина од 28 м²,
 - Зграда број 6, јавна институција-образование, влез 1, кат 01, стан, во површина од 609 м²,
 - Зграда број 6, јавна институција-образование, влез 1, кат 01, помошни површини, во површина од 19 м²,
 - Зграда број 6, јавна институција-образование, влез 1, кат 02, стан, во површина од 609 м²,
 - Зграда број 6, јавна институција-образование, влез 1, кат 02, помошни површини, во површина од 19 м²,
 - Зграда број 7, јавна институција-образование, влез 1, приземје, стан, во површина од 984 м²,
 - Зграда број 7, јавна институција-образование, влез 1, меѓукат 1, стан, во површина од 33 м²,
 - Зграда број 7, јавна институција-образование, влез 1, меѓукат 1, стан, во површина од 116 м²,
 на име на Република Македонија во Јавната книга за запишување на правата на недвижностите.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-407/2
 28 февруари 2009 година
 Скопје

Заменик на претседателот
 на Владата на Република
 Македонија,
 м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

607.

Врз основа на член 94, став 1, точка 3 под б) од Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 80/93, 3/94, 14/95, 71/96, 32/97, 24/00, 96/00, 5/01, 50/01, 85/03, 50/04, 4/05, 84/05, 101/05, 70/06, 153/07, 152/08 и 161/08), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 28.02.2009 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ДОЛЖНОСТИ ВО ТРУПА ЗАКЛУЧНО СО БРИГАДА И СООДВЕТНА ЕДИНИЦА И ОДРЕДЕНИ ДОЛЖНОСТИ ВО КОМАНДА НА КОРПУС И ВО ВОЕНИ УСТАНОВИ ВО КОИ СЛУЖБАТА СЕ ВРШИ ПОД ТРУПНИ УСЛОВИ

Член 1

Со оваа одлука се утврдуваат должностите во трупа заклучно со бригада и соодветна единица и одредени должности во команди и во Службата за воено здравство, во кои службата се врши под трупни услови во Министерството за одбрана и во постојниот состав на Армијата на Република Македонија, за чие вршење секои 12 месеци ефективно поминати на тие должности се сметаат како 15 месеци стаж на осигурување.

Член 2

Како должности од член 1 на оваа одлука се утврдуваат:

1. Должности во трупа заклучно со бригада и соодветна единица:

- должности во единица заклучно со бригада и соодветна единица, кои се пополнуваат со воени старешини и професионални војници;
- должности на лекар и медицински техничар во трупа кои се пополнуваат со цивилни лица.

2. Должности во команди во кои службата се врши под трупни услови:

- должности во оперативен центар во Генералштабот на Армијата на Република Македонија и Здружената оперативна команда;
- должности во Центарот за одгледување и дресура на службени кучиња;
- должности во Секциите за обука;
- должности на полигоните и камповите за обука;
- должности на стрелишта;
- должности во Центарот за обука;
- работа во лаборатории и одделенија во Службата за воено здравство, надлежностите за кои за дијагностика и лечење се применуваат радиорендгентски и други зрачења штетни по здравјето и работа во Институтот за превентивна медицина и тоа:
- раководител на Одделение за радиологија;
- радиолог во Одделение за радиологија;
- главен радиолошки технолог, воедно ракувач на санитарски материјални средства во Одделение за радиологија;
- радиолошки технолог во Одделение за радиологија;
- радиолошки техничар во Одделение за радиологија;
- физичар во Одделение за медицина на трудот;
- раководител на Одделение за превентивна медицина;
- главен медицински техничар во Одделение за превентивна медицина;
- ракувач на ИнМС и СнМС за институт за превентивна медицина.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-857/1
28 февруари 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

608.

Врз основа на член 1 и член 54 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05 и 150/07), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 28.02.2009 година донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК И ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИ-
СТЕЊЕ НА ДВИЖНА СТВАР НА УПРАВЕН СУД
СКОПЈЕ

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министертвото за правда му престанува користењето на движната ствар – вариолајт завеси со монтажа од 205 м² во вредност од 178.555,00 денари.

Движната ствар од член 1 на оваа одлука се дава на трајно користење на Управен суд - Скопје без надомест.

Член 2

Министерот за правда склучува договор со Претседателот на Управниот суд – Скопје за правата и обврските за движната ствар од член 1 од оваа одлука која се дава на трајно користење.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-1070/1
28 февруари 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

609.

Врз основа на член 1 и член 54 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05 и 150/07), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 28.02.2009, донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК И ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИ-
СТЕЊЕ ДВИЖНА СТВАР НА ЗАТВОР ПРИЛЕП

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Пробација КПУ Затвор Охрид му престанува користењето на движната ствар - патничко моторно возило; марка: Лада Ваз, тип на возило: 2121 Нива, форма: лимузина, број на шасија: ХТА21214051784249, број на мотор: 21214/7945492, број на седишта: 4, работна зафатнина: 1 690, сила на мотор: 59, маса на празно возило: 1310 со вредност од 249.995,00 денари.

Движната ствар од член 1 на оваа одлука се дава на трајно користење на Затвор Прилеп без надомест.

Член 2

Директорот на Пробација КПУ Затвор Охрид склучува договор со директорот на Затвор Прилеп за правата и обврските за движната ствар од член 1 од оваа одлука која се дава на трајно користење.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-1072/1
28 февруари 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

610.

Врз основа на член 54, став 2 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ број 8/05 и 150/07), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 28.02.2009 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК И ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИ-
СТЕЊЕ ДВИЖНА СТВАР НА МИНИСТЕРСТВОТО
ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Агенцијата за државни патишта и престанува користењето на движна ствар – патничко моторно возило „JEEP“, тип GRANDCHEROKEE 3.1 TD; број на шасија 1J4GWV-842YY133012; број на мотор VM73B/24258; година на производство 2000; сила на мотор 103 кв; запремина 3124 цм, маса на празно возило 1973; седишта 5.

Движната ствар од член 1 на оваа одлука се дава на трајно користење на Министерството за труд и социјална политика без надомест.

Член 2

Директорот на Агенцијата за државни патишта склучува договор со министерот за труд и социјална политика, за правата и обврските за движната ствар од член 1 од оваа одлука која се дава на трајно користење.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-1073/1
28 февруари 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

611.

Врз основа на член 36 став 6 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/2000, 12/2003, 55/2005, 37/2006, 115/2007, 19/2008 и 82/2008), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 17 февруари 2009 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ НАЦИОНАЛЕН КОМЕСАР НА
СВЕТСКАТА ИЗЛОЖБА ВО ШАНГАЈ ВО
2010 ГОДИНА – ЕКСПО ШАНГАЈ 2010**

1. За Национален комесар на Светската изложба во Шангај во 2010 година – ЕКСПО Шангај 2010 се именува Методиј Хаци – Васков, заменик на министерот за економија.

2. Со именувањето на Националниот комесар на Светската изложба во Шангај во 2010 година – ЕКСПО Шангај 2010 на досегашниот Национален комесар му престанува мандатот.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-278/2 17 февруари 2009 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Зоран Ставрски, с.р.
---	---

612.

Врз основа на член 10 став 3 од Законот за државните службеници („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/2000, 112/2000, 34/2001, 103/2002, 43/2002, 98/2002, 17/2003, 40/2003, 85/2003, 17/2004, 69/2004, 81/2005, 61/2006, 36/2007, 161/2008 и 6/2009), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 17 февруари 2009 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ ДРЖАВЕН СЕКРЕТАР ВО
МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ЗДРАВСТВО**

1. За државен секретар во Министерството за здравство се именува Зоран Стојановски, доктор на медицина, раководител на Секторот за примарна здравствена заштита во Министерството за здравство.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-921/1 17 февруари 2009 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Зоран Ставрски, с.р.
---	---

613.

Врз основа на член 36 став 6 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/2000, 12/2003, 55/2005, 37/2006, 115/2007, 19/2008 и 82/2008), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 17 февруари 2009 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ПРЕТСЕДАТЕЛ НА КООРДИНАТИВНОТО ТЕЛО ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА И КООРДИНАЦИЈА ЗА СВЕТСКАТА ИЗЛОЖБА ВО ШАНГАЈ ВО 2010 ГОДИНА – ЕКСПО ШАНГАЈ 2010**

1. Исмаил Ебипи се разрешува од должноста претседател на Координативното тело за организација и координација за Светската изложба во Шангај во 2010 година – ЕКСПО Шангај 2010.

2. За претседател на Координативното тело за организација и координација за Светската изложба во Шангај во 2010 година – ЕКСПО Шангај 2010 се именува Катерина Костеска, државен секретар во Министерството за економија.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-922/1 17 февруари 2009 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Зоран Ставрски, с.р.
---	---

614.

Врз основа на член 26 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/96, 6/2002, 40/2003, 49/2006 и 22/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 24 февруари 2009 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА
НАДЗОРНИОТ ОДБОР ЗА КОНТРОЛА НА МАТЕРИЈАЛНО - ФИНАНСИСКОТО РАБОТЕЊЕ НА
ЈП ЗА ОДРЖУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА МАГИСТРАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ ПАТИШТА
„МАКЕДОНИЈАПАТ“ - СКОПЈЕ**

1. Орце Наумовски се разрешува од должноста член на Надзорниот одбор за контрола на материјално - финансиското работење на Јавното претпријатие за одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта „МАКЕДОНИЈАПАТ“ – Скопје.

2. За член на Надзорниот одбор за контрола на материјално -финансиското работење на Јавното претпријатие за одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта „МАКЕДОНИЈАПАТ“ - Скопје, се именува Љупчо Велковски.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-1026/1 24 февруари 2009 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Зоран Ставрски, с.р.
--	---

615.

Врз основа на член 17 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/96, 6/2002, 40/2003, 49/2006 и 22/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 24 февруари 2009 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ НА
УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЈП ЗА ВОДОСТОПАНСТВО
„ЛИСИЧЕ“ - ВЕЛЕС**

1. Ибраим Исмаиловски се разрешува од должноста член на Управниот одбор на Јавното претпријатие за водостопанство „Лисиче“ – Велес.

2. За членови на Управниот одбор на Јавното претпријатие за водостопанство „Лисиче“ – Велес се именуваат:

- Горан Здравковски
- Марија Чатмова.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-1027/1
24 февруари 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

616.

Врз основа на член 135 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/2004, 84/2005, 111/2005, 65/2006, 5/2007 и 77/2008), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 24 февруари 2009 година, донесе

РЕШЕНИЕ

ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ НА УПРАВНИОТ ОДБОР – ПРЕТСТАВНИЦИ НА ОСНОВАЧОТ НА ЈЗУ ИНСТИТУТ ЗА МЕДИЦИНА НА ТРУДОТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА - СКОПЈЕ

1. За членови на Управниот одбор - претставници на основачот на ЈЗУ Институт за медицина на трудот на Република Македонија – Скопје се именуваат:

- Вера Стојановска,
- Дејан Михајловски,
- Садула Јакуповски,
- Агрон Сефери.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-1028/1
24 февруари 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

617.

Врз основа на член 135 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/2004, 84/2005, 111/2005, 65/2006, 5/2007 и 77/2008), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 24 февруари 2009 година, донесе

РЕШЕНИЕ

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ НА УПРАВНИОТ ОДБОР – ПРЕТСТАВНИЦИ НА ОСНОВАЧОТ НА ЈЗУ ЗАВОД ЗА ФИЗИКАЛНА МЕДИЦИНА И РЕХАБИЛИТАЦИЈА - СКОПЈЕ

1. Од должноста членови на Управниот одбор – претставници на основачот на ЈЗУ Завод за физикална медицина и рехабилитација – Скопје се разрешуваат:

- Весна Таскова,
- Снежана Вељановска.

2. За членови на Управниот одбор - претставници на основачот на ЈЗУ Завод за физикална медицина и рехабилитација – Скопје се именуваат:

- Елена Пишовска,
- Зорица Георгиевска,
- Ибраим Исмаилоски.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-1029/1
24 февруари 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

618.

Врз основа на член 135 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/2004, 84/2005, 111/2005, 65/2006, 5/2007 и 77/2008), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 24 февруари 2009 година, донесе

РЕШЕНИЕ

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ НА УПРАВНИОТ ОДБОР – ПРЕТСТАВНИЦИ НА ОСНОВАЧОТ НА ЈЗУ ЗАВОД ЗА ПРЕВЕНЦИЈА, ЛЕКУВАЊЕ И РЕХАБИЛИТАЦИЈА НА ХРОНИЧНИ РЕСПИРАТОРНИ НЕСПЕЦИФИЧНИ И АЛЕРГИСКИ ЗАБОЛУВАЊА - ОТЕШЕВО

1. Од должноста членови на Управниот одбор – претставници на основачот на ЈЗУ Завод за превенција, лекување и рехабилитација на хронични респираторни неспецифични и алергиски заболувања – Отешево се разрешуваат:

- Виолета Крстановска,
- Весна Шандуловска.

2. За членови на Управниот одбор - претставници на основачот на ЈЗУ Завод за превенција, лекување и рехабилитација на хронични респираторни неспецифични и алергиски заболувања – Отешево се именуваат:

- Михајло Цолонга,
- Марија Келепуровска.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-1031/1
24 февруари 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

619.

Врз основа на член 135 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/2004, 84/2005, 111/2005, 65/2006, 5/2007 и 77/2008), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 24 февруари 2009 година, донесе

РЕШЕНИЕ

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ НА УПРАВНИОТ ОДБОР – ПРЕТСТАВНИЦИ НА ОСНОВАЧОТ НА ЈЗУ ОПШТА БОЛНИЦА-ВЕЛЕС

1. Од должноста членови на Управниот одбор – претставници на основачот на ЈЗУ Општа болница – Велес се разрешуваат:

- Сузана Шумарова,
- Бобан Пановски.

2. За членови на Управниот одбор - претставници на основачот на ЈЗУ Општа болница – Велес се именуваат:

- Магдалена Спасева,
- Мими Божинова.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-1034/1
24 февруари 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

620.

Врз основа на член 135 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/2004, 84/2005, 111/2005, 65/2006, 5/2007 и 77/2008), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 24 февруари 2009 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР – ПРЕТСТАВНИК НА ОСНОВАЧОТ НА ЈЗУ ЗДРАВСТВЕН ДОМ-ВЕЛЕС**

1. Се разрешува Ристо Ристов од должноста член на Управниот одбор – претставник на основачот на ЈЗУ Здравствен дом – Велес.

2. За член на Управниот одбор - претставник на основачот на ЈЗУ Здравствен дом - Велес се именува Стојан Кулециновски.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија.“

Бр. 33-1035/1
24 февруари 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

621.

Врз основа на член 135 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/2004, 84/2005, 111/2005, 65/2006, 5/2007 и 77/2008), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 24 февруари 2009 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР – ПРЕТСТАВНИК НА ОСНОВАЧОТ НА ЈЗУ УНИВЕРЗИТЕТСКА КЛИНИКА ЗА ДЕТСКИ БОЛЕСТИ - СКОПЈЕ**

1. Се разрешува Марија Грковска од должноста член на Управниот одбор – претставник на основачот на ЈЗУ Универзитетска клиника за детски болести – Скопје.

2. За член на Управниот одбор - претставник на основачот на ЈЗУ Универзитетска клиника за детски болести – Скопје се именува Лолита Грковска.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија.“

Бр. 33-1036/1
24 февруари 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

622.

Врз основа на член 10 од Законот за катастар на недвижности („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/2008), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 24 февруари 2009 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА АГЕНЦИЈАТА ЗА КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ**

1. Бобан Нофитоски се разрешува од должноста член на Управниот одбор на Агенцијата за катастар на недвижности.

2. За член на Управниот одбор на Агенцијата за катастар на недвижности се именува Питер Симеонов.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија.“

Бр. 33-1038/1
24 февруари 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

623.

Врз основа на член 70 став 1 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 35/2008 и 103/2008) и член 36 став 6 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/2000, 12/2003, 55/2005, 37/2006, 115/2007, 19/2008 и 82/2008), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 24 февруари 2009 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ НА ОДБОРОТ ЗА АКРЕДИТАЦИЈА НА ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ**

1. Од должноста членови на Одборот за акредитација на високото образование се разрешуваат:

- д-р Јованка Тутеска,
- д-р Јонуз Абдулаи.

2. За членови на Одборот за акредитација на високото образование се именуваат:

- м-р Агим Нухиу,
- д-р Имер Исмаили.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија.“

Бр. 33-1039/1
24 февруари 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

624.

Врз основа на член 36, став 6 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/00, 12/03, 55/05, 37/06, 115/07, 19/08 и 82/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 28.02.2009 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА РЕШЕНИЕТО ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА РАКОВОДИТЕЛ, ЗАМЕНИК РАКОВОДИТЕЛ, СЕКРЕТАР И ЧЛЕНОВИ НА КООРДИНАТИВНОТО ТЕЛО ЗА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОПСТВЕНОСТ**

1. Во Решението за именување на раководител, заменик раководител, секретар и членови на Координативното тело за интелектуална сопственост („Службен

весник на Република Македонија” бр. 56/07,116/07, 32/08 и 3/09), во точката 1, потточка в) алинеја 9 се менува и гласи :

„Мартин Тодевски, помлад соработник во Секторот за развој на информатичко општество во Министерството за информатичко општество.“

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-969/1
28 февруари 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески**, с.р.

625.

Врз основа на член 16 од Законот за игрите на среќа и за забавните игри ("Службен весник на Република Македонија" бр. 10/97, 54/97, 13/01, 2/02 и 54/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 28.02.2009 година, одобри

ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ПОД БРОЈ 19-5500/1 ОД 04.11.2008 ГОДИНА ИЗДАДЕ- НА НА ДРУШТВОТО ЗА ТРГОВИЈА, ОБЛОЖУВА- ЊЕ И ПРИРЕДУВАЊЕ НА ИГРИ НА СРЕЌА „РЈБ- СЛОТ“ ДОО ИЗВОЗ-УВОЗ СКОПЈЕ ЗА ПОСТОЈАНО ПРИРЕДУВАЊЕ НА ПОСЕБНИ ИГРИ НА СРЕЌА ВО АВТОМАТ КЛУБ

1. Во Лиценцата под број 19-5500/1 од 04.11.2008 година, издадена на Друштвото за трговија, обложување и приредување на игри на среќа „РЈБ-СЛОТ“ ДОО извоз-увоз Скопје за постојано приредување на посебни игри на среќа во автомат клуб, во точката 3 бројот „2“ се заменува со бројот „3“.

2. Ова изменување на Лиценца се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 19-901/1
28 февруари 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески**, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА

626.

Врз основа на член 19, од Законот за техничката инспекција („Службен весник на Република Македонија“ бр. 88/2008), министерот за економија донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА КОРИСТЕЊЕ НА ДИГАЛКИ И ИНДУСТРИСКИ ТРАНСПОРТЕРИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува техничката опрема која е предмет на технички преглед и периодични испитувања, ставањето во употреба и користењето на техничката опрема, временскиот распоред, активностите, начинот и постапката за вршење на технички прегледи и периодични испитувања, поблиските услови кои треба да ги исполнат независните правни лица што учествуваат во постапката за технички преглед и периодични испитувања, и видот на документите кои ја следат техничката опрема при ставање во употреба и при користење.

Член 2

Одредбите од овој правилник се применуваат за следната техничка опрема:

- а) група 1 на техничка опрема:
 - мостовски дигалки (кранови),
 - портални и полупортални дигалки (кранови),
 - подвижни и неподвижни конзолни дигалки (кранови), и
 - подвижни и неподвижни дигалки (кранови) со столб или кула,
- б) група 2 на техничка опрема:
 - мобилни дигалки (кранови), односно сите видови на дигалки кои може да се движат натоварени или растоварени без потреба од фиксна патека,
 - дигалки монтирани на возила кои служат за натоварување и растоварување, и
 - дигалки кои служат за подигнување на лица на висини поголеми од 2 m, вклучувајќи ги и оние кои се монтирани на возила,
- в) група 3 на техничка опрема:
 - дигалки за одржување и сервисирање на возила,
 - сите други дигалки што работат со помош на челично јаже, верига или некој друг елемент за подигање на товар и користат рачен или механизирани погон,
 - сложени макари и витла од сите типови што се користат како самостојни уреди или во состав на други уреди за дигање, пренесување и спуштање на товар,
 - сите видови на механизми за подигање и/или влечење на товар со рачен или механизирани погон, и
 - виљушкар,
- г) група 4 на техничка опрема:
 - сите видови на транспортери (транспортери со ленти, транспортери со плочки, транспортери со гребла и слично) кои служат за континуиран транспорт на товар во парчиња или растересити и сипливи материјали (метални и/или неметални минерални сировини), и
 - сите видови транспортери за континуиран транспорт на товар кои се дел од технолошкиот процес и претставуваат посебна конструктивна целина.

Член 3

Одделни изрази употребени во овој правилник го имаат следното значење:

- “техничка опрема” е опремата утврдена со член 2 од овој правилник,
- “ставање во употреба” е постапка со која од страна на Државната техничка инспекција
- (во натамошниот текст Инспекторатот) се одобрува користење на техничката опрема за прв пат, после извршени значајни промени или оспособување за употреба по несреќен случај,
- “користење” е било која активност поврзана со: правилната употреба на техничката опрема за предвидената намена и согласно упатствата за употреба, одржувањето и сервисирањето, означувањето на техничката опрема, техничките прегледи и известувањето на Државната техничка инспекција, преземањето мерки за подобрување на безбедноста, спречување на други опасности и чувањето на документите кои треба да ја следат опремата при нејзино користење.
- “сопственик” е физичко или правно лице кое поседува или изнајмува простории кои се опслужуваат со техничката опрема или лице кое поседува или изнајмува опрема за вршење на сопствена дејност,
- “одговорно лице” е физичко или правно лице кое со договор или со писмено овластување е овластено во име на сопственикот да се грижи за обезбедување безбедна употреба, правилно одржување и функционирање на техничката опрема,

- “производител” е правно лице или негов овластен претставник со седиште во Република Македонија кое ја има одговорноста за проектирањето, конструирањето, составувањето, вградувањето (монтажата), пуштањето на пазар, репарирањето, извршувањето на значајни промени и кое во одредени случаи става ознака за сообразност и изготвува изјава за сообразност,

- “трговец” е физичко или правно лице или нивни овластен претставник со седиште во Република Македонија кое учествува во синџирот на набавки, ја пушта на пазарот техничката опрема и ја превзема одговорноста за проектирањето, конструирањето, составувањето, вградувањето (монтажата), пуштањето на пазар, извршувањето на значајни промени и кое во одредени случаи става ознака за сообразност и изготвува изјава за сообразност,

- “проектант” е правно лице со седиште во Република Македонија, ангажирано од производителот, трговецот или кое било правно или физичко лице за извршување на активности поврзани со проектирање на техничката опрема, со изготвување на техничката документација и активности поврзани со усогласување на техничката документација при значајни промени,

- “монтажер” е правно лице со седиште во Република Македонија, ангажирано од производителот или трговецот за извршување на активности поврзани со вградувањето на техничката опрема, а по претходна обука и/или дадено упатство за монтажа.

- “сервисер” е правно лице кое во име на сопственикот или за сопствени потреби врши редовно одржување и сервисирање, со цел да се обезбеди безбедна употреба на техничката опрема од член 2 на овој правилник,

- “новоизградена техничка опрема” е нова опрема која за првпат се става во употреба,

- “постоечка техничка опрема” е опрема која е ставена во употреба пред влегувањето во сила на овој правилник,

- “значителна промена” е извршена промена на една од техничките карактеристики на техничката опрема: номиналната брзина, номиналната носивост, капацитет и/или висината на подигнување, или е извршена промена на кој и да е значаен дел со делови кои не се со конструкција и тип како оригиналните делови пропишани од производителот (уредите за бeseње и потпирање, носечките јажиња и вериги, носечка конструкција или дел од конструкцијата, погонот, сопирачките, патеките или водилките, управувачките уреди, сигурносните уреди и слично),

- “технички преглед пред ставање во употреба” (во натамошниот текст прв технички преглед) е постапка со која се потврдува дека: новоизградената техничка опрема, техничката опрема на која е извршена значителна промена и техничката опрема оспособена за употреба по несрекен случај во моментот на извршување на техничкиот преглед ги исполнува безбедносните барања утврдени со националните стандарди и техничките прописи,

- “периодичен годишен технички преглед” (во натамошниот текст годишен технички преглед), е постапка со која се потврдува дека функционалните карактеристики на техничката опрема, во моментот на извршување на техничкиот преглед, се исти како и при ставање во употреба,

- “детален технички преглед” е постапка со која се потврдува дека во моментот на извршување на техничкиот преглед, техничката опрема и понатаму ги исполнува барањата кои ги исполнувала и при ставање во употреба,

- “вонреден технички преглед” е постапка со која се потврдува дека се отстранети недостатоците утврдени со првиот или периодичниот технички преглед или постапка со која се потврдува дека се правилно избрани и заменети било кој од следните делови: уредите за бeseње и/или потпирање, носечките јажиња и/или вериги, погонот, сопирачките, патеките или водилките, управувачките уреди, сигурносните уреди.

II. ТЕХНИЧКА ОПРЕМА КОЈА Е ПРЕДМЕТ НА ТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕД И ПЕРИОДИЧНИ ИСПИТУВАЊА

Член 4

Техничката опрема може да се стави во употреба и да се употребува доколку не го загрозува здравјето или безбедноста на лицата, безбедноста на имотот и кога прописно вградената и одржувана техничка опрема се користи за предвидената намена.

Член 5

(1) Техничката опрема подлежи на периодични технички прегледи и испитувања согласно одредбите од глава III на овој правилник, од страна на независни правни лица за технички прегледи и периодични испитувања кои ги исполнуваат условите утврдени со Законот за техничката инспекција и поблиските услови утврдени во глава IV од овој правилник.

(2) Техничката опрема може да се стави во употреба и може да се употребува доколку за неа е даден позитивен заклучок во техничкиот извештај за извршен технички преглед и периодични испитувања, согласно одредбите од глава III на овој правилник.

Член 6

(1) Одредбите од овој правилник се применуваат и за постоечката техничка опрема за која треба да се изготви стручно мислење за состојбата согласно член 29 на овој правилник.

(2) Доколку за постоечката техничка опрема не може да се даде позитивен заклучок во техничкиот извештај за извршен технички преглед, истата може да се употребува до рокот предвиден за нејзино усогласување со безбедносните барања, само доколку недостатоците не предизвикуваат опасност, при нормална употреба, по луѓето со неограничен пристап до опремата и доколку се применуваат мерките опфатени со стручното мислење согласно член 48 од овој правилник.

Член 7

(1) Суштествените здравствени и безбедносни барања утврдени со одредбите на Правилникот за безбедност на машини треба да се применуваат секогаш кога техничката опрема или луѓето се предмет на конкретна опасност и покрај тоа што техничката опрема се употребува согласно начинот даден од монтажертот или производителот на техничката опрема.

(2) Суштествените здравствени и безбедносни барања опфатени со други технички прописи треба соодветно да се применуваат секогаш кога постои реална опасност опфатена со тие технички прописи.

Член 8

Кога националните стандарди опфаќаат едно или повеќе суштествени здравствени и безбедносни барања, тогаш ќе се смета дека техничката опрема проектирана, конструирана и вградена во согласност со тој стандард ги исполнува соодветните суштествени барања.

III. СТАВАЊЕ ВО УПОТРЕБА И КОРИСТЕЊЕ

Член 9

Техничката опрема, пред да се стави во употреба, треба да ги има поминато следните постапки:

- изработена техничка документација од страна на производител или проектант;
- извршена монтажа на техничката опрема од страна на производител или монтажער;
- изготвени упатства за употреба, одржување и периодични прегледи и други документи кои треба да ја следат техничката опрема при нејзино користење од страна на производителот или лицето кое ја пушта на пазар техничката опрема;
- спроведена постапка за оцена на сообразноста и изготвена изјава за сообразност од страна на производителот или лицето кое ја пушта на пазар техничката опрема, согласно Правилникот за безбедност на машини; и
- извршен технички преглед пред ставање во употреба од страна на независно правно лице кое ги задоволува условите пропишани со овој правилник.

Член 10

(1) За техничката опрема од група 1 и група 2 пропишана во член 2 од овој правилник, сопственикот на опремата треба да поднесе барање до Инспекторатот за ставање во употреба на техничката опрема.

(2) Барањето од став 1 на овој член треба да содржи:

- име, презиме и адреса или назив и седиште на подносителот на барањето,
- тип и намена на техничката опрема,
- локација каде е вградена техничката опрема,
- име, презиме и адреса или назив и седиште на производителот, или лицето кое ја пушта на пазар опремата или правното лице кое извршило значајни измени на техничката опрема, и
- назив и седиште на независното правно лице кое извршило технички преглед.

(3) Кон барањето од став 1 на овој член се доставува и следната документација:

- тип, намена на опремата, номинална носивост, номинална брзина, капацитет и други технички карактеристики,
- заверена и потпишана изјава за сообразност согласно Правилникот за безбедност на машини,
- записник за предадена техничка опрема, техничка документација, упатства за употреба и други документи кои треба да ја следат техничката опрема при нејзино користење,
- технички извештај од извршениот технички преглед,
- изјава заверена на нотар за склучен договор со независно правно лице кое ќе врши технички прегледи и периодични испитувања,
- распоред на вршење на технички прегледи и периодични испитувања, и
- изјава од сопственикот дека ја поседува документацијата која треба да ја придружува техничката опрема при нејзино користење

Член 11

(1) Врз основа на поднесеното барање, а по извршена проверка на доставената документација и утврдување на исполнетоста на условите за ставање во употреба, Инспекторатот, согласно Законот за техничката инспекција, донесува решение за ставање во употреба на техничката опрема и доделува евиденциски број.

(2) Решението за ставање во употреба на техничката опрема и евиденцискиот број, Инспекторатот го доставува до подносителот на барањето.

Член 12

Подносителот на барањето за ставање во употреба на техничката опрема решението го прикачува на матичната книга на техничката опрема и видно и јасно ја означува техничката опрема со доделениот евиденциски број.

Член 13

Сопственикот на техничката опрема треба:

- да ја спроведе постапката за ставање во употреба согласно одредбите од овој правилник,
- да се грижи за извршување на редовното одржување и за правилна употреба во согласност со упатствата од производителот или проектантот,
- да се грижи за безбедна употреба на техничката опрема во периодот помеѓу техничките прегледи и да ја известува службата за одржување за неправилно функционирање на техничката опрема,
- да ја исклучи од погон техничката опрема и да спречи нејзина употреба доколку е нарушена безбедната употреба и за тоа да го известат лицето за одржување,
- да обезбеди безбеден и брз пристап до техничката опрема на службата за одржување и да го известат за можните нарушувања на безбедноста на местото каде се извршува одржувањето,
- да се грижи за извршување на техничките прегледи и периодични испитувања во утврдените рокови со овој правилник,
- да се грижи дека во матичната книга на техничката опрема се впишани потребните податоци и истите да ги ажурира, и
- да се грижи и да ја чува документацијата која треба да ја следи техничката опрема при нејзино користење.

Член 14

Одговорното лице, треба:

- детално да биде запознаено со упатствата за употреба и соодветните страници од матичната книга на техничката опрема,
- за време на употребата да проверува дека на техничката опрема не се појавиле дефекти кои го загрозуваат здравјето и безбедноста на корисниците,
- сите неправилности и дефекти на техничката опрема да ги впише во матичната книга на техничката опрема и за истите да го известат сопственикот или лицето за одржување,
- да ја исклучи од погон техничката опрема ако неправилностите и дефектите ја загрозуваат безбедната употреба на техничката опрема.

Член 15

Производителот на техничката опрема, треба да:

- ги применува националните стандарди, соодветните технички прописи и позитивната инженерска пракса при проектирањето, конструирањето и вградувањето на техничката опрема,
- овозможи примена на суштествените здравствени и безбедносни барања опфатени со Правилникот за безбедност на машини,
- изготви техничка документација согласно член 59 од овој правилник,

- ја предаде техничката документација на сопственикот на техничката опрема,
- ја чува техничката документација најмалку 10 години од вградувањето на техничката опрема,
- изврши подесување, завршни проверки и тестирања на исправноста на техничката опрема после нејзиното вградување (доколку тоа не го довери на монтажертот),
- ги прикачи техничката документација записите од проверките и тестирања на исправноста на техничката опрема (доколку тоа не го довери на монтажертот),
- изготви упатства за употреба, одржување и периодични прегледи и истите да ги предаде на сопственикот на техничката опрема или на монтажертот (доколку тоа не го довери на трговецот),
- изготви матична книга на техничката опрема и истата да ја предаде на сопственикот (доколку тоа не го довери на трговецот),
- изврши постапка за оценка на сообразност согласно Правилникот за безбедност на машини (доколку тоа не го довери на трговецот),
- предаде на сопственикот изјавата за сообразност согласно Правилникот за безбедност на машини, доколку е соодветно (доколку тоа не го довери на трговецот),
- ја чува изјавата за сообразност најмалку 10 години од вградувањето на техничката опрема (доколку тоа не го довери на трговецот), и
- изготви изјава дека техничката опрема е прописно проектирана и конструирана, а доколку ја вградува и изјава дека техничката опрема е прописно вградена.

Член 16

Трговецот со техничката опрема, треба да:

- ги применува националните стандарди, соодветните технички прописи при пуштањето на пазар на техничката опрема,
- овозможи примена на суштествените здравствени и безбедносни барања опфатени со соодветните технички прописи,
- ангажира со договор проектант, за изготвување на техничка документација согласно член 59 од овој правилник, доколку тоа не го набави од производителот,
- ангажира со договор монтажерт за вградување на техничката опрема,
- изготви упатство за вградување на техничката опрема и да му го предаде на монтажертот,
- ја предаде техничката документација на сопственикот и монтажертот на техничката опрема,
- изготви упатства за употреба, одржување и периодични прегледи и истите да ги предаде на сопственикот на техничката опрема,
- изготви матична книга на техничката опрема и истата да ја предаде на сопственикот,
- изврши постапка за оценка на сообразност согласно Правилникот за безбедност на машини,
- ја предаде на сопственикот изјавата за сообразност согласно Правилникот за безбедност на машини, и
- ја чува изјавата за сообразност најмалку 10 години од вградувањето на техничката опрема.

Член 17

Проектантот на техничката опрема, треба да:

- ги применува националните стандарди, соодветните технички прописи и позитивната инженерска пракса при проектирањето, конструирањето на техничката опрема,

- овозможи примена на суштествените здравствени и безбедносни барања опфатени со Правилникот за безбедност на машини,
- изготви техничка документација согласно член 59 од овој правилник,
- ја предаде техничката документација на лицето кое го ангажирало за изготвување на истата,
- ја чува техничката документација најмалку 10 години од вградувањето на техничката опрема, и
- да изготви изјава дека опремата е прописно проектирана.

Член 18

Монтажертот на техничката опрема, треба да:

- ги применува националните стандарди, соодветните технички прописи и позитивната инженерска пракса при вградувањето на техничката опрема,
- ги применува упатствата за монтажа на техничката опрема и составните компоненти и уреди,
- ги применува прописите и упатствата за здравје и безбедност при работа,
- соработува со производителот или проектантот со цел да се обезбеди правилна монтажа,
- изврши подесување, завршни проверки и тестирања на исправноста на техничката опрема после нејзиното вградување,
- ги прикачи во техничката документација записите од проверките и тестирања на исправноста на техничката опрема, и
- изготви изјава дека опремата е прописно вградена и технички исправна и да ја предаде изјавата на лицето кое го ангажирало.

Член 19

Сервисертот на техничката опрема, треба да:

- се грижи дека одржувањето го извршуваат стручно оспособени лица кои се детално запознаети со техничката опрема, упатствата за употреба и одржување, и соодветните страници од матичната книга на техничката опрема,
- се грижи дека одржувањето го извршуваат стручно оспособени лица кои се опремени со соодветни алати и орудија,
- се грижи за постојана обука и стручно усовршување на лицата кои вршат одржување и сервисирање,
- ја прилагоди програмата за одржување, така да примени мерки за предвидливите грешки, како што на пример се: грешки поради несковесна употреба, неправилна употреба, истрошеност на делови итн,
- го извршува одржувањето во согласност со упатствата за одржување и врз основа на периодичните проверки,
- го известува сопственикот за функцијата на техничката опрема, а посебно за работите и мерките за безбедно функционирање на пристапите до објектот и до техничката опрема,
- ги одржува составните делови на техничката опрема во исправна состојба така да мерките и отстапувањата се во дозволени граници,
- ја исклучи од употреба техничката опрема до моментот на отстранување на недостатоците кои предизвикуваат нарушување на безбедноста, а се откриени за време на редовното одржување, да ги регистрира недостатоците во матичната книга на техничката опрема и за тоа да го известат сопственикот,

- води записи за прегледите при редовното одржување, за сервисирањето и за секоја интервенција на техничката опрема, и да ги регистрира овие активности во матичната книга на техничката опрема,
- има на располагање потребни резервни делови за поправка и замена,
- го известува сопственикот за сите промени направени на техничката опрема,
- го известува сопственикот за потребните периодични технички прегледи, и
- присуствува при извршувањето на техничките прегледи и да ги извршуваат задачите побарани од независното правно лице за технички прегледи и периодични испитувања.

Член 20

(1) Редовното одржување на техничката опрема треба да се врши најмалку еднаш на три месеци, доколку поинаку не е пропишано со упатствата за употреба, одржување и прегледи и треба да опфати:

- преглед на постројката и нејзината работа според упатството,
- отстранување на утврдените недостатоци и замена на неисправните и оштетени елементи, и
- чистење на деловите кои припаѓаат на техничката опрема и просторите за пристап,

(2) Редовното одржување на техничката опрема особено треба да опфати:

- проверка на правилната работа на сите сигурносни уреди и електричните сигурносни кола,
- проверка на носечките јажиња или вериги, куки, сопирачки (истрошеност, затегнатост итн.) и нивните врски со другите делови,
- проверка на влечењето што се остварува со триење, доколку е соодветно,
- проверка на исправноста на хидрауличната или пневматската инсталација, доколку е соодветно,
- проверка на изолацијата на сите струјни кола и нивните врски со заземјувањето,
- проверка на приклучоците на громобранската инсталација,
- чистење и подмачкување на деловите од техничката опрема,
- проверка на исправноста на работата на техничката опрема при движење во сите насоки,
- проверка на исправноста на погонските уреди, управувачките уреди и на елементите за пренос на сила, и
- проверка на интегритетот на механичката заштита од електрични склопки и разводни кутии.

Член 21

(1) Сите недостатоци во работата на техничката опрема утврдени при редовното одржување треба да се отстрануваат без одлагање, а неисправните и оштетените делови треба да се заменат со исправни.

(2) Ако при прегледот на техничката опрема од редовното одржување се утврдат неисправности што може да доведат до опасна погонска состојба, техничката опрема треба да се исклучи од употреба додека таквите неисправности не се отстранат, а за тие активности треба да се известат сопственикот и да се регистрираат во матичната книга на техничката опрема.

(3) Активностите од редовното одржување се регистрираат во соодветниот дел од матичната книга на техничката опрема со податоци за извршените активности и за лицето кое го извршило редовното одржување.

Член 22

При користење на техничката опрема се вршат прегледи во определени временски интервали: дневни, месечни и годишни, доколку поинаку не е определено со упатствата за употреба, одржување и периодични прегледи.

Член 23

(1) Дневниот преглед за исправноста на техничката опрема се врши пред почетокот на работа со техничката опрема, а особено опфаќа проверка на:

- правилната работа на сите сигурносни уреди и електричните сигурносни кола,
- носечките јажиња или вериги (истрошеност, затегнатост итн.) и нивните врски со другите делови,
- исправноста на хидрауличната или пневматската инсталација, доколку е соодветно,
- исправноста на работата на техничката опрема при движење во сите насоки,
- исправноста на погонските уреди, управувачките уреди и на елементите за пренос на сила, и
- интегритетот на механичката заштита од електрични склопки и разводни кутии.

(2) Дневниот преглед за исправноста на техничката опрема го врши лицето кое ракува со техничката опрема и кое е стручно оспособено да ракува со истата.

Член 24

(1) Месечниот преглед за исправноста на техничката опрема се врши најмалку еднаш месечно, а особено опфаќа проверка на:

- правилната работа на сите сигурносни уреди и електричните сигурносни кола,
- правилната работа на сите електрични уреди (електромотори, склопки итн.)
- носечките јажиња или вериги, куки, сопирачки (истрошеност, затегнатост итн.) и нивните врски со другите делови,
- влечењето што се остварува со триење, доколку е соодветно,
- исправноста на хидрауличната или пневматската инсталација, доколку е соодветно,
- изолацијата на сите струјни кола и нивните врски со заземјувањето,
- приклучоците на громобранската инсталација, доколку е соодветно,
- чистење и подмачкување на деловите од техничката опрема,
- исправноста на работата на техничката опрема при движење во сите насоки,
- исправноста на погонските уреди, управувачките уреди и на елементите за пренос на сила,
- патеките, споевите на шините/водилките и прицврстувањето со конструкцијата,
- состојбата на носечката конструкција, и
- интегритетот на механичката заштита од електрични склопки и разводни кутии.

(2) Месечниот преглед за исправноста на техничката опрема го врши одговорното лице за техничката опрема или лицето кое е назначено од сопственикот, и кое е детално запознаето со упатствата за употреба, одржување и периодични прегледи.

(3) Месечниот преглед се забележува во соодветниот дел од матичната книга на техничката опрема со податоци за утврдени недостатоци и за лицето кое го извршило месечниот преглед.

Член 25

(1) Годишниот преглед за исправноста на техничката опрема се врши најмалку еднаш годишно, а се состои од детален преглед на состојбата на машинските уреди, деловите на опремата, носечката конструкција, електричните уреди, кранската патека (доколку е соодветно), означувањето и пристапот.

(2) Годишниот преглед за исправноста на техничката опрема го врши одговорното лице за техничката опрема или правно лице кое е назначено од сопственикот, и кое е детално запознаето со упатствата за употреба, одржување и периодични прегледи.

(3) Годишниот преглед се забележува во соодветниот дел од матичната книга на техничката опрема со податоци за утврдени недостатоци и за лицето кое го извршило годишниот преглед.

Член 26

Покрај минималните податоци потребни за пуштање на пазарот на машини опфатени со Правилникот за безбедност на машини, на техничката опрема и составните делови треба да има поставено натписи, известувања и ознаки согласно националните стандарди и стандардизациски документи.

Член 27

(1) Сите натписи, известувања и ознаки треба да бидат напишани на македонски јазик и неговото кирилско писмо.

(2) Сите натписи, известувања и ознаки треба да бидат уочливи, читливи и разбирливи, изработени од постојан материјал и трајно прицврстени.

Член 28

На местата каде постои одредена опасност при пристап до тие места треба да се постави соодветен натпис за предупредување од опасноста или за мерки за спречување на опасноста.

Член 29

(1) За подобрување на безбедноста на постоечката техничка опрема, на барање на сопственикот, треба да се изработи стручно мислење за состојбата на техничката опрема и за мерките за подобрување на безбедноста и на сообразноста на техничката опрема со одредбите од техничките прописи и барањата од националните стандарди и стандардизациски документи.

(2) Стручното мислење од став 1 на овој член треба да ги опфати активностите што треба да се преземат за подобрување на безбедноста на постоечката техничка опрема и за сообразноста на техничката опрема со одредбите од техничките прописи и барањата од националните стандарди, како и проценката на опасностите по здравјето или безбедноста на лицата и безбедноста на имотот.

Член 30

(1) Стручното мислење од член 29 на овој правилник, треба да биде изработено од независно правно лице, производител или проектант што ги исполнува условите утврдени во глава IV во овој правилник.

(2) Доколку стручното мислење биде изработено од производител или проектант, истото треба да подлежи на ревизија од независно правно лице за вршење на технички прегледи или од овластено тело за оценка на сообразност.

Член 31

(1) За подобрување на безбедноста на постоечката техничка опрема, доколку е можно, треба да се применат суштествените безбедносни барања утврдени со Правилникот за безбедност на машини и барањата од националните стандарди кои посебно се однесуваат на мерките, дозволените отстапувања, брзините и забрзувањата.

(2) Во стручното мислење треба да се даде и рок за извршување на предвидените активности за подобрување на безбедноста и на сообразноста на техничката опрема, кој не треба да биде подолг од десет години и да е во согласност со одредбите од глава VI на овој правилник.

(3) Сопственикот на техничката опрема треба да ги спроведе сите барања од стручното мислење во предвидениот рок.

Член 32

Значителна промена на техничката опрема може да изврши:

- производител по претходно изработена техничка документација за извршените промени, или
- монтажер по претходно изработена техничка документација од страна на проектант или производител и по претходно изработено упатство за извршување на промените, или
- сервисер по претходно изработена техничка документација од страна на проектант или производител и по претходно изработено упатство за извршување на промените.

IV. ВРЕМЕНСКИ РАСПОРЕД, АКТИВНОСТИ, НАЧИН И ПОСТАПКА НА ВРШЕЊЕ НА ТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕДИ И ПЕРИОДИЧНИ ИСПИТУВАЊА

Член 33

Техничките прегледи и периодични испитувања, во зависност од периодите на извршување и обемот на активностите се делат на:

- технички преглед пред ставање во употреба,
- периодичен годишен технички преглед,
- детален технички преглед,
- вонреден технички преглед.

Член 34

(1) Првиот технички преглед се прави за секоја техничка опрема од овој правилник пред ставањето во употреба, по извршувањето на значителни промени или по оспособување после несреќен случај.

(2) Активностите поврзани со првиот технички преглед содржат проверки и испитувања, согласно применливите национални стандарди или активности утврдени со член 43 став 2 од овој правилник.

Член 35

(1) Годишниот технички преглед се врши само за техничката опрема од група 1 утврдена во член 2 од овој правилник и се врши најдоцна по истекот на една година од претходниот годишен технички преглед.

(2) Активностите поврзани со годишниот технички преглед содржат проверки и испитувања, согласно применливите национални стандарди или активности утврдени со член 43 став 3 од овој правилник.

Член 36

(1) Деталниот технички преглед треба да се изврши при секоја промена на локацијата на техничката опрема или најдоцна по истекот на следните рокови во однос на претходните детални технички прегледи:

- три години за техничката опрема од група 1 утврдена во член 2 од овој правилник, односно две години доколку годишното вистинско работно време е поголемо од 3000 часа и релативното оптоварување на техничката опрема е поголемо од 56%,
- три години за техничката опрема од група 2 и група 3 утврдена во член 2 од овој правилник, односно две години доколку техничката опрема е постара од 9 години,
- две години за техничката опрема од група 4 утврдена во член 2 од овој правилник.

(2) За дигалките со голема носивост и лесни услови на работа (на пр. дигалки во хидроцентрали), деталниот технички преглед може да се извршува и во други рокови, односно тогаш кога е на располагање најголем товар (на пр. ротор на генератор). Во тој случај пробниот товар се употребува само до големината на расположливиот пробен товар за испитувањата.

(3) Активностите поврзани со деталниот технички преглед содржат проверки и испитувања, согласно применливите национални стандарди или активности утврдени со член 43 став 4 од овој правилник.

Член 37

(1) Вонреден технички преглед се врши пред ставањето во погон на техничката опрема на која се отстранети недостатоците утврдени со првиот или периодичниот технички преглед или се заменети некои од значајните делови на опремата (уредите за бeseње и/или потпирање, носечките јажиња и/или вериги, погонот, сопирачките, патеките или водилките, управувачките уреди, сигурносните уреди).

(2) При вонреден технички преглед независното правно лице врз основа на документацијата, добиените информации и увидот на лице место, одлучува во кој обем ќе се изврши техничкиот преглед.

Член 38

(1) Сопственикот на техничката опрема утврдена во група 1 и група 2 од член 2 на овој правилник го известува Инспекторатот за спроведените технички прегледи.

(2) Известувањето од став 1 на овој член треба да содржи:

- име, презиме и адреса или назив и седиште на подносителот на известувањето,
- тип и намена на техничката опрема,
- локација каде е вградена техничката опрема, и
- назив и седиште на независното правно лице кое извршило технички преглед.

(3) Со известувањето од став 1 на овој член се доставува и следната документација:

- технички извештај од извршениот технички преглед,
- изјава заверена на нотар за склучен договор со независно правно лице кое ќе врши технички прегледи и периодични испитувања,
- распоред на вршење на технички прегледи и периодични испитувања, и
- изјава од сопственикот дека ја поседува документацијата која треба да ја придружува техничката опрема при нејзино користење.

Член 39

Техничката опрема на која не е извршен технички преглед се исклучува или се става вон употреба, од страна на сопственикот.

Член 40

Техничкиот преглед и периодичните испитувања ги врши независно правно лице за технички преглед на техничка опрема утврдена со овој правилник, кое ги исполнува условите пропишани во глава IV од овој правилник.

Член 41

(1) Сопственикот на техничката опрема треба да поднесе барање за технички преглед, до овластено независно правно лице, по негов избор. Во случај на новоизградена техничка опрема во нови објекти, барањето се поднесува од страна на инвеститорот на објектот.

(2) Барањето од став 1 на овој член треба да содржи:

- име, презиме и адреса или назив и седиште на подносителот на барањето,
- тип и намена на техничката опрема,
- локација каде е вградена техничката опрема,
- име, презиме и адреса или назив и седиште на производителот, или лицето кое ја пушта на пазар опремата или правното лице кое извршило значајни измени на техничката опрема (во случај на прв технички преглед),
- писмена изјава дека слично барање не е поднесено до некое друго независно правно лице,
- документација за техничката опрема (во случај на прв технички преглед),
- податоци за извршени значителни промени со соодветна документација (доколку е соодветно),
- технички извештаи од претходни извршени технички прегледи и/или испитувања на техничката опрема, и
- сертификат за сообразност на техничката опрема и/или на вградените сигурносни уреди (во случај на прв технички преглед).

Член 42

(1) За да се осигури техничка исправност и исполнување на соодветните барања, треба да се извршат проверки и испитувања, согласно применливите национални стандарди или еквивалентните на нив испитувања.

(2) Доколку е потребно независното правно лице може да побара извршување или да изврши дополнителни испитувања заради утврдување на квалитетот на вградените делови и уреди на техничката опрема.

(3) Доколку за специфични конструктивни изведби не постојат стандарди, а имајќи ги предвид новите техники и технологии кои се воведуваат при изградбата на техничката опрема, тогаш проверките и испитувањата треба да се извршат согласно препораките и упатствата на производителот на техничката опрема и позитивната инженерска пракса.

Член 43

(1) Доколку не постојат соодветни национални стандарди или доколку во применливите национални стандарди не се опфатени проверките и испитувањата при технички преглед, тогаш проверките и испитувањата особено треба да опфатат:

1. преглед на документацијата:

- да се провери дали техничката опрема ја поседува потребната документација која треба да ја следи при нејзиното работење (техничката документација со сите потребни пресметки, скици, цртежи, електрични шеми и дополнителни измени на конструкцијата на техничката опрема; сертификат за сообразност на техничката опрема, сертификат за сообразност на вградените сигурносни уреди, упатство за употреба, упатство за одржување и упатство за периодични прегледи, матична книга на техничката опрема),

- да се провери дали техничката опрема е сообразна со опремата опишана во сертификатот за сообразност и/или во изјавата за сообразност утврдени со одредбите од техничките прописи за безбедност на производи,

2. преглед на целокупната постројка со цел:

- да се утврди степенот на истрошеност на сите сигурносни уреди и делови на техничката опрема и да се процени нивното влијание за безбедна работа на техничката опрема

- да се утврди дали постојат соодветни ознаки и натписи за спречување на можни опасности;

3. преглед и испитување на функционалните карактеристики на техничката опрема, а особено:

- мерките и отстапувањата кои се однесуваат на приодите и на сигурносните простори и сигурносните патишта,

- проверка на исправното вградување и функционирање на сите предвидени уреди кои спречуваат конкретни опасности вклучително и сигурносните уреди (на пример: крајни склопки, кочница на погонската машина, блокирачки вентил, уред против пролизгување, одбојници, уреди за тревога, уреди за преоптоварување, уреди за заштита од слободно паѓање или за заштита од неконтролирани движења, задржувачи, електрични сигурносни кола, уреди за принудно застанување, итн.),

- проверка на правилното функционирање на сигурносните уреди во случај да снеса струја.

- проверка на интегритетот на заштитата од атмосферски електрични празнења, доколку е предвидена или е вградена таква заштита,

- испитувања и проверка на карактеристиките и истрошеноста на изолацијата на електричните кола,

- испитувања и проверка на заштитата од електричен удар,

- испитувања и проверка на карактеристиките и истрошеноста на носечките елементи, носечките јажина или вериги, куки и сопирачки,

- испитувања, проверка на карактеристиките и истрошеноста на хидрауличниот цилиндер и хидрауличната инсталација, доколку е соодветно,

- мерење на јачината на осветлувањето, доколку е соодветно,

- мерење на брзината на движењето,

- мерење на вредноста на еднонасочниот напон или на ефективната вредност на наизменичниот напон за управувачки и сигурносни електрични кола,

4. статичко и динамичко испитување:

- проверка на затегнувачката цврстина и деформација на носечките елементи на техничката опрема при статичко испитување со оптоварување поголемо за 25% во однос на номиналното,

- проверка на затегнувачката цврстина и деформација на носечките елементи на техничката опрема при динамичко испитување со оптоварување поголемо за 10% во однос на номиналното,

- проверка на влечната способност на техничката опрема при динамичко испитување со оптоварување поголемо за 10% во однос на номиналното.

(2) Првиот технички преглед ги опфаќа активностите од точките 1, 2, 3 и 4 од став 1 на овој член.

(3) Годишниот технички преглед ги опфаќа активностите од точките 2 и 3 од став 1 на овој член.

(4) Деталниот технички преглед ги опфаќа активностите од точките 2, 3 и 4 од став 1 на овој член.

Член 44

(1) За техничката опрема на која е извршена значителна промена се спроведува постапка за прв технички преглед.

(2) Техничката опрема од став 1 на овој член треба да ги исполнува сите суштествени здравствени и безбедносни барања кои се однесуваат за нова опрема, утврдени со применливите национални стандарди и технички прописи.

Член 45

Во случај на специфични конструкции на техничката опрема, тешки услови на работа (влажна, агресивна или експлозивна средина, висока температура и слично), како и во случај на специфични неправилности и опасности при работа на техничката опрема, независното правно лице за технички прегледи може да побара извршување на други проверки (геодетски снимања, мерење на напонската состојба, недеструктивни испитувања на заварени споеви, металографски испитувања итн.) и други рокови за проверките.

Член 46

(1) Ако при техничкиот преглед со прегледот на целокупната постројка се утврдат недостатоци кои ја нарушуваат безбедноста при вршењето на проверките и испитувањата, независното правно лице може да не ги спроведе сите проверки и испитувања и да побара отстранување на недостатоците.

(2) После отстранување на недостатоците истото независно правно лице спроведува вонреден технички преглед при што ги извршува сите потребни проверки и испитувања.

Член 47

За извршените проверки и испитувања при техничкиот преглед, независното правно лице составува технички извештај.

Техничкиот извештај од техничкиот преглед, треба да содржи:

- место, датум и број на техничкиот извештај,

- назив и седиште на независното правно лице и печат и потпис на овластеното лице,

- име, презиме и адреса или назив и седиште на подносителот на барањето,

- име, презиме и адреса или назив и седиште на производителот, или лицето кое ја пушта на пазар опремата или правното лице кое извршило значајни измени на техничката опрема (доколку е познато),

- тип и намена на техничката опрема,

- локација каде е вградена техничката опрема и/или идентификациски број,

- краток опис и техничките карактеристики,

- име, презиме и адреса или назив и седиште на производителот, ознаката на типот и/или производствениот број на сите главни елементи на техничката опрема и на сите сигурносни уреди (доколку се достапни),

- податоци за извршените проверки и испитувања при техничкиот преглед,
- датум на кој е извршен техничкиот преглед и лица кои ги извршиле проверките и испитувањата,
- податоци за утврдени недостатоци и неисполнувања на безбедносните барања, и
- заклучок од извршениот технички преглед со образложение за давањето на позитивен или негативен заклучок во техничкиот извештај.

Член 48

(1) Подносителот на барањето треба недостатоците утврдени со техничкиот извештај да ги отстрани во рок пропишан од независното правно лице, кој не треба да е подолг од 60 дена, и за тоа да го извести независното правно лице заради продолжување на постапката.

(2) Во случај на пречекорување на рокот од став 1 на овој член, подносителот на барањето треба да го обнови барањето до истото независно правно лице.

(3) Во случај на недостатоци кои бараат подолго време за отстранување, а кои не предизвикуваат голема опасност при нормална употреба по луѓето со неограничен пристап до опремата, роковите предвидени во став 1 од овој член може да бидат и подолги доколку се изработи стручно мислење за ризиците кои постојат и доколку се преземат соодветни мерки со намалување на капацитетот, натписи, ознаки и известувања.

(4) Во случај на недостатоци кои не можат да се отстранат поради објективни технички причини, треба да се изработи стручно мислење за ризиците кои постојат и да се преземат соодветни мерки со примена на нестандартни технички решенија, натписи, ознаки и известувања.

(5) Стручното мислење од став 3 и став 4 на овој член го изготвува независното правно лице и е составен дел од техничкиот извештај.

Член 49

Независното правно лице треба да изврши вонреден технички преглед заради утврдување на отстранувањето на недостатоците, а доколку е потребно треба да изврши и одредени испитувања. За вонредниот технички преглед, независното правно лице составува дополнување на техничкиот извештај.

Член 50

Техничкиот извештај, документацијата и преписките во врска со постапките за технички преглед, треба да бидат напишани на македонски јазик и неговото кирилско писмо.

V. ПОБЛИСКИ УСЛОВИ КОИ ТРЕБА ДА ГИ ИСПОЛНУВААТ НЕЗАВИСНИТЕ ПРАВНИ ЛИЦА

Член 51

(1) Независното правно лице, неговите одговорни лица (директор, управител, раководител итн.) и неговиот стручен кадар одговорен за извршување на операциите за технички прегледи, не можат да бидат производител, трговец, проектант, монтажнер на техничката опрема, служба за одржување или сервисер, ниту пак овластен претставник на која било од страните.

(2) Независното правно лице неговите одговорни лица и неговиот стручен кадар не треба да бидат вклучени директно во изведувањето, маркетингот, монтажата техничката опрема или при одржувањето освен кога се работи за размена на технички информации.

Член 52

(1) Независното правно лице треба да има постојано вработени, најмалку тројца работници кои се вклучени во процесот на технички прегледи, и тоа:

- еден работник со високо образование (додипломски студии не покуси од четири години, магистерски студии, докторат) од областа на машинството или електротехниката, со најмалку пет години искуство на работи поврзани со прегледи и испитувања на техничката опрема која е предмет на овој правилник, како носител на дејноста,

- еден работник со високо образование (додипломски студии не покуси од четири години, магистерски студии, докторат) од областа на машинството или електротехниката, со најмалку три години искуство во струката, како извршител,

- еден работник со најмалку четири годишно средно образование од машинска или електротехничка струка, со најмалку три години искуство на работи поврзани со која и да е техничката опрема (проверки, испитување, монтажа, одржување итн), како извршител.

(2) Во случај кога независното правно лице изготвува стручно мислење за мерките за подобрување на безбедноста и на сообразноста на постоечката техничка опрема, тогаш еден од вработените треба да има високо образование (додипломски студии не покуси од четири години, магистерски студии, докторат) од областа на машинството или електротехниката, со најмалку пет години искуство на работи поврзани со оценка на сообразност (атестирање) и испитување на техничката опрема која е предмет на овој правилник.

(3) Во случаите од став 1 алинеја 1 и алинеја 2 и став 3 од овој член, работниците може да имаат и помало искуство само доколку независното правно лице со договор има ангажирано најмалку двајца соработници со минимум високо образование (додипломски студии не покуси од четири години, магистерски студии, докторат) од областа на машинството или електротехниката и со најмалку пет години искуство на работи поврзани со оценка на сообразност (атестирање), прегледи и испитување на техничката опрема која е предмет на овој правилник. Ангажирањето на соработниците треба да биде минимум за времето за кое е помало искуството на вработените.

Член 53

(1) Искуството на работниците од член 52 став 1 алинеја 1, став 3 и став 4 за работи поврзани со оценка на сообразност (атестирање), проверки и испитување на техничката опрема која е предмет на овој правилник, се докажува со:

- заверена потврда од правното лице, каде што работникот бил вработен и го стекнал искуството, со која се потврдува колкаво е континуираното искуство на работникот за работи поврзани со оценка на сообразност (атестирање), проверки и испитување на техничката опрема која е предмет на овој правилник, или со технички извештаи за горенаведените активности во кои работникот учествувал,

- копија од М-1 и М2 образец на работникот, со која се потврдува дека работникот бил вработен кај правното лице што ја дава потврдата, односно кај правното лице што ги има заверено техничките извештаи,

- копија од решение за овластување на правното лице издадено од страна на надлежно Министерство согласно прописите кои важеле во моментот на доделување на решението или решение утврдено со Законот за

техничката инспекција, со кое се потврдува дека правното лице кое ја дава изјавата било овластено за вршење на соодветната дејност (проверки, испитувања, атестирања или технички прегледи).

(2) Искуството на работниците од член 52 став 1 алинеја 2 и алинеја 3, се докажува со:

- заверена потврда од правното лице, каде што работникот бил вработен и го стекнал искуството, со која се потврдува колкаво е искуство на работникот во струката и искуството за работи поврзани со проверки, монтажа и одржување на техничката опрема која е предмет на овој правилник,

- копија од М-1 и М2 образец на работникот, со која се потврдува дека работникот бил вработен кај правно лице што ја дава потврдата.

(3) Во случај на ангажирање на соработници согласно член 52 став 3, времето за кои тие се ангажирани се смета за искуство во работите за кои се ангажирани, а тоа искуство се докажува со:

- заверена потврда од правното лице, каде што работникот бил ангажиран како стручен соработник, со која се потврдува времето за кое соработникот бил активно ангажиран за работи поврзани со оценка на сообразност (атестирање), прегледи и испитување на техничката опрема која е предмет на овој правилник,

- договор заверен на нотар за ангажирање на соработникот за работи поврзани со оценка на сообразност (атестирање), прегледи и испитување на техничката опрема која е предмет на овој правилник.

Член 54

Сите стручни лица инволвирани во постапките за технички прегледи, треба да имаат:

- соодветна техничка и професионална обука,
- задоволително познавање на условите за проверки и испитувања што ги вршат и соодветно искуство во такви проверки и испитувања,
- способност за изготвување и пишување записници и извештаи потребни за да се потврди веродостојноста на резултатите од проверките и испитувањата.

Член 55

(1) Независното правно лице треба да поседува потребна опрема за да може правилно да ги врши техничките задачи опфатени со националните стандарди.

(2) Независното правно лице треба да поседува или да има пристап и до опрема потребна за специфични испитувања на техничката опрема или сигурносни уреди за опремата.

(3) Независното правно лице треба да има разработено методологии и постапки за вршење на потребните проверки и испитувања при техничките прегледи. Доколку независното правно лице применува специфични методологии и постапки, тие треба да бидат технички издржани и во согласност со научните и техничките достигнувања.

(4) Опремата што независното правно лице треба да ја поседува или да има пристап до неа, треба најмалку да содржи:

- уреди за мерење на должини,
- уред за мерење на сила,
- уред за мерење на отклон (угиб),
- уред за мерење на геометриски отстапувања,
- уред за мерење на напонска состојба на носечка конструкција,

- уред за мерење на отпор на изолација, заштита од електричен удар, вредност на еднонасочен напон и ефективната вредност на наизменичен напон,

- уред за мерење на јачината на осветлувањето,

- уред за мерење на брзината на движењето, и

- уред за мерење на притисок во хидрауличните инсталации.

Член 56

(1) Независното правно лице, што ги исполнува условите за вршење на технички прегледи се здобива со решение за исполнетост на условите за вршење технички прегледи и периодични испитувања согласно постапката утврдена со Законот за техничката инспекција.

(2) Во решението за исполнетост на условите за вршење технички прегледи и периодични испитувања се наведува техничката опрема за која важи решението.

(3) Независното правно лице кое ги врши техничките прегледи и периодични испитувања треба да има еднозначен идентификациски број доделен од Инспекторатот.

VI. ВИД НА ДОКУМЕНТИ КОИ ЈА СЛЕДАТ ТЕХНИЧКАТА ОПРЕМА ПРИ СТАВАЊЕ ВО УПОТРЕБА И ПРИ КОРИСТЕЊЕ

Член 57

Секоја техничка опрема треба да биде придружена со документација напишана на македонски јазик и неговото кирилско писмо. Документацијата треба да содржи најмалку:

- техничка документација согласно член 59 од овој правилник,
- упатство за употреба, упатства за одржување и сервисирање, упатство за периодични прегледи и упатство за спасувачките операции,
- матична книга на техничката опрема согласно член 61 од овој правилник.

Член 58

(1) Техничката документација треба да ги содржи сите податоци за техничка документација согласно применливите национални стандарди и технички прописи.

(2) Во случај на непостоење на национален стандард или ако содржината на техничката документација не е опфатена со применливиот националниот стандард, техничката документација треба да содржи најмалку:

- податоци за производителот (назив, седиште и регистрација за вршење на соодветна дејност),
- листа на лица кои учествувале во изработката на проектот и техничката документација,
- тип, намена на опремата, номинална носивост, номинална брзина, номинален капацитет и други технички карактеристики,
- листа на суштествени здравствени и безбедносни барања кои ги задоволува техничката опрема,
- листа на применети стандарди, технички спецификации и технички прописи,
- опис на прифатените решенија за отстранување на опасности кои може да ги предизвика техничката опрема при нејзино користење,
- листа на сигурносни уреди и компоненти,

- склопен цртеж на опремата со шеми за управување,
- упатства за монтажа (доколку е потребно),
- електрични шеми на погонските струјни кола, струјните кола поврзани со сигурносните уреди и електрични шеми за поврзувањето со управувањето,
- потребни технички детали, цртежи и пресеци со сите потребни пресметки кои се потребни да се провери сообразноста на техничката опрема со суштествени-те здравствени и безбедносни барања,
- копија од сертификатите за сообразност на сигурносните уреди,
- копија од сертификатите на други уреди (јажиња, синцири, вериги, куки, сопирачки, крајни прекинувачи, опрема за експлозивни средини, итн.), каде е соодветно
- било каков извештај или сертификат од извршени испитувања и проверки на вградените компоненти, уреди и материјали,

(3) Доколку техничката документација е изработена од лице различно од производителот, таа треба да содржи и:

- податоци за проектантот (назив, седиште и регистрација за вршење на соодветна дејност),
- листа на лица со доказ за завршено соодветно високо образование на лицата кои учествувале во изработката на проектот и техничката документација,

(4) Техничката документација треба да е заверена и потпишана од овластен претставник на производителот или проектантот на техничката опрема.

Член 59

(1) Во случај на постоечка техничка опрема, кога не постои техничка документација или кога не постојат упатствата за употреба, одржување, прегледи и упатствата за спасувачките операции, сопственикот треба да ги побара од производителот или да побара нивно дополнително изработување.

(2) Дополнителното изработување од став 1 на овој член треба да го изврши производител или проектант на техничка опрема, а за нивно користење да добие одобрување од независно правно лице за технички прегледи.

(3) Дополнителното изработување од став 1 на овој член може да го изврши и сопственикот, доколку истиот е правно лице и има вработено стручни лица со високо образование од соодветна струка, а за нивно користење треба да добие одобрување од независно правно лице за технички прегледи.

(4) Дополнително изработената техничка документација може да не ги содржи сите податоци доколку не е можно да се обезбедат (на пр. сертификати за сообразност, податоци за вградени компоненти и уреди итн.).

Член 60

Матичната книга на техничката опрема треба да содржи:

- технички податоци,
- податоци за сите главни елементи на техничката опрема и за сите сигурносни уреди (производител, тип, технички карактеристики, година на производство, број и тип на сертификат и слично),
- податоци за производител, трговец и монтажер,
- податоци за значајни промени, настанати несреќи, задолжително одржување и периодични прегледи,
- податоци за сопственик и одговорно лице,
- податоци за сервисерот.

VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 61

За постоечката техничка опрема која не ја поседува документацијата наведена во член 59 од овој правилник, сопственикот треба да набави во рок од 36 месеци од денот на влегувањето во сила на овој правилник, согласно член 60 од овој правилник.

Член 62

Стручното мислење од член 29 на овој правилник треба да се изработи за секоја постоечка техничка опрема, во рок од пет години од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Постоечката техничка опрема треба да се прилагоди за целосно да ги исполнува барањата од националните стандарди и техничките прописи, во рок од 10 години од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 63

За техничка опрема која е вградена и ставена во употреба во периодот од 1.10.2008 год. до денот на влегување во сила на овој правилник, ќе се изврши постапката на ставање во употреба утврдена со овој правилник, најдоцна до 1.01.2010 година.

Член 64

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да се применува Правилникот за техничките нормативи за дигалки („Службен лист на СФРЈ“ бр.65/91) и членовите 4 и 6 од Правилникот за теничките мерки за превоз со транспортери со лента во рударството („Службен лист на СФРЈ“ бр.5/73).

Член 65

Овој правилник влегува во сила од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 15-517/2
2009 година
Скопје

Министер,
Фатмир Бесими, с.р.

627.

Врз основа на член 19 од Законот за техничката инспекција („Службен весник на Република Македонија“ бр. 88/2008), министерот за економија донесе

П РА В И Л Н И К ЗА КОРИСТЕЊЕ НА ОПРЕМА ПОД ПРИТИСОК

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува определување на опрема под притисок која е предмет на технички преглед и периодични испитувања, определување на активностите и временскиот распоред на технички преглед и периодични испитувања, начинот и постапката за вршење на технички преглед и периодични испитувања, поблиските услови кои треба да ги исполнат независните правни лица, начин и постапка за ставање во употреба на опремата под притисок како и документите кои ја следат опремата под притисок при ставање во употреба и користење.

Член 2

(1) Одредени изрази употребени во овој правилник го имаат следното значење:

1. „Опрема под притисок“ е:

- а) парни котли и нивни инсталации,
- б) садови под притисок и нивни инсталации,
- в) постројки од опрема под притисок,
- г) магистрални нафтоводи и гасоводи,
- д) инсталации за полнење кои може да бидат:

- постројки кои содржат опрема под притисок за складирање на гасови под притисок наточени од пренослива опрема под притисок,

- постројки кои се определени да наточуваат гасови под притисок во пренослива опрема под притисок,

- постројки кои се определени да наточуваат гасови под притисок во возила за земјена, водна или воздушна пловидба.

2. „Корисник на опрема под притисок“ (во понатамошниот текст: корисник) е физичко или правно лице со седиште во Република Македонија кое е сопственик на опремата под притисок или зема под наем опрема под притисок за вршење на сопствена дејност или се јавува како работодавач со опрема под притисок.

3. „Технички преглед на опрема под притисок“ е систематско изведување на активности на оценка на сообразност на опремата под притисок со безбедносните барања определени во прописите за нејзино производство со цел за продолжување на валидноста на истите, врз база на изведените периодични испитувања.

4. „Периодични испитувања на опрема под притисок“ е проверка на проектната документација и други испитувања на опремата под притисок или постројката од опремата под притисок во однос на суштинските безбедносни барања дефинирани во прописите за производство на истата како дел од техничкиот преглед.

Под периодични испитувања се подразбираат редовни и вонредни периодични испитувања.

5. „Државен инспекторат за техничка инспекција“ (во натамошниот текст: Инспекторат) е орган кој врши инспекциски надзор на техничката опрема под притисок од овој член.

Член 3

(1) Опремата под притисок при употребата треба да ги задоволува безбедносните барања утврдени во подзаконските акти за нејзино производство или во националните стандарди кои опфаќаат едно или повеќе безбедносни барања.

(2) Опремата под притисок се става во употреба само по изведување на прв технички преглед од независно правно лице во поглед на нејзината монтажа, инсталација, условите за употреба и функционирањето на сигурносните уреди.

II. СТАВАЊЕ ВО УПОТРЕБА

Член 4

(1) Пред ставање во употреба, на опремата под притисок се изведува прв технички преглед и испитување.

(2) Првиот технички преглед и испитувањата изведени од независно правно лице се состојат од:

- проверка на проектната и останатата документација во однос на барањата за безбедност при употреба на опремата под притисок,

- преглед на исполнувањето на одредбите за монтажа, погонување, употреба и управување на опремата под притисок, заедно со соодветните испитувања предвидени од производителот,

- усогласеност на сигурносната опрема со одредбите на производителот.

(3) Доколку првиот технички преглед и испитувањето покажат недостатоци, истите независното правно лице ги пријавува кај корисникот кој треба да ги отстрани.

III. ВРЕМЕНСКИ РАСПОРЕД, АКТИВНОСТИ, НАЧИН И ПОСТАПКА НА ВРШЕЊЕ НА ТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕДИ И ПЕРИОДИЧНИ ИСПИТУВАЊА

Член 5

(1) Опремата под притисок која е ставена во употреба, во однос на нејзината безбедност се класифицира на следниот начин:

а) опрема под притисок опфатена во член 2, став 1, точките 1, 2, 3 и 5 на овој правилник:

- опрема под притисок со низок степен на опасност
- опрема под притисок со висок степен на опасност.

Понатамошната класификација на опрема под притисок опфатена во член 2, став 1, точките 1, 2, 3 и 5 овој правилник, се врши според дијаграмите дадени во Прилог 1, а максималните интервали за спроведување на техничките прегледи се дадени во Прилог 2, а Прилог 1 и Прилог 2 се составен дел на овој правилник.

б) опрема под притисок опфатена во член 2, став 1, точка 4 од овој правилник, за магистрални нафтоводи и гасоводи со висок степен на опасност.

(2) Максималните интервали за спроведување на техничките прегледи за опремата под притисок опфатена во член 2, став 1, точка 4 од овој правилник, се дадени во Прилог 3 кој е составен дел на овој правилник.

Член 6

Корисникот на опрема под притисок со низок степен на опасност треба да го спроведе целиот технички преглед и испитување на нејзината безбедност утврдени од производителот на истата и кои се во согласност со подзаконските акти за нејзино производство. Документацијата за спроведената контрола и испитување треба да биде достапна на Инспекторатот.

Член 7

Корисникот на опремата под притисок со висок степен на опасност треба да:

- ги достави сите релевантни податоци до Инспекторатот за техничката опрема под притисок што ја набавил за употреба, како и за сите измени и модификации направени после ставањето во употреба,

- избере независно правно лице за технички преглед и периодични испитувања, а за тоа, како и за секоја промена и причина за изборот или промената, да го извести Инспекторатот,

- му овозможи на независното правно лице непречен пристап до опремата под притисок и документацијата за истата,

- го спроведе првиот технички преглед преку независното правно лице,

- ги спроведува периодичните инспекции преку независното правно лице,

- ги усогласува роковите за периодично испитување со независното правно лице и да ги доставува на увид и ревизија кај Инспекторатот,

- го спроведува произлезеното вонредно испитување преку независното правно лице,
- овозможи увид на независното правно лице и Инспекторатот во случај на отказ, хаварија или несреќа.

Член 8

Независното правно лице треба да:

- ги спроведува одредбите од првиот технички преглед и периодичните испитувања на повик на корисникот,
- ги спроведе активностите од алинеја 1 на овој став во рамките на документот за овластување,
- подготви извештај во рок од седум дена согласно спроведените активности од алинеја 1 и 2 на овој став и да го достави до корисникот,
- го известува Инспекторатот за неправилности, недостатоци и грешки на испитаната опрема под притисок и
- врши активности на проценка и оценка на причините и последиците од несреќи и хаварии.

Член 9

(1) Периодичните испитувања на опремата под притисок со висок степен на опасност која се става во употреба се изведува според распоред кој се утврдува помеѓу корисникот на опремата и избраното од него независно правно лице.

(2) Распоредот за периодичните испитувања се изведува според предвидените максимални рокови за периодични испитувања за различните категории на опрема под притисок даден во Прилог 2 и Прилог 3 на овој правилник.

(3) Распоредот за периодичните испитувања треба да се изготви во рок од најмногу шест месеци после ставањето во употреба на опремата под притисок и се доставува на увид и ревизија на Инспекторатот.

(4) Во посебни случаи, распоредот за периодични испитувања не се изведува според роковите за периодични испитувања за различни категории за опрема под притисок утврдени во Прилог 2 и Прилог 3 на овој правилник, туку според распоред утврден од производителот на опремата со рокови не подолги од роковите дадени во Прилог 2 и Прилог 3 на овој правилник.

Член 10

Доколку корисникот и независното правно лице во однос на распоредот и роковите за периодичните испитувања во рамките на технички преглед не можат да се усогласат, како меродавен се зема рокот определен од независното правно лице. Независното правно лице треба да го известува Инспекторатот за разликите во роковите од распоредот на периодичните испитувања.

Член 11

(1) Периодичните испитувања кои се спроведуваат на опремата под притисок во употреба се изведуваат во рамките на:

- технички преглед на надворешноста,
- технички преглед на внатрешноста,
- проверка на интегритетот.

(2) Пред изведување на испитувањата корисникот треба да ја достави целосната документација за опремата под притисок до независното правно лице и го известува за сите релевантни промени на состојбата на истата.

(3) Корисникот на опремата и независното правно лице треба да ги спроведат сите безбедносни одредби во случај на испитување определени од производителот и од други прописи.

Член 12

(1) Техничкиот преглед на надворешноста има за цел утврдување на состојбата и функционалноста на опремата под притисок во употреба, сигурносната опрема како и состојбата на околината во која е сместена опремата.

(2) Техничкиот преглед на надворешноста со помош на методот на визуелно испитување изведен според националните стандарди, треба да утврди дали состојбата на опремата одговара на безбедносните барања утврдени од производителот и потврдени со воведниот технички преглед.

(3) Визуелното испитување може да биде придружено и со друг тип на испитување, доколку резултатите од визуелното испитување тоа го бараат.

(4) Техничкиот преглед на надворешноста може да вклучи и тест на непропустливост изведен според националните стандарди, еквивалентен на тестот на непропустливост направен во фазата на производство на опремата.

(5) За опремата под притисок опфатена во член 2, став 1, точките 4 и 5 од овој правилник, прегледот на надворешноста задолжително вклучува и испитување на надворешна корозија.

(6) Корисникот треба да обезбеди соодветна површина за изведување на испитувањата со средства и начин одобрени од независното правно лице.

(7) Корисникот и независното правно лице треба да ги почитуваат општите одредби за заштита при работа при изведување на овие активности.

Член 13

(1) Техничкиот преглед на внатрешноста има за цел утврдување на состојбата на внатрешноста на опремата под притисок, посебно на репрезентативна површина од сидовите оптоварени на внатрешен притисок.

(2) Техничкиот преглед на внатрешноста со помош на методот на визуелно испитување изведен според националните стандарди, во употреба треба да утврди дали состојбата на опремата одговара на безбедносните барања утврдени од производителот и потврдени со воведниот технички преглед.

(3) Техничкиот преглед на внатрешноста може да вклучи и други методи на испитување, доколку резултатите од визуелното испитување и техничкиот преглед тоа го бараат.

(4) За опремата под притисок на која од технички причини не може да се изведе визуелно испитување на внатрешноста секогаш треба да се применат други методи на испитување без разорување, а во секој случај мерење на дебелината со ултразвучно испитување, во целост согласно националните стандарди.

(5) Корисникот треба да ги одстрани сите пречки кои може да го попречат правилното или целосното изведување на техничкиот преглед на надворешноста.

(6) Корисникот и независното правно лице треба да ги почитуваат општите одредби за заштита при работа при изведување на овие активности.

Член 14

(1) Проверка на интегритетот има за цел утврдување на состојбата на опремата под притисок во смисол на нејзината цврстина.

(2) Проверката на интегритетот може да вклучи:

- мерење на дебелината на сидовите на опремата оптоварени на притисок како испитување кое се изведува согласно националните стандарди кои се подготвени врз база на меѓународните стандарди на репрезентативен број места,
- испитување под притисок еквивалентно на испитувањето спроведено при производство на опремата под притисок,
- проверка на вибрации како резултат на внатрешни и надворешни оптоварувања,
- јакосна пресметка и анализа на цврстината на опремата под притисок,
- други методи на испитување (како на пр. испитување без разорување и сл.) поради специфични услови на експлоатација или доколку резултатите од другите испитувања тоа го бараат.

Член 15

(1) Вонредни испитувања се изведуваат по барање на Инспекторатот и се еквивалентни на останатите периодични испитувања. Вонредните испитувања се спроведуваат во еден или комбинација од следниве случаи:

- доколку опремата под притисок повеќе не се употребува за предвидената намена,
- доколку опремата под притисок не ги задоволува безбедносните барања пропишани од производителот,
- доколку опремата под притисок покажува недвосмислени и видни показатели за можен ризик по безбедноста.

(2) Во таков случај корисникот треба да дозволи непечено изведување на вонредни испитувања.

Член 16

(1) Технички преглед и периодични испитувања се изведуваат и пред повторно ставање во употреба на опрема под притисок која не била во употреба повеќе од една година, која е преместена на нова локација или на неа се направени значителни измени кои доведуваат до неусогласеност со основните безбедносни барања утврдени во подзаконските акти за нејзиното производство.

(2) Пред повторно ставање во употреба ќе се изведат најмалку следните активности:

- воведен технички преглед и испитувања,
- технички преглед на надворешноста,
- технички преглед на внатрешноста,
- проверка на функционалноста на сигурносната опрема и
- по потреба, проверка на интегритетот, вклучително и други испитувања согласно националните стандарди.

(3) Независното правно лице во соработка со корисникот го подготвува точниот обем и домен на техничкиот преглед и испитувањата и за тоа го известува Инспекторатот.

IV. ПОБЛИСКИ УСЛОВИ КОИ ТРЕБА ДА ГИ ИСПОЛНУВААТ НЕЗАВИСНИТЕ ПРАВНИ ЛИЦА

Член 17

(1) Независното правно лице, односно неговиот стручен персонал треба да ги извршува техничките прегледи и периодичните испитувања со највисок степен на професионален интегритет и техничка компетентност и треба да бидат ослободени од сите притисоци и влијанија, особено финансиски, кои би можеле да влијаат врз нивната оценка или врз резултатите од истите, особено од лица или од групи на лица кои имаат интерес за резултатите од техничкиот преглед и периодичните испитувања.

(2) Независното правно лице треба да поседува докажани компетенции согласно националниот стандард за инспекциски тела кој е подготвен врз основ на соодветен меѓународен стандард.

Член 18

(1) Независното правно лице треба да има на потребен стручен персонал за да може правилно да ги врши техничките и административните задачи поврзани со активностите на техничкиот преглед и периодичните испитувања.

(2) Независното правно лице треба да има постојано вработени, најмалку четири стручни лица кои се вклучени во техничкиот преглед и периодичните испитувања, и тоа:

- еден дипломиран инженер по машинство, со најмалку пет години континуирано искуство на работи поврзани со оценка на сообразноста на опрема под притисок, техничкиот преглед и периодичните испитувања,
- еден дипломиран инженер по машинство, со најмалку три години континуирано искуство на работи поврзани со испитување на опрема под притисок, техничкиот преглед и периодичните испитувања,

- најмалку двајца работници со најмалку средно образование од машинска насока, со најмалку три години континуирано искуство на работи поврзани со испитување на опрема под притисок, техничкиот преглед и периодичните испитувања.

(3) Во независното правно лице постојано вработените лица треба да имаат и соодветни квалификации согласно националните стандарди, а кои се потребни за да се изведат конкретните активности и се од областа на испитувањата, конструкции и неразделно спојување.

Член 19

Стручниот персонал одговорен за технички преглед и периодични испитувања треба да има:

- квалитетна техничка и професионална обука и квалификација согласно националните стандарди,
- задоволително познавање на барањата за технички прегледи и периодични испитувања што ги извршуваат и соодветно искуство со такви активности,
- способност потребна за изготвување на сертификати, записници и извештаи со кои се докажува дека проверките биле извршени.

Член 20

Независното правно лице треба да ја поседува или да има пристап до работната опрема потребна за да може правилно да ги врши техничките задачи опфатени со националните стандарди.

V. ВИД НА ДОКУМЕНТИ КОИ ЈА СЛЕДАТ ТЕХНИЧКАТА ОПРЕМА ПРИ СТАВАЊЕ ВО УПОТРЕБА И ПРИ КОРИСТЕЊЕ**Член 21**

(1) Независното правно лице ги обединува резултатите од испитувањата со техничкиот преглед со кој се утврдува состојбата на опремата во однос на барањата за нејзина безбедност дефинирани во подзаконските акти за производство.

(2) По изведените испитувања и спроведувањето на техничкиот преглед независното правно лице издава извештај до корисникот на опремата под притисок во кој наведува на недвосмислен начин дали се запазени основните безбедносни барања за опремата која била предмет на испитувањата, дадени во прописите за нејзино производство.

(3) Во случај на позитивен извештај од испитувањата и техничкиот преглед независното правно лице ја означува опремата со свој знак на непроменлив начин, со јасно обележан датум на изведувањето на активностите.

(4) Во случај на негативен извештај независното правно лице, покрај корисникот го известува и Инспекторатот.

(5) Извештаите од испитувањата ќе бидат чувани од корисникот и предадени до Инспекторатот а и до новото независно правно лице во случај на промена.

(6) Извештаите од став 2 на овој член за техничкиот преглед и периодичните испитувања, кои ги составува независното правно лице се во форма определена од Инспекторатот врз база на националните стандарди.

Член 22

(1) Во случај на констатирани отстапувања од одредбите на овој правилник за безбедноста на опремата под притисок или ризиците за нејзино безбедно функционирање, независното правно лице во соработка со корисникот на опремата под притисок составуваат листа на мерки кои треба да бидат спроведени за отстранување на истите.

(2) Листата на мерки треба да биде составена да одговара на одредбите на овој правилник за исполнување на суштинските безбедносни барања применети при производство на опремата под притисок, изведени од производителот.

(3) Листата на мерки ја усогласуваат, корисникот и независното правно лице за што составуваат записник за констатираните и усогласени отстапувања.

Член 23

(1) Независното правно лице води евиденција за опремата под притисок на која ги спроведува активностите на технички преглед и периодични испитувања. Евиденцијата се води на евидентен лист само на опрема под притисок која има број на евиденција, издаден

од Инспекторатот. Независното правно лице ја води евиденцијата во соработка со корисникот на опремата под притисок.

(2) Евидентниот лист на опрема под притисок најмалку треба да ги содржи следниве податоци:

- изведени технички прегледи и периодични испитувања со нивните датуми,
 - податоци за евидентираниите промени или реконструкција на опремата под притисок,
 - податоци за преместувањето на опремата под притисок,
 - податоци за технички преглед и периодични испитувања во случај на повторно ставање во употреба,
 - распоред на периодичните испитувања,
 - распоред на вонредните испитувања (доколку се предвидени),
 - податоци за сите видови на интервенции на опремата под притисок кои влијаат на нејзината безбедност.
- (3) Евидентниот лист на опрема под притисок треба да биде редовно одржуван до моментот на излегување од употреба на истата.

VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ**Член 27**

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да се применуваат:

1. членовите: 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 57, 58, 59 и 60 од Правилникот за техничките нормативи за изработка и употреба на парни котли, парни садови, прегрејачи на пара и загревачи на вода („Службен лист на СФРЈ“ бр. 7/57, 22/57, 3/58, 56/72, 61/72);

2. членовите: 25, 26, 27, 28, 29 и 30 од Правилникот за технички нормативи за подвижни затворени садови за компримирани, течни и под притисок растворени гасови („Службен лист на СФРЈ“ бр. 25/80; 9/86);

3. членовите: 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105 и 106 од Правилникот за технички нормативи за стабилни садови под притисок („Службен лист на СФРЈ“ бр. 16/83);

4. членовите: 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71 и 72 од Правилникот за технички нормативи за цевни водови за гасовит кислород („Службен лист на СФРЈ“ бр. 52/90);

5. членовите: 49, 50, 51, 52, 53, 54, 78, 79, 80 и 81 од Правилникот за заштитата при работата и за техничките мерки за развивачи на ацетилен и за ацетиленски станици („Службен лист на СФРЈ“ бр. 6/67);

6. Правилникот за технички нормативи за преглед и испитување на стабилни садови под притисок за течен јаглерод диоксид („Службен лист на СФРЈ“ бр. 76/90) и

7. Правилникот за технички нормативи за поставување на стабилни садови под притисок за течни атмосферски гасови („Службен лист на СФРЈ“ бр. 9/86).

Член 28

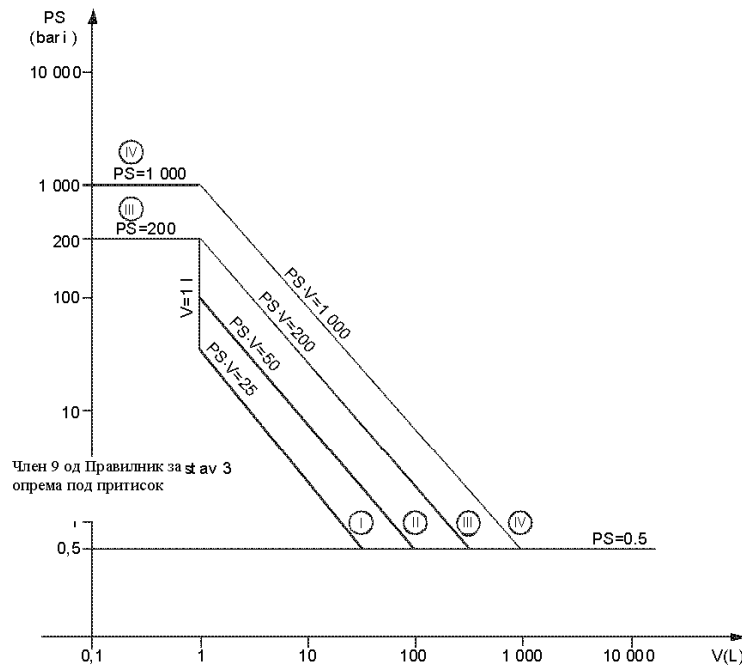
Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.25-177/2
17 февруари 2009 година
Скопје

Министер,
Фатмир Бесими, с.р.

ПРИЛОГ 1

Дијаграми за класификација на опрема под притисок опфатена со точките 1, 2, 3 и 5 од став 1 на член 2 од овој правилник.

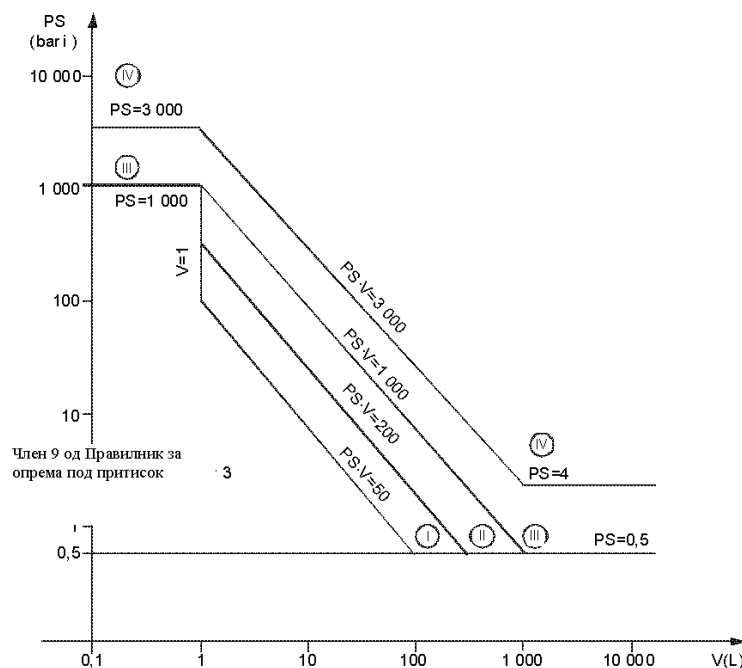

Дијаграм 1.

Садови под притисок за:

(а) гасови, течни гасови, гасови растворени под притисок, пареа и, исто така, оние флуиди чиј притисок на пареа на максимална дозволена температура е поголем од 0,5 bar над нормалниот атмосферски притисок, (1013 mbar) во следните граници:

- за флуиди во група 1 со волумен поголем од 1 L и производ од PS и V поголем од 25 bar*L, или со притисок PS поголем од 200 bar,

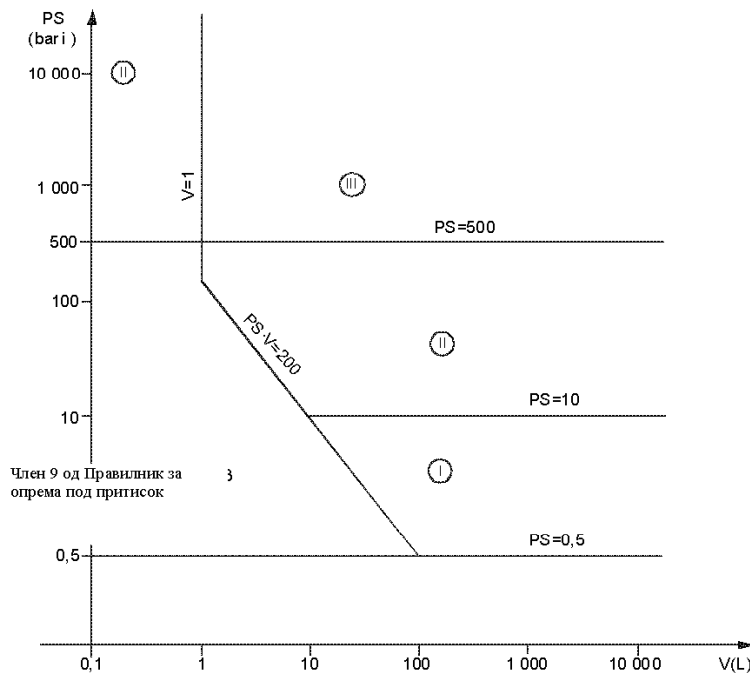

Дијаграм 2.

Садови под притисок за:

(а) гасови, течни гасови, гасови растворени под притисок, пареа и, исто така, оние флуиди чиј притисок на пареа на максимална дозволена температура е поголем од 0,5 bar над нормалниот атмосферски притисок, (1013 mbar) во следните граници:

- за флуиди во група 2, со волумен поголем од 1L и производ од PS и V е поголем од 50 bar*L или со притисок PS поголем од 1000 bar и сите мобилни уреди за гаснење и шишиња за апарати за дишење;

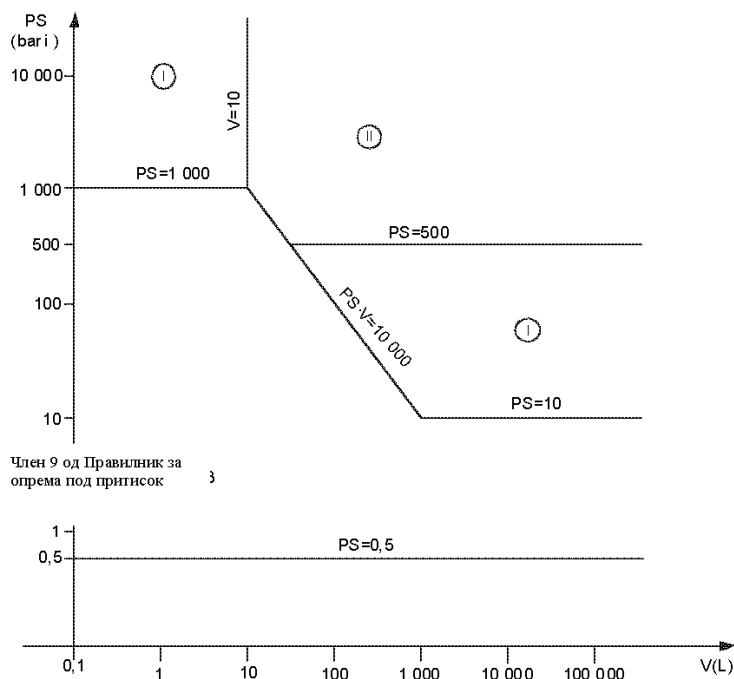

Дијаграм 3.

Садови под притисок за:

(б) флуиди со притисок на пареа на максимална дозволена температура до 0,5 bar над нормалниот атмосферски притисок (1013 mbar) во следните граници:

- за флуиди во група 1 со волумен поголем од 1L и производ од PS и V поголем од 200 bar*L или со притисок PS поголем од 500 bar,

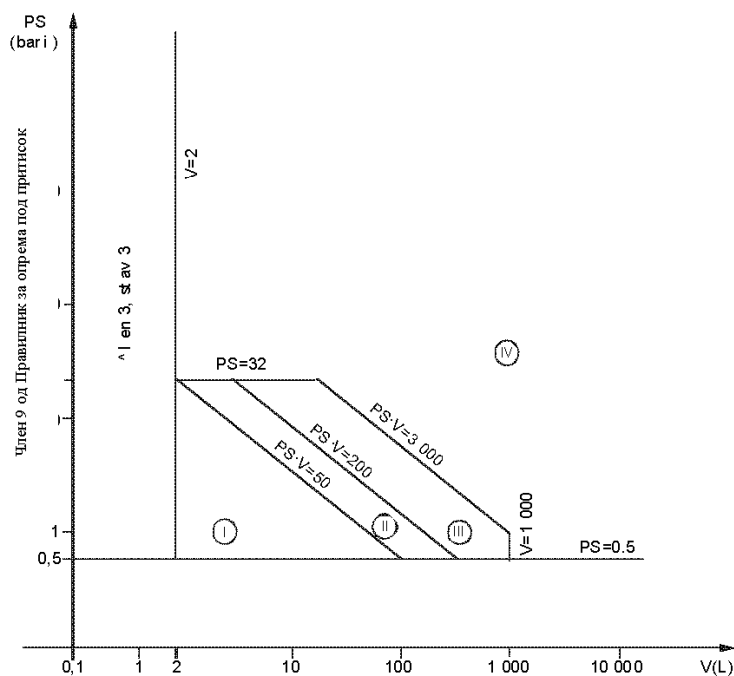

Дијаграм 4.

Садови под притисок за:

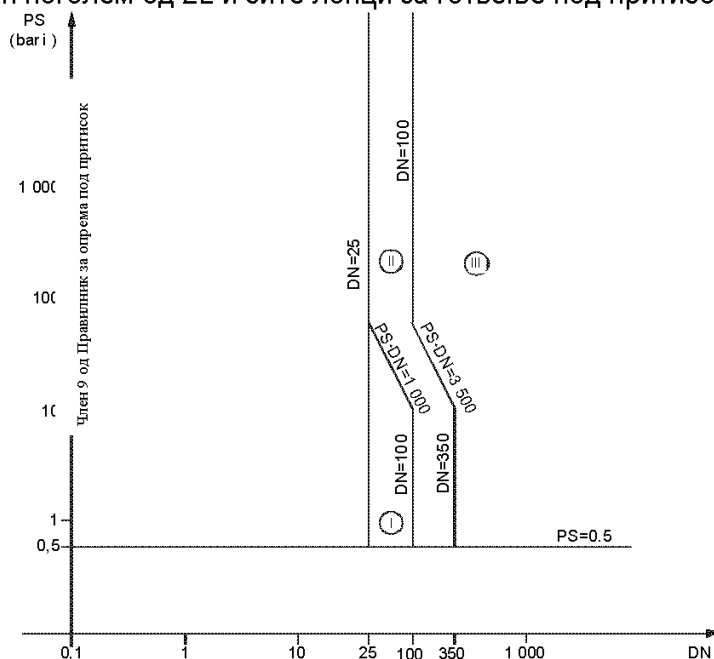
(б) флуиди со притисок на пареа на максимална дозволена температура до 0,5 bar над нормалниот атмосферски притисок (1013 mbar) во следните граници:

- за флуиди во група 2 со притисок PS поголем од 10 bar и производ од PS и V поголем од 10000 bar*L или со притисок PS поголем од 1000 bar.

Дијаграм 5.

Со пламен или на друг начин загрева на опрема под притисок со ризик од преголемо затоплување за создавање пареа или прегреана вода на температури поголеми од 110°C со волумен поголем од 2L и сите лонци за готвење под притисок.

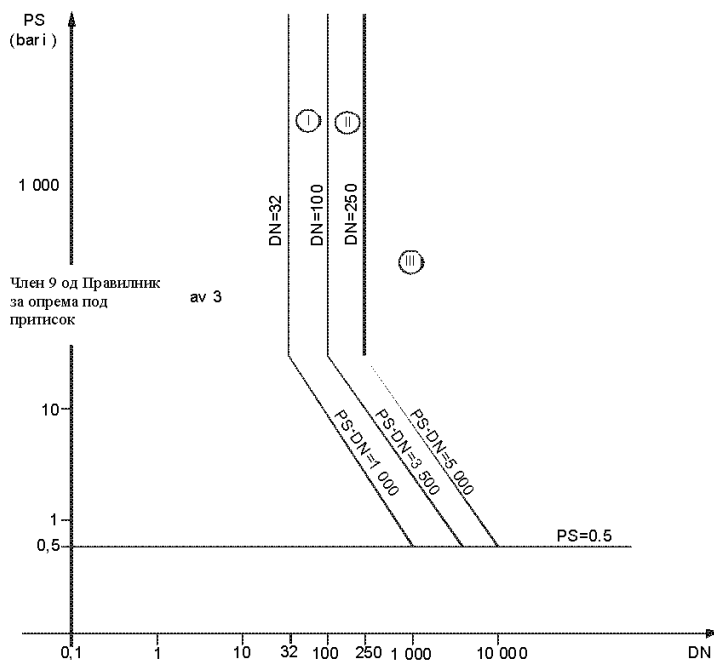

Дијаграм 6.

Цевни системи наменети за:

(а) гасови, течни гасови, гасови растворени под притисок, пареа и оние течности чиј притисок на пареа на максимална дозволена температура е поголем од 0,5 bar над нормалниот атмосферски притисок, (1013 mbar) во следните граници:

- за флуиди во група 1 со DN поголем од 25,

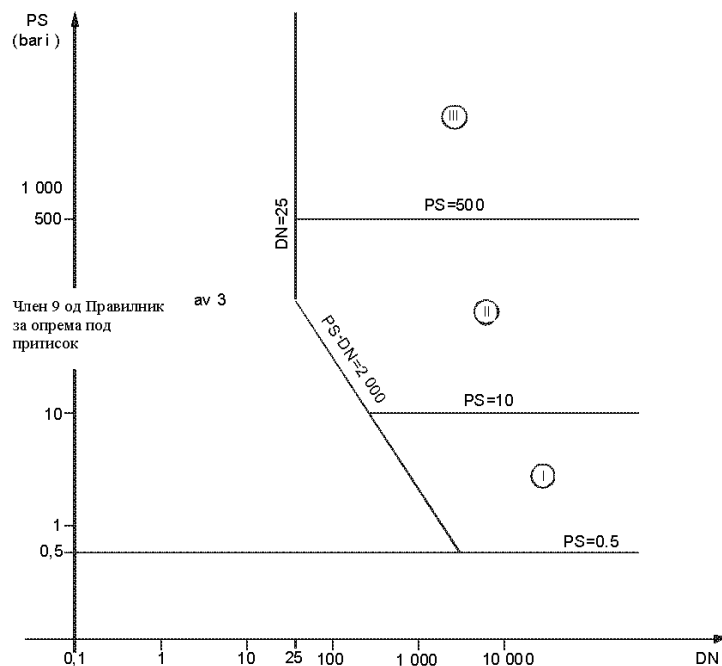

Дијаграм 7.

Цевни системи наменети за:

(а) гасови, течни гасови, гасови растворени под притисок, пареа и оние течности чиј притисок на пареа на максимална дозволена температура е поголем од 0,5 bar над нормалниот атмосферски притисок, (1013 mbar) во следните граници:

- за флуиди во група 2 со DN поголем од 32 и производ од PS и DN поголем од 1000 bar;

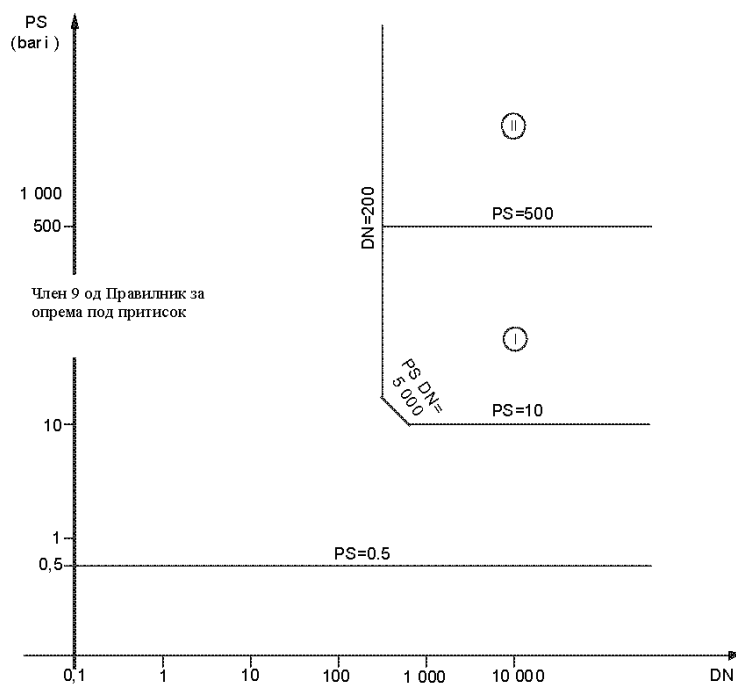

Дијаграм 8.

Цевни системи наменети за:

(б) флуиди со притисок на пареа на максимална дозволена температура до 0,5 bar над нормалниот атмосферски притисок (1013 mbar) во следните граници:

- за флуиди во група 1 со DN поголем од 25 и производ од PS и DN поголем од 2000 bar,

Дијаграм 9.

Цевни системи наменети за:

(б) флуиди со притисок на пареа на максимална дозволена температура до 0,5 bar над нормалниот атмосферски притисок (1013 mbar) во следните граници:

- за флуиди во група 2 со PS поголем од 10 bar, DN поголем од 200 и производ од PS и DN поголем од 5000 bar.

ПРИЛОГ 2

Класификација на опрема под притисок со висок степен на опасност опфатена со точките 1, 2, 3, 5 од став 1 на член 2 од овој правилник и максимални временски интервали за техничките прегледи

Опрема со висок степен на опасност	Технички преглед на надворешноста	Технички преглед на внатрешноста	Проверка на интегритетот
1. Категорија IV од Дијаграм 1, доколку максималниот дозволен притисок е поголем од 1 bar	2 години	5 години	10 години
2. Дијаграм 2: а) Категорија III, доколку максимално дозволениот притисок надминува 1 bar, или б) Категорија IV, доколку производот од максимално дозволениот притисок PS и волуменот V е поголем од 10000 bar x liter			
3. Дијаграм 3 а) Категорија II, доколку за максимално дозволениот притисок PS поголем од 500 bar производот од PS и волуменот V е поголем од од 10000 bar x liter, или б) Категорија III, доколку производот од максимално дозволениот притисок PS и волуменот V е поголем од 10000 bar x liter			
4. Дијаграм 4 а) Категорија I, доколку за максимално дозволениот притисок PS поголем од 1000 bar, производот од PS и волуменот V е поголем од 10000 bar x liter, или б) Категорија II			
5. Дијаграм 5 а) Категорија III, доколку производот од максимално дозволениот притисок PS и волуменот	1 година	3 години	9 години

V е поголем од 1000 bar x litar, или б) Категорија IV			
6. Дијаграм 6 а) Категорија I, доколку цевниот систем се корисити за многу отровни флуиди, или б) Категорија II или III, доколку цевниот систем се корисит за: - многу отровни флуиди, или за - други флуиди, ако производот од максималниот дозволен притисок PS и вредноста DN е повеќе од 2000 bar.	5 години	-	5 години
7. Дијаграм 7 а) Категорија I, доколку производот од максимално дозволениот притисок PS и вредноста DN е поголем од 2000 bar, или б) Категорија II или III	5 години	-	5 години
8. Дијаграм 8 Категорија I, II или III			
9. Дијаграм 9 Категорија I или II			

ПРИЛОГ 3

Максимални временски интервали за техничките прегледи на опрема под притисок опфатена со точка 4 од став 1 на член 2 од овој правилник

	Технички преглед на надворешноста	Технички преглед на внатрешноста	Проверка на интегритет
нафтоводи и гасоводи со висок степен на опасност	5	5	5

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО,
ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО****628.**

Врз основа на член 6 став 6 од Законот за ветеринарно јавно здравство („Службен весник на Република Македонија” бр. 114/2007) министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство донесе

**П РА В И Л Н И К
ЗА ПОСЕБНИ БАРАЊА ЗА КОНТРОЛИ
НА TRICHINELLA ВО МЕСОТО****ПОГЛАВЈЕ I****ОПШТИ ОДРЕДБИ****Член 1****Предмет**

Со овој правилник се пропишуваат посебните барања за вршење на контрола на *Trichinella* во месото.

Член 2**Обем на примена**

Посебни барања за вршење на контрола се однесуваат на: методите на испитување на присутност на *Trichinella* во месото, постапувањето на Управата за ветеринарство и операторите со храна, доделување и отповикување на здравствениот статус, ветеринарно санитарните услови за увоз и начинот на спроведување на службени контроли и мониторинг на трихинелоза.

Член 3**Дефиниција**

Одредени изрази употребени во овој правилник го имаат следното значење:

1. „*Trichinella*“ е кој било нематод што припаѓа на видот на родот *Trichinella*.

2. „Контролирани услови на одгледување во интегрирани производни системи“, е тип на одгледување животни каде што свињите цело време се држат под услови контролирани од операторот во однос на хранењето и држењето.

ПОГЛАВЈЕ II**БАРАЊА ЗА ПОСТАПУВАЊЕ НА УПРАВАТА ЗА
ВETERИНАРСТВО И ОПЕРАТОРИТЕ СО ХРАНА****Член 4****Земање примерок од трупови**

(1) Труповите на домашните свињи систематски се мострираат во кланиците како дел од пост-морталниот преглед.

Мостра се зема од секој труп и примерокот се испитува за *Trichinella* во лабораторија назначена од Управата за ветеринарство, со користење на една од следните методи:

(а) референтната метода за откривање утврдена во Поглавје I на Прилог I кој е составен дел на овој правилник; или

(б) еквивалентната метода за откривање утврдена во Поглавје II на Прилог I на овој правилник.

(2) До добивање на резултатите од испитувањето за *Trichinella*, операторот со храна треба да обезбеди потполна следливост и да ги спроведува следните мерки:

(а) Таквите трупови можат да бидат исечени максимално на шест дела во кланица или во објект за расекување што се наоѓа во истите простории како и кланицата.

(б) По исклучок од точка (а) од овој став и по одобрување од Управата за ветеринарство, таквите трупови можат да се исечат во објект за расекување додаден до или во одвоен објект од кланицата, доколу се обезбедат следните услови:

- постапката е под надзор на официјален ветеринар;

- трупот или деловите од истиот нема да имаат повеќе од еден погон за расекување како негова дестинација;

- погонот за расекување се наоѓа на територијата на Република Македонија; и

- во случај на позитивен резултат сите делови се прогласуваат како неисправни за исхрана на луѓето.

(3) Труповите на коњи, диви свињи и други видови фармски одгледувани животни и видови на диви животни кои се приемчиви на *Trichinella*, систематски се мострираат во кланици или во објекти за обработка и расекување на дивеч како дел од посморталниот преглед.

(4) Мострирањето од став 3 на овој член не мора да се спроведува доколку Управата за ветеринарство утврдила на основа на ризик анализа дека ризикот за заразување со *Trichinella* за одредени фармски одгледувани или диви видови животни е незначителен.

Мострата од став 3 на овој член се зема од секој труп и се испитува во согласност со методите дадени во Прилог I на овој правилник и Прилог III кој е составен дел на овој правилник, во лабораторија назначена од Управата за ветеринарство.

Член 5**Отстапувања**

(1) По исклучок од член 4 став (1) на овој правилник, месото од домашните свињи кое било подложено на третман на замрзнување во согласност со Прилог II кој е составен дел на овој правилник, под надзор на официјален ветеринар не е потребно да се испитува на *Trichinella*.

(2) По исклучок од член 4 став (1) на овој правилник, труповите и месото од домашни свињи кои се одгледуваат единствено за гоене и колење нема да подлежат на испитување на *Trichinella* доколку животните потекнуваат од:

(а) одгледувалиште или категории одгледувалишта кои Управата за ветеринарство официјално ги признала како слободни од *Trichinella* во согласност со постапката утврдена во член 12 на овој правилник;

(б) од регион каде ризикот од *Trichinella* кај домашните свињи е официјално потврден како незначителен, врз основа на одобрување на регионот како регион со незначителен ризик за *Trichinella*.

(3) Листата на региони слободни од *Trichinella* се објавува на веб сајт на Управата за ветеринарство.

Член 6
Испитување за трихинела и ставање
на здравствена ознака.

(1) Труповите на животни од член 4 на овој правилник или деловите на истите, освен тие споменати во член 4 став (3) точка (б) на овој правилник, не може да го напуштат објектот пред да се утврди дека резултатите од испитувањето за *Trichinella* се негативни. Исто така, другите делови од животните наменети за исхрана на луѓе или животни, кои содржат ткиво на напречно набраздани мускули, не може да го напуштат објектот пред да се утврди дека резултатите од испитувањето за *Trichinella* се негативни.

(2) Животинскиот отпад и нус производите од животинско потекло кои не се наменети за исхрана на луѓето и кои не содржат ткиво на напречно набраздани мускули можат да го напуштат објектот пред да се познати резултатите на испитувањето на *Trichinella*.

(3) По исклучок од став (2) на овој член, официјалниот ветеринар, доколку оцени дека е потребно, може да нареди испитување на *Trichinella* или претходен соодветен третман на нус производите од животинско потекло, пред одобрување тие да го напуштат објектот.

(4) Кога во клиниката се применува постапка која обезбедува ниеден дел од трупот кој се прегледува да не го напушти објектот додека не се утврди дека резултатот од испитувањето на *Trichinella* е негативен и кога таа постапка формално е одобрена од Управата за ветеринарство или во случај на примена на исклучоците од член 4 став (2) точка б на овој правилник, ознаката за здравствена исправност согласно прописите за ветеринарно здравство може да се стави пред да се познати резултатите од испитување на *Trichinella*.

Член 7

(1) Кога се употребува трихиноскопската метода, Управата за ветеринарство обезбедува дека:

(а) месото е означено со здравствена ознака што јасно се разликува од здравствената ознака предвидена со прописите за ветеринарно јавно здравство и месото се доставува директно до крајниот потрошувач или до малопродажните објекти кои директно го снабдуваат крајниот потрошувач; и

(б) месото не е употребено за производство на производи каде што производствениот процес не ја уништува *Trichinella*.

Член 8

Обука

(1) Управата за ветеринарство обезбедува дека целиот персонал вклучен во испитувањето на мострите на присуство на *Trichinella* е соодветно обучено и учествува во:

(а) програма за контрола на квалитетот на испитувањата за присуство на *Trichinella*; и

(б) редовно проценување на постапките на испитувањата, евиденцијата и анализата на постапките кои се употребуваат во лабораторијата.

Член 9

Методи на детекција

(1) За испитување на мострите од член 4 од овој правилник се користат методите на детекција утврдени во поглавјата I и II на Прилог I на овој правилник тоа:

(а) кога постои основа за сомнение за инфестација со *Trichinella*; или

(б) кога мострите кои доаѓаат од исто одгледувалиште претходно било утврдено дека се позитивни со користење на трихиноскопската метода утврдена во член 20 став (1) од овој правилник.

(2) Сите мостри во кои е докажана *Trichinella* се доставуваат до националната референтна лабораторија или до референтната лабораторија на Европската Унија за утврдување на видот на *Trichinella*.

Член 10

Кризни планови

(1) Кога мострите за испитување на *Trichinella* се позитивни, Управата за ветеринарство изготвува кризен план со приказ на сите активности кој содржи:

(а) податоци за следливоста на инфестираните трупови и нивните делови што содржат мускулно ткиво;

(б) мерки за постапката со инфицираните трупови и нивните делови;

(в) постапка за утврдување на изворот на инфестација и било кое ширење меѓу дивите животни;

(г) мерки што треба да се преземат на ниво на мало-продажба или на ниво на потрошувач;

(д) мерките што треба да се преземат кога инфестираните трупови не можат да се идентификуваат во клиниката;

(е) одредување на видот на *Trichinella*.

Член 11

Барања за постапување на операторите со храна

(1) Операторите со храна за да добијат официјално признание за одгледувалишта официјално слободни од *Trichinella* треба да ги исполнат следниве барања:

(а) да ги има преземено сите практични мерки на претпазливост во однос на изградбата и одржувањето на објектот, со цел да се спречат глодарите, кој било друг вид цицачи и големи месојадни птици да имаат пристап до објектите каде што се држат животните;

(б) да примени програма за заштита од штетници, особено за глодари, за ефикасно да се спречи инфестацијата на свињите. Операторот треба да води евиденција за спроведување на програмата, на начин кој го бара Управата за ветеринарство;

(в) да обезбеди дека сета добиточна храна е добиена од објекти кои се сообразни со прописите за ветеринарно здравство и исхрана на животните.

(г) да обезбеди чувањето на добиточната храна наменета за видовите што се приемливи на *Trichinella* да се врши во затворени силоси или друг тип на контејнери кои се достапни за глодари. Сите други добиточни храни треба да бидат термички обработени или произведени и чувани согласно барањата на Управата за ветеринарство.

(д) операторот треба да обезбеди дека мртвите животни се собираат за нештетно одстранување на соодветен начин во рок од 24 часа од смртта. Мртвите прасиња може да се соберат и складираат во самото одгледувалиште во соодветно затворен контејнер до нивно нештетно отстранување;

(е) ако во соседството на одгледувалиштето е лоцирана депонија или простор за одлагање на губре, операторот треба да ја информира Управата за ветеринарство.

тво. Управата за ветеринарство го проценува ризикот и одлучува дали одгледувалиштето може да биде призна-то како одгледувалишта официјално слободни од *Trichinella*;

(г) да обезбеди дека прасињата и свињите што се внесуваат во одгледувалиштето однадвор, како и купе-ните свињи, да се родени и одгледани под контролира-ни услови на одгледување во интегрирани производс-твени системи;

(х) да обезбеди дека свињите се идентификуваат та-ка што за секое животно може да се проследи од кое одгледувалиште доаѓа;

(и) да внесе нови животни во одгледувалиштето са-мо доколку:

- доаѓаат од одгледувалишта официјално слободни од *Trichinella*; или

- се придружени од сертификат, заверени од над-лежното тело во земјата-извозник, во кој се наведува дека животното доаѓа од одгледувалишта официјално слободни од *Trichinella*; или

- се држат изолирано се додека резултатите од серо-лошкиот тест одобрен од референтната лабораторија на Европската Унија не се покажат негативни. Сероло-шкото земање примероци треба да се изведе само отка-ко животните биле во одгледувалиштето во траење од четири недели;

(ј) да обезбеди дека ниедна од свињите наменети за колење немала пристап до надворешната средина за време на целиот производствен период;

(к) пристап до надворешниот простор за време на првите неколку недели живот пред одбивањето на ци-цалчето се дозволува ако се исполнети сите следни ба-рања:

- не се дијагностицирани инфестации со *Trichinella* кај домашните животни во земјата во последните 10 го-дини;

- постои годишна програма за присмотра на диви животни приемчиви на *Trichinella*. Програмата се зас-нова на ризик анализа и се изведува во област која е епидемиолошки поврзана со географската локација на одгледувалишта официјално слободни од *Trichinella*. Програмата ги испитува релевантните видови на жи-вотни -индикатори врз основа на претходни наоди. Ре-зултатите треба да покажуваат преваленција на *Trichinella* кај животните-индикатори под 0,5 %;

- кога се на отворено, животните се во прописно оградени простори;

- програмата за мониторинг наведена во член 16 се спроведува и обезбедува пофреквентен мониторинг кај засегнатите одгледувалишта;

- од сите расплодни маторици и нерези кои на одг-ледувалиштето се чуваат за расплодни цели, при коле-њето систематски се земаат примероци за испитување со користење на референтната метода на испитување опишана во Поглавје I од Прилог I на овој правилник или на една од еквивалентните методи опишани во Поглавје II од Прилог I на овој правилник, и

- се преземаат чекори за да се спречи пристапот на големи месојадни или сештојадни птици (чавки, граб-ливи птици).

(2) Операторите со храна кои управуваат со одгле-дувалиште официјално ослободени од *Trichinella*, треба да ја информираат Управата за ветеринарство кога не-кое од барањата во став (1) на овој член не е повеќе ис-

полнето или кога се појавила каква било друга промена што може да влијае на статусот на одгледувалиштето како одгледувалиште официјално ослободено од *Trichinella*.

Член 12

Барања за постапување на Управата за ветеринарство

(1) Управата за ветеринарство во случаи кога *Trichinella* е откриена кај домашните свињи во послед-ните 10 години може да го признае дека одгледувалиш-тето е официјално слободно од *Trichinella* доколку:

(а) се направени најмалку две контролни посети во 12 месеци пред признавањето на одгледувалиштето, за да се потврди усогласеноста со барањата на став (1) од член 11 на овој правилник; и

(б) сите свињи испратени на колење за време од 24 месеци пред признавањето или за подолг временски период, ако Управата за ветеринарство одлучи дека тоа е неопходно, се испитани со потврда дека е испитан до-волен број животни од одгледувалиштето со користење на една од методите за откривање паразити, опишани во Поглавјата I и II на Прилог I на овој правилник; и

(в) резултатите од испитувањата се негативни; и

(д) програма за мониторинг врз диви животни зас-нована на ризик анализа се презема во тие области каде што коегзистираат дивите животни и одгледувалишта-та што се пријавени за добивање статус на *Trichinella* слободни; програмата за мониторинг го оптимизира откривањето на *Trichinella* паразити со примена на нај-соодветната техника за животно-индикатор и за откри-вање, со земање примерок од што е можно поголем број животни и што е можно повеќе месо; паразитите откриени кај дивите животни се идентификуваат на ни-во на вид во референтна лабораторија на Европската Унија или во национална референтна лабораторија. Претходно добиените податоци може да се искористат за исполнување на барањата набројани во овој дел.

(2) Управата за ветеринарство во случаи каде што не е откриена *Trichinella* кај домашните свињи во пос-ледните 10 години, може да признае дека даденото одг-ледувалиште е официјално слободно од *Trichinella* до-колку се исполнети барањата во точка (д), став (1) на овој член.

(3) Управата за ветеринарство може да признае ка-тегорија одгледувалишта како официјално слободни од *Trichinella* кога се исполнети сите од следниве барања:

(а) исполнети се сите барања утврдени во став (1) од член 11 на овој правилник, со исклучок на точка (к), која не се применува; и

(б) не се откриени автохтони инфестации со *Trichinella* кај домашните животни во последните 10 години, а за време на тој период се вршени непрекина-ти испитувања на заклана популација свињи, такви за да овозможат најмалку 95 % доверливост дека таму ка-де што преваленцијата на *Trichinella* надминува 0,0001 %, ќе се пронајдат какви било инфестации; и

(в) треба да биде достапен јасен опис на категорија-та одгледувалиште, типот на одгледување и типот на вклучените видови животни; и

(д) востановена е програма за мониторинг на диви животни заснована на ризик анализа во согласност со точка (г) од став (1) на овој член.

(4) Освен барањата утврдени со прописите за мониторинг на зоонози и предизвикувачите на зоонози, извештајот и последователните годишни извештаи треба да ги содржат следниве информации:

(а) бројот на случаи (увезени или автохтони) на трихинелоза кај луѓе, вклучувајќи и епидемиолошки податоци;

(б) резултатите од испитување на трихинела кај домашните свињи кои не се одгледувани под контролирани животни услови во интегрирани производствени системи; резултатите мора да ја вклучуваат возраста и полот на засегнатите животни, типот на системот на одгледување, типот на употребената дијагностичка метода, степенот на инфестираност (ако е познат), и какви било релевантни дополнителни информации;

(ц) резултатите од испитувањето за *Trichinella* кај расплодни свињи и нерези; резултатите треба да ги вклучуваат информациите споменати под (б);

(д) резултатите од испитувањето на *Trichinella* кај труповите од диви свињи, коњи, дивеч и кои било други животни-индикатори;

(е) резултатите од серолошките испитувања како што се наведени во член 16 на овој правилник;

(ф) други случаи каде што постои сомневање за *Trichinella*, без разлика дали е увезена или автохтона, и сите релевантни лабораториски резултати;

(г) деталите од сите позитивни резултати и верификацијата на видовите од *Trichinella* од страна на националната референтна лабораторија или референтна лабораторија на Европската Унија;

(х) податоците треба да се достават во формат и според распоредот одреден од EFSA за известување за зоонози.

(и) за извештаите што се однесуваат на одгледувалишта кои се *Trichinella* слободни или категоријата на одгледувалишта кои се *Trichinella* слободни, информации за бројот на одгледувалиштата што немаат *Trichinella* и вкупни резултати од инспекциите на одгледувалиштата кои се *Trichinella* слободни, вклучувајќи информации за усогласувањето на фармерите со барањата;

(ј) за извештаи што се однесуваат на регион со незначителен ризик, информациите треба да се достават за:

(i) програмата за мониторинг спроведена во согласност со член 16, или еквивалентни информации;

(ii) програмите за мониторинг на дивите животни, засновани врз ризик анализа, спроведена според точка (д) од став (1) на овој член, или еквивалентни информации.

Член 13

Признавање на статусот на одгледувалишта официјално слободни од *Trichinella*

(1) Како одгледувалишта официјално слободни од *Trichinella*, Управата за ветеринарство може официјално да признае одгледувалиште или категорија одгледувалишта кога се исполнети следните барања:

(а) во случај на одгледувалишта, барањата утврдени во член 11 и член 12 став (1), (2), и (4) на овој правилник;

(б) во случај на категориите одгледувалишта, барањата утврдени во член 12 став (3) и (4) на овој правилник.

Член 14

Обврска на операторот со храна за информирањето

Операторите на одгледувалишта официјално слободни од *Trichinella* треба да ја информираат Управата за ветеринарство за кои било барања, како што е утврдено во член 11 и член 12 став (2) на овој правилник, кои повеќе не се исполнети или за која било друга промена што може да влијае на статусот на одгледувалиштата како официјално слободни од *Trichinella*.

Член 15

Инспекција на одгледувалишта официјално слободни од *Trichinella*

(1) Управата за ветеринарство спроведува систематски и периодични контроли на одгледувалиштата кои официјално се слободни од *Trichinella*.

(2) Фреквенцијата на контролите се одредува на основа на анализа на ризикот, имајќи ја во предвид историјата на болеста и нејзината преваленција, претходните наоди, географската област, локалните приемливи диви животни, начинот на одгледување на животните, ветеринарниот надзор и усогласеноста на фармерите со барањата.

(3) Сите расплодни маторици и нерези кои потекнуваат од одгледувалишта кои се официјално слободни од *Trichinella* се прегледуваат согласно член 4 став (1) од овој правилник.

Член 16

Програми на мониторинг

(1) Управата за ветеринарство спроведува програма на мониторинг на трихинелозата, согласно Законот за ветеринарно јавно здравство, кај домашните свињи, коњите и другите видови животни кои се приемливи за *Trichinella* кои доаѓаат од одгледувалишта или од категории одгледувалишта официјално слободни од *Trichinella* или од региони каде што ризикот од *Trichinella* кај домашната свиња се смета за незначителен, со цел да се верификува дека животните навистина се слободни од *Trichinella*.

(2) Фреквенцијата на испитувањата, бројот на животни кои се испитуваат и планот на земање мостри се содржани во програмата за мониторинг. Мострите ме-со се собираат и се испитуваат за присуство на *Trichinella* во согласност со поглавјата I и II од Прилог I на овој правилник.

(3) Програмата за мониторинг може да вклучи серолошки методи како дополнителен метод, доколку се претходно валидирани од страна на референтната лабораторија на Европската унија.

Член 17

Повлекување на статусот на официјално слободни од *Trichinella* на одгледувалишта или на региони со незначителен ризик.

(1) Кога домашна свиња или друг вид животно приемливо на инфестација со *Trichinella*, од одгледувалиште официјално слободно од *Trichinella*, се покаже позитивно на присуство на *Trichinella*, Управата за ветеринарство без одложување:

(а) го повлекува признавањето на одгледувалиштето на официјално слободно од *Trichinella*;

(б) врши испитување на сите домашни свињи во времето на колење во согласност со член 4 став (1) од овој правилник и врши серолошки испитувања на сите животни приемчиви на инфестација со *Trichinella* со метод кој претходно е валидиран од страна на референтна лабораторија на Европската Унија;

(в) обезбедува следливост и испитување на сите животни за расплод што пристигнале во одгледувалиштето и колку што е можно, сите што го напуштиле одгледувалиштето во период од најмалку шест месеци пред позитивните наоди; за таа цел мострите месо се собираат и се испитуваат за присуство на *Trichinella* со користење на методите на детекција во Поглавјата I и II од Прилог I на овој правилник; серолошкиот тест може да се употреби доколку е валидиран од референтната лабораторија на Европската Унија;

(г) го утврдува начинот на ширење на паразитската инфестација со дистрибуција на месо од домашните свињи заклани во период пред позитивниот наод;

(д) започнува епидемиолошко испитување за да се утврди причината за инфестацијата;

(е) ја зголемува фреквенцијата на испитувањето и обемот на програмата на мониторингот;

(е) презема соодветни мерки кога инфицираниот труп не може да се идентификува во кланицата, вклучувајќи:

- зголемување на големината на секоја мостра месо земена за испитување на сомнителни трупови; или
- прогласување на труповите како неисправни за исхрана на луѓето; и

- преземање соодветни мерки за нештетно одстранување на сомнителните трупови или нивните делови како и на тие што се позитивни на испитувањата.

(2) Управата за ветеринарство го повлекува официјалното признавање на одгледувалиштата или категориите одгледувалишта за официјално слободни од *Trichinella* кога:

- во случај повеќе да не се исполнети барањата утврдени во поглавјата I или II од Прилог IV на овој правилник;

- серолошките резултати или лабораториските наоди по земањето мостри на заклана свиња покажуваат дека одгледувалиштето или категоријата одгледувалишта повеќе не може да се сметаат како официјално слободни од *Trichinella*.

(3) Кога информациите од програмата за мониторинг или програмата за мониторинг на дивите животни покажуваат дека регионот повеќе не може да се смета за регион каде што ризикот за *Trichinella* кај домашната свиња се смета за незначителен, Управата за ветеринарство го повлекува регионот од списокот.

(4) По повлекувањето на признавањето, одгледувалиштата повторно можат да се признаат како официјално слободни од *Trichinella* кога утврдените несообразности се одстранат и штом се исполнат барањата утврдени во член 12 став (1) на овој правилник.

ПОГЛАВЈЕ III

УВОЗ

Член 18

Здравствени барања за увоз

(1) Месото од животинските видови што може да се носители на *Trichinella*, кое содржи напредно набраздени мускули може да биде увезено во Република Македонија само ако било испитано за *Trichinella* во земјата извозник пред извозот.

(2) Испитувањето од став (1) на овој член треба да се изведе во согласност со член 4 од овој правилник, на целиот труп или, ако тоа не е можно, на секоја половина од трупот, четвртинка, дел или парче од трупот.

Член 19

Исклучоци од здравствените барања за увоз

(1) Месото на домашните свињи може да се увезе без испитувањето наведено во член 18 од овој правилник, доколку доаѓа од одгледувалишта што се признали од Европската Унија како *Trichinella* слободни, врз основа на барање од надлежното тело на таа земја, придружено со извештај кој се приложува како доказ дека се исполнети барањата утврдени во член 11 на овој правилник.

(2) Месото на домашната свиња може да се увезе без да се подложи на испитувањето наведено во член 18 од овој правилник, доколку било подложено на третман на замрзнување во согласност со Прилог II на овој правилник и под надзор на надлежното тело во земјата извозник.

Член 20

Документи

(1) Здравствениот сертификат што го придружува увозот на месо како што е наведено во член 18 на овој правилник треба да содржи изјава на официјалниот ветеринар дека:

- (а) месото е испитано во земја на потекло во согласност со член 18 на овој правилник; или

- (б) месото ги задоволува барањата утврдени во член 19 став (1) или (2) на овој правилник.

(2) Изјавата од официјалниот ветеринар од став (1) на овој член треба да биде приложена во оригинал.

ПОГЛАВЈЕ IV

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 21

Преодни одредби

Трихиноскопската метода утврдена во Поглавје III од Прилог I на овој правилник за испитување на месо од домашни свињи и за дива свиња може да се употребува до 31 декември 2009 година, со одобрување од Управата за ветеринарство, кога:

- (а) поединечните трупови кои се наведени во член 3 треба да се испитаат поединечно во објекти што не колат повеќе од 15 домашни свињи дневно, или 75 домашни свињи неделно, или кои не припремаат за плазирање на пазарот повеќе од 10 дива свињи дневно; и

- (б) методите за испитување утврдени во поглавјата I и II на Прилог I на овој правилник не се достапни.

Член 22

Овој правилник престанува да важи со денот на пристапување на Република Македонија во Европската унија.

Член 23 Влегување во сила

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува од 01 јули 2009 година.

Бр. 1870/2
25 февруари 2009 година
Скопје

Министер,
Ацо Спасеноски, с.р.

ПРИЛОГ I

Методи на испитување

ПОГЛАВЈЕ I

РЕФЕРЕНТНА МЕТОДА НА ОТКРИВАЊЕ

Метода на вештачка дигестија на збирни мостри со апаратот за магнетно мешање

1. Апаратура и реагенси

- (а) Нож или ножици и пинцета за сечење мостри
- (б) Плоча подложка обележана на 50 одвоени квадрати, од кои секој може да држи примероци од приближно 2 г месо, или друга опрема што дава еквивалентни гаранции во однос на следливоста на мострите
- (в) Блендер со остро сечиво за сечење. Кога мострите се поголеми од 3 г, треба да се употреби машина за мелење месо со отвори од 2 до 4 мм или ножици. Во случај на замрзнато месо или јазик (по отстранување на површинскиот сврзно ткивен слој, кој не може да се дигестира), се уситнува во машина за мелење месо, а големината на мострата треба значително да се зголеми
- (г) Магнетна мешалка со термостатски контролирана грејна плоча и стапчиња за мешање обложени со тефлон долги приближно 5 см
- (д) Конусни стаклени сепарациони инки, со капацитет од најмалку 2 литра, по можност со вградени тефлонски безбедносни затварачи
- (е) Држачи, прстени и стегачи
- (ж) Сита, големина на дупчињата на мрежата од 180 микрони, со надворешен дијаметар 11 см, со дупчиња од не'рѓосувачки челик
- (з) Инки, внатрешен дијаметар не помал од 12 см, за држење на ситата
- (и) Стаклени садови, капацитет 3 литри
- (п) Стаклени мерни цилиндри, капацитет 50 до 100 мл, или кивети за центрифугирање.
- (к) Трихиноскоп со хоризонтална плоча или стереомикроскоп, со сопствен пропуштен светлински извор чиј интензитет може да се прилагоди.
- (л) Петриеви плочи со дијаметар од 9 см (за употреба со стереомикроскоп), означени на нивната долна страна со квадратчиња со големина 10 x 10 мм како области за испитување, со користење на инструмент поинтер.
- (м) Сад за броење ларви (за употреба со трихиноскоп), направено од тенки акрилни плочки дебели 3 мм на следниот начин:

- (и) дното на садот треба да биде 180 x 40 мм, поделено на квадратчиња,
- (ii) страните да бидат 230 x 20 мм,
- (iii) крајот да биде 40 x 20 мм. Дното и краевите мора да бидат внесени меѓу страните, за да формираат две мали дршки на краевите. Горната страна на дното мора да биде подигната 7 до 9 мм од основата на рамката што е формирана од страните на краевите. Деловите мора да бидат залепени меѓусебе со лепило соодветно за материјалот
- (н) Алуминиумска фолија
- (о) 25 % хидрохлорна киселина
- (п) Пепсин, јачина: 1: 10 000 NF (US National Formulary) што одговара на 1: 12500 BP (British Pharmacopoea) и на 2000 FIP (Fédération internationale de pharmacie) или стабилизирани течен пепсин со најмалку 660 European Pharmacopoeia единици/мл
- (њ) Вода од чешма загреана на 46 до 48 °C
- (р) Вага со точност до најмалку 0,1 г
- (с) Метални садови, капацитет 10 до 15 литри, за собирање на преостанатиот дигестивен сок
- (т) Пипети со различни големини (1, 10 и 25 мл) и држачи за пипети
- (у) Термометар со точност до 0,5 °C во опсегот 1 до 100 °C
- (в) Сифон/одвод за вода од чешма.

2. Собирање примероци и количеството што треба да се дигестира

- (а) Во случај на мострирање на цели трупови на домашна свиња, еден примерок со маса од најмалку 1 г треба да се земе од коренот на дијафрагмата на преодот од мускулниот во тетивниот дел. Може да се употребат посебни мали клешти (трихинела форцепси) со обезбедена точност од 1,00 до 1,15 г.

Во случај на расплодни свињи и нерези, еден поголем примерок со маса од најмалку 2 г треба да се земе од коренот на дијафрагмата, при преодот на мускулниот кон тетивниот дел.

Во одсуство на коренот на дијафрагмата, еден примерок двојно поголем од 2 г (или 4 г во случај на расплодни свињи и крмаци) треба да се земе од ребрениот или градниот дел на дијафрагмата, или од жвакачките мускули (m.masseter), јазикот или од стомачните мускули.

- (б) За парчиња месо, еден примерок со маса од најмалку 5 г напречно набраздена мускулатура, со што помалку масно ткиво, по можност што поблиску до коските или фасциите. Ако месото не е наменето за варење или други типови обработка, по колењето треба да се земе дополнителен примерок со иста големина.

- (в) За замрзнатите примероци, треба да се земе за анализа примерок од напречно набраздено мускулно ткиво со жили, што тежи најмалку 5 г.

Масата на примерокот месо се однесува на примерок месо што е без маснотија и сврзно ткиво. Посебно внимание мора да се обрне кога се собираат мускулни примероци од јазикот за да се избегне контаминацијата со површинскиот слој на јазикот, кој не е сварлив и може да го попречи читањето на седиментот.

3. Постапка

1. Комплетен групен примерок (во вкупно количество од 100 г примероци одеднаш)

- (а) $16 \pm 0,5$ мл хидрохлорна киселина се додава во сад од 3 литри што содржи 2,0 литри вода од чешма, претходно загреана на 46 до 48 °C; стапчето за

мешање се става во садот и садот се става на преходно загреана плоча на магнетната мешалка и се започнува со мешањето.

(б) Се додава $10 \pm 0,2$ г пепсин или $30 \pm 0,5$ мл течен пепсин,

(ц) Во блендерот се ставаат 100 г примероци (мускулно ткиво) собрани согласно со точка 2 од ова поглавје и се уситнуваат.

(д) Иситнетото месо се префрла во сад од 3 литри, кој содржи вода, пепсин и хидрохлорна киселина.

(е) Ножот на блендерот се потопува повеќекратно во садот со дигестивната течност, а садот во кој се уситнувало месото се исплакува со мало количество дигестивна течност за отстранување на месото што сè уште е закачено.

(ф) Садот се покрива со алуминиумска фолија.

(г) Уредот за магнетно мешање се регулира да одржува постојана температура од 44 до 46 °C во текот на целата постапка. За време на мешањето, дигестивната течност мора да ротира со задоволително висока брзина за да создаде длабок вртлог без прскање на течност надвор од садот.

(х) Дигестивната течност се меша сè додека не исчезнат честичките од месото (приближно 30 минути). Потоа се исклучува уредот за мешање и дигестивната течност се претура преку ситото во седиментационата инка (сепаратор). Може да биде потребно подолго време за дигестија (не повеќе од 60 минути), при обработката на одредени типови месо (јазик, месо од дивеч).

(и) Процесот на дигестија се смета за задоволителен ако не повеќе од 5 % од почетната маса на примерокот остане на ситото.

(ј) Дигестивната течност се остава да се исталожи во инката околу 30 минути.

(к) По 30 минути, примерок од дигестивната течност од 40 мл се истура во мерниот цилиндер или кивета за центрифугирање.

(л) Дигестивната течност и другиот течен отпад се чуваат во садот се додека не заврши читањето на резултатите.

(м) Примерокот од 40 мл се остава да одстои 10 минути. 30 мл од површинската течност што плови внимателно се отстранува со вшмукување за да се отстранат горните слоеви и се остава волумен не поголем од 10 мл.

(н) Преостанатите 10 мл примерок од седиментот се истураат во сад за броење на ларви, или во петриева шоља.

(о) Мерниот цилиндер или киветата за центрифугирање се плакне со не повеќе од 10 мл вода од чешма, која треба да се додаде на примерокот во садот за броење ларви или во петриевата . Последователно, примерокот се испитува со трихиноскоп или со стереомикроскоп при зголемување од 15 до 20 пати. Дозволена е визуелизација со користење на други техники, под услов да се докаже дека испитувањето на позитивните контролни примероци дава еднакви или подобри резултати од традиционалните методи на визуелизација. Во сите случаи на сомнителни области или облици слични на паразити, мора да се употреби поголемо зголемување од 60 до 100 пати.

(п) Примероците добиени со вештачка дигестија или дигестите треба да се испитаат штом ќе бидат готови. Во никој случај испитувањето не смее да се одлага за следниот ден.

Ако дигестот не се испита во рок од 30 минути од подготовката, тој мора да се разбистри на следниот начин. Крајниот примерок од околу 40 мл се претура во мерен цилиндер и се остава да одстои 10 минути. Потоа 30 мл од површинската течност се отстранува, оставајќи волумен од 10 мл. Овој волумен се зголемува до 40 мл со вода од чешма. По дополнителен период на смирување од 10 минути, 30 мл од површинската течност се отстранува со вшмукување, оставајќи волумен од не повеќе од 10 мл за испитување во петриева шоља или во сад за броење ларви. Мерниот цилиндер се мие со не повеќе од 10 мл вода од чешма и овие испироци се додаваат на примерокот во петриевата шоља или во садот за броење ларви за испитување.

Ако при испитувањето се установи дека седиментот не е бистар, примерокот се истура во мерниот цилиндер и се зголемува до 40 мл со вода од чешма и потоа се следи горната постапка. Постапката може да се повтори 2 до 4 пати сè додека течноста не стане доволно чиста за сигурно читање.

II Групи примероци помали од 100 г

Кога е потребно, до 15 г можат да се додадат на вкупната група од 100 г и да се испитаат заедно со овие примероци во согласност со 3(1). Повеќе од 15 г мораат да се испитаат како целосна група. За групи до 50 г, дигестивната течност и состојките можат да се намалат на 1 литар вода, 8 мл хидрохлорна киселина и 5 г пепсин.

III Позитивни или сомнителни резултати

Кога испитувањето на збиен примерок дава позитивен или несигурен резултат, дополнителен примерок од 20 г се зема од секоја свиња во согласност со 3(а). Примероци од 20 г од пет свињи се групираат и се испитуваат со користење на методата опишана погоре. На тој начин, ќе се испитаат примероците од 20 групи на пет свињи.

Кога ќе се открие *Trichinella* во групен примерок од 5 свињи, дополнителни примероци од 20 г се земаат од поединечни свињи во групата и секој се испитува одделно со користење на методата опишана погоре.

Примероците на паразити треба да се чуваат во 90 % етил алкохол за конзервација и за идентификување на видот во референтна лабораторија на Европската Унија или во национална референтна лабораторија.

По собирањето на паразитите, материјалот од позитивните примероци (дигестивниот сок, површинската течност, измивањата,) треба да се деконтаминираат со загревање до најмалку 60°C.

ПОГЛАВЈЕ II

ЕКВИВАЛЕНТНИ МЕТОДИ

A. Механички асистирани дигестија на збиен примерок/техника на седиментација

1. Апаратура и реагенси

(а) Нож или ножици за сечење примероци

(б) Плоча подлошка поделена на 50 квадрати, од кои секој може да држи примероци од приближно 2 г месо, или други алатки што даваат еквивалентни гаранции во однос на следливоста на примероците

(ц) Машина за мелење месо или електричен блендер

(д) Мешалка тип Stomacher lab-blender 3500 thermo model

(е) Пластични вреќи соодветни за Stomacher lab-blender

(ф) Конусни сепарациони инки, со капацитет од најмалку 2 литра, по можност опремени со тефлонски безбедносни затварачи

(г) Држачи, прстени и стегачи

(х) Сита, големина на дупчињата на мрежата од 180 микрони, надворешен дијаметар 11 см, со мрежа од не'рѓосувачки челик

(и) Инки, внатрешен дијаметар не помал од 12 см, за држење на ситата

(ј) Стаклени мерни цилиндри од 100 мл

(к) Термометар со точност до 0,5 °C во опсег од 1 до 100 °C

(л) Вибратор,

(м) Релеј (склопка), кој ќе се вклучува и исклучува на интервали од една минута

(н) Трихиноскоп со хоризонтална плоча или стереомикроскоп, со сопствен пропуштен светлински извор чиј интензитет може да се прилагоди

(о) Сад за броење ларви и неколку петриеве - шољи со дијаметар од 9 см како во Поглавје I(1)(j) и (к)

(п) 17,5 % хидрохлорна киселина

(р) Пепсин, јачина: 1: 10 000 NF (US National Formulary) што одговара на 1: 12500 BP (British Pharmacopoeia) и на 2000 FIP (Fédération internationale de pharmacie) или стабилизан течен пепсин со најмалку 660 European Pharmacopoeia единици/мл.

(с) Канти од 10 литри за деконтаминација на апаратурата, на пр. со формол и за преостанатиот дигестивен сок кога примероците ќе се покажат позитивни на тестирањето

(т) Вага со точност до 0,1 г.

2. Собирање примероци и количеството што треба да се дигестира

Како што е предвидено во Поглавје I(2).

3. Постапка

I. Мелење

Однапред извршеното мелење на примероците месо во машината за мелење ќе го подобри квалитетот на дигестија. Ако се користи електричен блендер, со блендерот мора да се работи три до четири пати во траење од околу една секунда секој пат.

II Постапка на дигестија

Постапката може да вклучи комплетни збирни примероци (100 г примероци одеднаш) или групи со помалку од 100 г.

(а) Збирни примероци (100 г примероци истовремено)

(i) Во лабораторискиот хомогенизатор stomacher lab-blender 3 500 се става двојна пластична вреќа и контролата на температурата се подесува на 40 до 41 °C.

(ii) Еден и половина литар загреана вода од 40 до 41 °C се префрла во внатрешната пластична вреќа.

(iii) 25 мл 17,5 % хидрохлорна киселина се додава на водата во хомогенизаторот.

(iv) Се додаваат 100 примероци, од кои секој со маса од приближно 1 г (на 25 до 30 °C), а кои се земени од секој поединечен примерок во согласност со точка 2.

(v) На крајот се додава 6 г или 18 мл течен пепсин. Овој редослед мора строго да се почитува за да се избегне декомпозиција на пепсинот.

(vi) Се пушта хомогенизаторот да ја хомогенизира содржината на вреќата во траење од 25 минути.

(vii) Пластичната вреќа се отстранува од хомогенизаторот и дигестивната течност се филтрира преку ситото во сад од 3 литри.

(viii) Пластичната вреќа се мие со приближно 100 мл вода, која потоа се користи за плакнење на ситото и на крај се додава во филтратот во садот.

(ix) До 15 поединечни примероци можат да се додадат на вкупната група од 100 примероци и да се испитаат заедно со овие примероци.

(б) Помали групни примероци (помалку од 100 примероци)

(i) Во лабораторискиот хомогенизатор stomacher lab-blender 3500 се става двојна пластична вреќа и контролата на температурата се подесува на 40 до 41 °C.

(ii) Се подготвува дигестивна течност со мешање на околу еден и пол литар вода и 25 мл на 17,5 % хидрохлорна киселина. Се додава 6 г пепсин и целината се меша на температура од 40 до 41 °C. Овој редослед мора строго да се почитува за да се избегне декомпозиција на пепсинот.

(iii) Од дигестивната течност, се мери волумен што одговара на 15 мл на грам од примерок (на пр. за 30 примероци бараниот волумен е $30 \times 15 \text{ мл} = 450 \text{ мл}$) и се префрла во внатрешноста од двете пластични вреќи, заедно со примероците месо што имаат маса приближно 1 г (на 25 до 30 °C) земени од секој индивидуален примерок во согласност со точка 2.

(iv) Вода со температура од приближно 41 °C се додава во надворешната вреќа, за да се создаде вкупен обем во двете вреќи од еден и половина литри. Потоа се пушта хомогенизаторот да ја хомогенизира содржината на вреќата во траење од 25 минути.

(v) Пластичната вреќа се отстранува од хомогенизаторот и дигестивната течност се филтрира преку ситото во сад од 3 литри.

(vi) Пластичната вреќа се мие со приближно 100 мл вода (на 25 до 30 °C), која потоа се користи за плакнење на ситото и на крај се додава во филтратот во садот.

III Откривање на ларвите со седиментација

- Се додава мраз (300 до 400 г парчиња мраз, распрскан мраз или искршен мраз) на дигестивната течност за да се зголеми нејзиниот обем до околу 2 литра. Потоа се меша дигестивната течност додека мразот не се стопи. Во случај на помали групи (види II(б)), соодветно мора да се намали количеството мраз.

- разладената дигестивна течност се префрла во 2 литарска сепарациона инка, опремена со вибратор на дополнителен стегач.

- Седиментацијата е дозволена да продолжи 30 минути, а во тоа време инката за седиментација вибрира непрекинато, т.е. една минута вибрирање по кое следува една минута пауза.

- По 30 минути, примерок од 60 мл од седиментот, брзо се истура во одмерен цилиндар од 100 мл (по употребата, инката се плакне со растворен детергент).

- 60 мл примерок се остава да одстои најмалку 10 минути, по што површинската течност се отстранува со вшмукување за да остане волумен од 15 мл, што треба да се испита за присуство на ларви.

- За вшмукување може да се употреби шприц за еднократна употреба, опремен со пластична цевка. Должината на цевката мора да биде таква што да останат 15 мл во мерниот цилиндар кога рабовите на шприцот се потпираат на работ на цилиндерот.

- Преостанатите 15 мл се истураат во сад за броене ларви или во две петриеви - шољи и се испитуваат со користење трихиноскоп или стереомикроскоп.

- Мерниот цилиндер се мие со 5 до 10 мл вода од чешма и испироците се додаваат на примерокот.

- Дигестираните елементи треба да се испитаат штом ќе бидат готови. Во никој случај не смее да се одложи испитувањето за следниот ден.

Кога дигестот не е јасен или не се испита во рок од 30 минути од подготовката, тој мора да се разбистри на следниот начин:

- крајниот примерок од 60 мл се претура во мерен цилиндер и се остава да одстои 10 минути; потоа се отстранува 45 мл површинска течност со вшмукување а преостанатите 15 мл се зголемуваат на 45 мл со вода од чешма.

- по дополнителен период на таложење од 10 минути, 30 мл од површинската течност се отстранува со вшмукување и преостанатите 15 мл за испитување се истураат во петри-шоља или во леѓенче за броене ларви.

- мерниот цилиндер се мие со 10 мл вода од чешма и овие испироци се додаваат за испитување на примерокот во петри-шољата или во леѓенчето за броене ларви.

IV. Позитивни или сомнителни резултати

Кога резултатите се позитивни или несигурни, се применуваат одредбите утврдени во Поглавје I(3)(III).

Б. Механички асистирани дигестија на збирен примерок/техника на „изолација на филтер“

1. Апаратура и реагенси

Како што е наведено во Поглавје II(A)(1).

Дополнителна опрема:

(а) Гелманова инка од 1 литар, заедно со држач на филтер (дијаметар 45 мм);

(б) филтер дискови, кои се состојат од кружна мрежа од не'рѓосувачки челик со отвори од 35 микрони (дијаметар на дискот: 45 мм), два гумени обрача дебели 1 мм (надворешен дијаметар: 45 мм; внатрешен дијаметар: 38 мм), кружната мрежа се поставува меѓу двата губени обрача и се прицврстува за нив со двокомпонентно лепило соодветно за двата материјала;

(в) ерленмаеров сад, капацитет од 3 литри, опремен со странична цевка за вшмукување;

(г) филтерска пумпа;

(ѓ) пластични вреќи, капацитет од најмалку 80 мл;

(е) опрема за затворање пластични вреќи;

(ж) ренилаза, јачина 1: 150.000 сокслетови единици на грам.

2. Собирање примероци

Како што е предвидено во Поглавје I(2)

3. Постапка

1. Мелење

Однапред извршено мелење на примероците месо во машината за мелење месо, ќе го подобри квалитетот на дигестијата. Ако се користи електричен блендер, со блендерот мора да се работи три до четири пати во траење од околу една секунда за секој пат.

II Постапка на дигестија

Оваа постапка може да вклучи комплетни групи (100 г примероци одеднаш) или групи од помалку од 100 г.

(а) Комплетни групни примероци (100 г примероци одеднаш)

Наведено во Поглавје II(A)(3)(II)(а).

(б) Помали групни примероци (помалку од 100 примероци)

наведено во Поглавје II(A)(3)(II)(б).

III Откривање на ларвите со филтрација

(а) Се додава мраз (300 до 400 г парчиња мраз, распрскан мраз или искршен мраз) на дигестивната течност за да се зголеми нејзиниот волумен до околу 2 литра. Во случај на помали групи, соодветно мора да се намали количеството мраз.

(б) Се меша дигестивната течност додека мразот не се стопи. Разладената дигестивна течност потоа се остава најмалку три минути за ларвите да се свијат.

(ц) Гелмановата инка, опремена со држач за филтер и со филтерски диск, се монтира на ерленмаеровиот сад поврзан со филтерска пумпа.

(д) Дигестивната течност се префрла во гелмановата инка и се филтрира. Кон крајот на филтрацијата на дигестивната течност, може да и се помогне да помине низ филтерот со примена на вшмукување со филтерска пумпа. Вшмукувањето мора да престане пред филтерот да стане сув, т.е. кога 2 до 5 мл течност се останати во инката.

(е) Штом ќе се исфилтрира целата дигестивна течност, се отстранува филтерскиот диск и се става во пластична вреќа со капацитет од 80 мл, заедно со 15 до 20 мл раствор на ренилаза. Растворот на ренилаза се прави со додавање 2 г ренилаза на 10 мл вода од чешма.

(ф) Пластичната вреќа двапати се затвора и се става меѓу внатрешната и надворешната вреќа на хомогенизаторот.

(г) Се дозволува хомогенизаторот да хомогенизира три минути, на пр. додека работи на целосна или на нецелосна група.

(х) По три минути, пластичната вреќа заедно со филтерските дискови и растворот на ренилаза, се отстранува од хомогенизаторот и се отвора со ножици. Течната содржина се истура во леѓенчето за броене ларви или во петри-шољата. Вреќата се мие со 5 до 10 мл вода, која потоа се додава во леѓенчето за броене ларви за испитување со трихиноскоп или во петри-шољата за испитување со стереомикроскоп.

(и) Дигестираните елементи мора да се испитаат штом ќе бидат готови. Во никој случај не смее да се одложи испитувањето за следниот ден.

Забелешка: Филтерските дискови никогаш не смеат да се употребат кога не се целосно чисти. Нечистите дискови никогаш не смее да се дозволи да се исушат. Филтерските дискови можат да се чистат со нивно ставање преку ноќ во раствор на ренилаза. Пред употреба, тие мора да се измијат со свеж раствор на ренилаза со користење на хомогенизатор.

IV. Позитивни или сомнителни резултати

Кога резултатите се позитивни или несигурни, се применуваат одредбите утврдени во Поглавје I(3)(III).

В. Автоматска метода на дигестија за збирни примероци до 35 г

1. Апаратура и реагенси

(а) Нож или ножици за сечење примероци

(б) Плоча поделена на 50 квадрати, од кои секој може да држи примероци од приближно 2 г месо, или други алатки што даваат еквивалентни гаранции во однос на можноста за следење на примероците

(ц) Миксер трихоматик35® со филтрациски додаток
(д) Хидрохлорна киселина со маса $8,5 \pm 0,5$ %
(е) Просирни поликарбонатни мембрански филтри со дијаметар од 50 мм и големина на отворите од 14 микрони

(ф) Пепсин, јачина 1: 10000 NF (US National Formulary) што одговара на 1: 12500 BP (British Pharmacopoea) и на 2000 FIP (Federation internationale de pharmacie),

(г) Вага со точност до 0,1 г.

(х) Пинцети со тап врв

(и) Неколку микроскопски стакла со должина на страната од најмалку 5 цм или неколку петри-шољи со дијаметар од најмалку 6 цм, означени на нивната долна страна со квадратчиња со големина 10 x 10 мм како области за испитување со користење на остар инструмент

(ј) (Стерео)микроскоп со извор на пропуствна светлина (зголемување 15 до 60 пати) или трихиноскоп со хоризонтална плоча

(к) Сад за собирање отпадни течности

(л) Садови од 10 литри што треба да се употребат за деконтаминација на апаратурата, на пр. со формол и за преостанатиот дигестивен сок кога примероците ќе се покажат позитивни на тестирањето

(м) Термометар со точност до 0,5 °C во опсегот 1 до 100°C.

2. Собирање примероци

наведено во Поглавје I(2)

3. Постапка

I. Постапка на дигестија

(а) Поставете го миксерот со филтрацискиот додаток, поврзете ја цевката за отпад и ставете ја цевката за да истекува во кофата за отпад.

(б) Кога миксерот е вклучен, загревањето ќе започне.

(в) Пред да се направи ова, вентилот на дното што се наоѓа под комората за реакција, мора да се отвори и да се затвори.

(г) Потоа се додаваат до 35 примероци, од кои секој со маса од приближно 1 г (на 25 до 30 °C), а кои се земени од секој поединечен примерок во согласност со 2. Обезбедете да бидат отстранети големите парчиња мускулни жили бидејќи можат да го затнат мембранскиот филтер.

(д) Турете вода до работ на комората за течности поврзана со миксерот (приближно 400 мл).

(е) Турете околу 30 мл солна киселина (8,5 %) до работ на помалата, поврзана комора за течности.

(е) Ставете го мембранскиот филтер под грубиот филтер во држачот на филтерот во филтерскиот додаток.

(ж) На крај, додадете 7 г пепсин или 21 мл течен пепсин. Овој редослед мора строго да се почитува за да се избегне декомпозиција на пепсинот.

(з) Затворете ги капаците од коморите за реакција и за течности.

(с) Одберете го периодот на дигестија. Мора да се утврди краток период за дигестија (5 минути) за свињите со нормална возраст за колење и подолго време (8 минути) за други примероци.

(и) Кога ќе се вклучи копчето за започнување на миксерот, процесот на разделување и дигестација започнува автоматски, по кој следува филтрацијата. По 10 до 13 минути процесот се завршува и автоматски престанува.

(ј) Отворете го капакот на комората за реакција по проверката дека комората е празна. Ако во комората има пена или каков било остаток од дигестивна течност, повторете ја постапката во согласност со V.

II Откривање на ларвите

(а) Отстранете го држачот на филтерот и префрлете го мембранскиот филтер на микроскопско стакло или на петри-чинија.

(б) Испитајте го мембранскиот филтер со употреба на (стерео) микроскоп или трихиноскоп.

III Опрема за чистење

(а) Кога резултатот е позитивен, наполнете ја комората за реакција на миксерот со зовриена вода додека не се наполни две третини. Обична вода од чешма се префрла во поврзаната комора за течности додека не го покрие долниот сензор. Потоа се одвива автоматско чистење. Деконтаминирајте го држачот на филтерот и која било друга компонента, на пр. со користење на формол.

(б) Откако ќе се заврши работата за тој ден, наполнете ја со вода комората за течности на миксерот и подложете ја на стандарден циклус.

IV. Употреба на мембранските филтри

Секој поликарбонатен мембрански филтер може да се употреби не повеќе од пет пати. Филтерот треба да се сврти меѓу секоја употреба. Освен тоа, филтерот мора да се проверува по секоја употреба за какво било оштетување што може да го направи несоодветен за употреба.

V. Методи што треба да се применат кога обработката е нецелосна и кога филтрацијата не може да се изведе.

Штом миксерот бил ставен во автоматски циклус во согласност со B(3)(I), отворете го капакот на комората за реакција и проверете дали има пена или каков било остаток од течност во комората. Ако има, постапете на следниов начин:

(а) затворете го вентилот на дното под комората за реакција;

(а) отстранете го држачот на филтерот и префрлете го мембранскиот филтер на микроскопско стакло или на петри-чинија;

(в) ставете нов мембрански филтер во држачот за филтер и прицврстете го држачот за филтер;

(г) наполнете ја комората за течности на миксерот со вода додека не се покрие долниот сензор;

(д) извршете го автоматскиот циклус на чистење;

(ф) откако ќе заврши циклусот на чистење, отворете го капакот на комората за реакција и проверете дали има какви било остатоци од течности;

(е) ако комората е празна, отстранете го држачот на филтерот и со пинцета префрлете го мембранскиот филтер на микроскопско стакло или на петри-чинија;

(ж) испитајте ги двата мембрански филтри во согласност со B(3)(II). Ако филтрите не можат да се испитаат, повторете го целиот процес на дигестија со подолго време на дигестија во согласност со B(3)(I).

VI. Позитивни или сомнителни резултати

Кога резултатите се позитивни или несигурни, се применуваат одредбите утврдени во Поглавје I(3)(III).

ПОГЛАВЈЕ III ТРИХИНОСКОПСКО ИСПИТУВАЊЕ

1. Апаратура

(а) Трихиноскоп со електрична ламба со зголемување 30 до 40 пати и 80 до 100 пати или стереомикроскоп со извор на пропуствна светлина со регулирачки интензитет

(б) Компресорско стакло што притиска, кое се состои од две стаклени плочки (од кои едната е поделена на две еднакви полиња)

(в) Мали закривени ножици

(г) Мала пинцета

(д) Нож за сечење примероци

(е) Мали нумерирани контејнери за одделно складирање на примероците

(ж) Пипета капалка

(з) Чаша со оцетна киселина и чаша со раствор на калиум хидрооксид за осветлување при калцификација или омекнување на исушено месо.

2. Собирање примероци

Во случај на цели трупови, од секое животно се земаат неколку примероци со големина на лешник

(а) кај домашните свињи, таквите примероци се земаат од двата столба на дијафрагмата при преодот кон мускулниот дел;

(б) кај дивите свињи примероците се земаат од двата столба на дијафрагмата при преодот кон мускулниот дел и освен тоа и од вилицата, мускулите на долната нога, меѓуребрестите мускули и мускулите на јазикот, давајќи вкупно шест примероци од секое поединечно животно;

(в) ако одредени мускули не се на располагање за земање примероци, вкупно четири примероци се земаат од мускулите што се на располагање;

(г) кај парчињата месо, четири примероци со големина на лешник од мускулно ткиво со жили, која по можност не содржи маснотија, земено од различни места, се земаат од секое парче, кога е можно блиску до коските или до мускулните жили.

3. Постапка

(а) На компресорското стакло се става $1,0 \pm 0,1$ g месо, кое нормално соодветствува на 28 парчиња со големина на зрно овес. Ако е потребно, треба да се искористат две компресорски стакла за испитување на 56 парчиња со големина на зрно овес.

(б) Ако двата столба на дијафрагмата се присутни кај домашната свиња, инспекторот за трихинела сече 28 парчиња со големина на зрно овес од секој од горните примероци земени од целиот труп, правејќи целосно 56 парчиња.

(в) Ако постои само еден столб, 56 парчиња се сечат на различни места, ако е можно од преодот кон мускулниот дел.

(г) Секој од примероците собрани од другите четири мускули од дива свиња се сече на седум парчиња со големина на зрно овес, правејќи вкупно 28 дополнителни парчиња.

(д) Инспекторот за трихинела потоа ги компресира 56-те (84-те) парчиња меѓу стаклените плочки за да може нормалниот отпечаток да биде јасно прочитан преку микроскопските препарати.

(е) Ако месото на примерокот што треба да се испита е суво и старо, препаратот мора да биде омекнат за 10 до 20 минути пред притискање со мешавина од еден дел раствор на калиум хидрооксид со околу два дела вода.

(ж) Од секој од примероците земени од парчињата месо, инспекторот за трихинела исекува 14 парчиња со големина на зрно овес, правејќи вкупно 56 парчиња.

(з) Микроскопското испитување мора да биде изведено со скенирање на секој препарат, бавно и полека и внимателно со зголемување 30 до 40 пати.

(г) Ако трихиноскопското испитување открие сомнителни области, тие мора да се испитаат на најголемото зголемување на трихиноскопот (80 до 100 пати).

(д) Кога резултатите се несигурни, испитувањето се повторува на друг примерок од микроскопски препарат додека не се добие бараната информација. Трихиноскопското испитување мора да се изведе за најмалку шест минути.

(е) Минималното утврдено време за испитување не го вклучува времето потребно за земање примероци и правење препарати.

(ж) Како општо правило, трихиноскопскиот испитувач не смее да испита повеќе од 840 парчиња дневно, што одговара на испитувања на 15 домашни свињи или 10 диви свињи.

ПРИЛОГ II

Третмани со замрзнување

А. Метода на замрзнување 1

(а) Месото што е донесено веќе замрзнато треба да се одржува во таа состојба.

(б) Техничката опрема и снабдувањето со енергија на просторијата за замрзнување треба да е таква да обезбеди дека бараната температура се достигнува многу брзо и се одржува во сите делови од просторијата и од месото.

(в) Материјалот во кој месото е запакувано треба да се отстрани пред замрзнување, освен во случај кога месото е веќе на бараната температура, преку целото време откако е донесено во просторијата за замрзнување или на месо кое е така спакувано, што пакувањето нема да го спречи во достигнувањето на бараната температура во одреденото време.

(г) Пратките во просторијата за замрзнување треба да се држат одвоено и да се заклучени.

(д) Треба да се запише датумот и времето кога секоја пратка е донесена во просторијата за замрзнување.

(е) Температурата во просторијата за замрзнување треба да биде најмалку -25°C . Таа мора да биде мерена со користење на калибрирани термо-електрични инструменти и постојано да се запишува. Не смее да се мери директно на студено воздушно струење. Инструментите треба да се држат заклучени. Табелите со температура треба да ги вклучуваат релевантните податоци од регистарот за инспекција на месо при увоз и датумот и времето од почетокот и завршувањето на замрзнувањето и треба да се задржат една година по собирањето.

(г) Месото со дијаметар или дебелина до 25 см мора да биде смрзнато најмалку 240 последователни часа, а месото со дијаметар или дебелина помеѓу 25 и 50 см мора да биде смрзнато најмалку 480 последователни часа. Овој процес на замрзнување не смее да се применува на месо што е подебело или е со поголем дијаметар. Времето на замрзнување се пресметува од моментот кога температурата во просторијата за замрзнување ќе ја достигне онаа наведена во (ф).

Б. Метода на замрзнување 2

Генералните одредби од (а) до (е) на Методот (1) се применуваат, со следните односи на време и температура:

(а) месото со дијаметар или дебелина до 15 см мора да биде смрзнато според некоја од следниве комбинации време-температура:

- 20 дена на – 15оС,
- 10 дена на – 23оС,
- 6 дена на – 29оС,

(б) месото со дијаметар или дебелина помеѓу 15 см и 50 см мора да биде смрзнато со една од следниве комбинации време-температура:

- 30 дена на – 15оС,
- 20 дена на – 25оС,
- 12 дена на – 29оС,

Температурата во просторијата за замрзнување не смее да биде повисока од нивото на избраната температура на инактивирање. Таа мора да биде мерена со користење на калибрирани термо-електрични инструменти и постојано да се запишува. Не смее да се мери директно на студено воздушно струење. Инструментите мора да се држат заклучени. Табелите со температура мора да ги вклучуваат релевантните податоци од регистарот за инспекција на месо при увоз и датумот и времето од почетокот и завршувањето на замрзнувањето, и мора да се задржат една година по собирањето.

Доколку се користат тунели за замрзнување, а не се следат доследно горенаведените постапки, операторот со храна треба да докаже на Управата за ветеринарство дека алтернативната метода е ефикасна во уништувањето на паразитите на *Trichinella* кај свинското месо.

В. Метода на замрзнување 3

Третманот се состои од комерцијално суво замрзнување или замрзнување на месото според одредени комбинации од време-температура со температура што се следи во центарот на секое парче.

(а) Општите одредби од (а) до (е) од методата 1 се применуваат со следниве односи време-температура:

- 106 часа на – 18оС,
- 82 часа на – 21оС,
- 63 часа на – 23,5оС,
- 48 часа на – 26оС,
- 35 часа на – 29оС,
- 22 часа на – 32оС,
- 8 часа на – 35оС,
- 1/2 час на – 37оС,

(б) Температурата треба да биде мерена со користење на калибрирани термо-електрични инструменти и постојано да се запишува. Сондата на термометарот се

внесува во центарот на парчето месо, кое не е помало од најдебелото парче месо што треба да се замрзне. Ова парче мора да се постави на најнеповолната позиција во просторијата за замрзнување, подалеку од опремата за разладување или директно на студено воздушно струење. Инструментите мора да се држат заклучени. Табелите со температура треба да ги вклучуваат релевантните податоци од регистарот за инспекција на месо при увоз и датумот и времето од почетокот и завршувањето на замрзнувањето, и мора да се задржат една година по собирањето.

ПРИЛОГ III

Испитување на животни различни од свињите

Месото од коњи, месото од дивеч и другото месо што може да содржи паразити на *Trichinella* треба да биде испитано во согласност со еден од методите на дигестија определени во Поглавјето I или II кон Анекс I, со следниве промени:

(а) примероци што тежат најмалку 10 г се земаат од мускулот на јазикот или на вилицата на коњите (*m.masseter*) и од предната нога, јазикот или дијафрагмата кај дива свиња;

(а) во случај на коњ, доколку наведените мускули недостасуваат, треба да се земе поголем примерок од коренот на дијафрагмата при преодот од мускулниот кон тетивастиот дел. Мускулот треба да биде исчистен од сврзно и масно ткиво;

(в) најмалку 5 г од примерокот се дигестира според референтната метода на откривање во Поглавје I кон Прилог I или според еквивалентната метода во Поглавје II. За секој дигестиран елемент, вкупната маса на испитуваниот мускул не смее да надминува 100 г во случај на методата од Поглавје I и методите А и Б во Поглавје II и 35 г во случај на методата Ц во Поглавје II;

(г) кога резултатот е позитивен, се земаат дополнителни 50 г примерок за повторно независно испитување;

(д) без да е во спротивност со правилата за конзервирање на животински видови, целото месо од дивечот, освен од дива свиња, мечки, од месојадни цицачи (вклучувајќи ги и морските цицачи) и од рептили, треба да се тестира со земање примерок 10 г мускул од предилекционите места или поголеми количини, доколку тие места не се на располагање. Предилекциони места се:

(i) кај мечката: дијафрагма, масетерен мускул (*m.masseter*) и јазик;

(ii) кај моржот: јазик;

(iii) кај крокодилите: масетерни (*m.masseter*), птеригоидални (*m.pterygoideus*) и меѓуребристи мускули (*m.intercostales*);

(iv) кај птиците: мускулите на главата (масетерни (*m.masseter*) и вратни мускули).

(ф) Времето на вештачка дигестија треба да биде доволно за да се обезбеди соодветна дигестија на ткивото на овие животни, но тоа не смее да надмине 60 минути.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО

629.

Исправка на Правилникот за содржината на барањето, начинот за регистрација на хомеопатски лек, формата и содржината на документацијата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 19/2009).

Прилог бр.1

БИРО ЗА ЛЕКОВИ - Р.МАКЕДОНИЈА

50 Дивизија бб-Скопје, Р. Македонија, тел.: + 389 (0)2/3112-500, факс: + 389 (0)2/3298-435
email:

Број на барањето:	Примил/а:
Датум на прием:	Датум на барање за дополнителна документација:
Датум на добивање на дополнителна документација:	Датум на потполно барање:

Пополнува Бирото за лекови на Р.Македонија

**БАРАЊЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ НА РЕШЕНИЕ ЗА
ОДОБРУВАЊЕ НА РЕГИСТРАЦИЈА НА
ХОМЕОПАТСКИ ЛЕК ВО РЕГИСТАРОТ**

**1.ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ (пополни со печатни букви)
за подносителот на барањето за добивање на решение за одобрување на регистрација
на хомеопатски лек**

Име:

Адреса:

Контакт (тел, е-маил):

2.ПОДАТОЦИ ЗА ХОМЕОПАТСКИОТ ЛЕК

Име на хомеопатскиот лек:

Состав на хомеопатскиот лек:

Степен /степени на
разредување

Фармацевтски облик:

Големина на пакување:

Производител :	
Рок на употреба: Рок на употреба-после: првото отварање на оригиналното пакување	
Начин на чување :	
3. ПОПИС НА ПРИЛОЖЕНАТА ДОКУМЕНТАЦИЈА	

Прилог бр. 2

БИРО ЗА ЛЕКОВИ - Р.МАКЕДОНИЈА

50 Дивизија бб-Скопје, Р.Македонија, тел.: + 389 (0)2/3112-500 , факс: + 389 (0)2/3298-435
email:

Број на барањето:	Примил/а:
Датум на прием:	Датум на барање за дополнителна документација:
Датум на добивање на дополнителна документација:	Датум на потполно барање:

Пополнува Бирото за лекови на Р.Македонија

**БАРАЊЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ НА РЕШЕНИЕ ЗА
ОДОБРУВАЊЕ НА ИЗМЕНА НА РЕГИСТРАЦИЈА НА
ХОМЕОПАТСКИ ЛЕК ВО РЕГИСТАРОТ**

1.ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ (пополни со печатни букви)

за подносителот на барањето за добивање на решение за одобрување на измена на регистрацијата на хомеопатски лек во регистарот

Име:	
Адреса:	
Контакт (тел, е-маил):	

2.ПОДАТОЦИ ЗА ХОМЕОПАТСКИОТ ЛЕК

Име на хомеопатскиот лек:	
Состав на хомеопатскиот лек:	
Степен /степени на разредување	
Фармацевтски облик:	
Големина на пакување:	

Измена на документацијата:	
Опис на измените:	

Прилог бр. 3

БИРО ЗА ЛЕКОВИ - Р.МАКЕДОНИЈА

50 Дивизија 66-Скопје, Р. Македонија, тел.: + 389 (0)2/3112-500 , факс: + 389 (0)2/3298-435
email:

Број на барањето:	Примил/а:
Датум на прием:	Датум на барање за дополнителна документација:
Датум на добивање на дополнителна документација:	Датум на потполно барање:

Пополнува Бирото за лекови на Р.Македонија

**БАРАЊЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ НА РЕШЕНИЕ ЗА
ОБНОВА НА РЕГИСТРАЦИЈА НА ХОМЕОПАТСКИ
ЛЕК ВО РЕГИСТАРОТ**

1.ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ (пополни со печатни букви) за подносителот на барањето за добивање на решение за одобрување на регистрација на хомеопатски лек	
Име:	
Адреса:	
Контакт (тел, е-маил):	
Број на регистрација во регистарот	
Датум на регистрација	
Датум на истекување на регистрацијата	
2.ПОДАТОЦИ ЗА ХОМЕОПАТСКИОТ ЛЕК	
Име на хомеопатскиот лек:	
Состав на хомеопатскиот лек:	
Степен /степени на разредување	

Фармацевтски облик:	
Големина на пакување:	
Производител :	
Попис на одобрени измени на регистрацијата на хомеопатскиот лек во регистарот:	
3. ПОПИС НА ПРИЛОЖЕНАТА ДОКУМЕНТАЦИЈА	

Прилог бр. 4

БИРО ЗА ЛЕКОВИ - Р.МАКЕДОНИЈА

50 Дивизија 66-Скопје, Р. Македонија, тел.: + 389 (0)2/3112-500 , факс: + 389 (0)2/3298-435
email:

**БАРАЊЕ ЗА БРИШЕЊЕ НА ХОМЕОПАТСКИ ЛЕК
ОД РЕГИСТАРОТ**

1.ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ (пополни со печатни букви) за подносителот на барањето за добивање на решение за одобрување на регистрација на хомеопатски лек	
Име: Адреса: Контакт (тел, е-маил):	
Број на регистрација во регистарот	
2.ПОДАТОЦИ ЗА ХОМЕОПАТСКИОТ ЛЕК	
Име на хомеопатскиот лек:	
Состав на хомеопатскиот лек:	

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ
630.**

Врз основа на член 52 став 6 од Законот за јавните патишта („Службен весник на Република Македонија“ бр. 84/08), министерот за транспорт и врски во согласност со министерот за внатрешни работи донесе

**П РА В И Л Н И К
ЗА НАЧИНОТ НА ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА ЈАВ-
НИТЕ ПАТИШТА СО СООДВЕТЕН РЕФЕРЕНТЕН
СИСТЕМ И СТАЦИОНАЖА****I. ОПШТИ ОДРЕДБИ****Член 1**

Со овој правилник се пропишува начинот на идентификација на јавните патишта со соодветен референтен систем и стационаж.

Член 2

Идентификацијата на јавните патишта со соодветен референтен систем се врши заради водење на евиденција на инвентарот и условите на јавните патишта за нивна полесна оперативна употреба со цел да се одреди позицијата на специфичната локација во однос на познатата (референтна) точка.

Член 3

Одредбите од овој правилник се применуваат и на улиците во населените места кои се сметаат за дел од државниот пат.

Член 4

Сите елементи за дефинирање на референтниот систем на државните патишта, како и општинските патишта и улици и нивното обележување на терен се утврдува со елаборат за “Референтен систем за државни патишта на Република Македонија“ и “Референтен систем за општинските патишта и улици“.

II. РЕФЕРЕНТЕН СИСТЕМ**Член 5**

Референтниот систем за јавните патишта на Република Македонија ги дава сите елементи за идентификација и нивното обележување на терен.

Елаборатот за референтниот систем е документ кој може да се менува и дополнува.

Член 6

Референтниот систем може да се менува и дополнува врз основа на промени во патната мрежа на Република Македонија и тоа при:

- реконструкција на постоечки примарни сообраќајни јазли;
- изградба на примарни сообраќајни јазли;

- напуштање на постоечки примарни сообраќајни јазли;

- реконструкција на постоечки јавен патен правец;
- изградба на нов јавен патен правец и прогласување на негова категорија;
- напуштање на постоечки јавен патен правец и укинување на неговата категорија;
- прогласување на категорија на постоечки или нов патен правец како јавен пат;
- измени во административна и територијална организација на Република Македонија и
- измени во организацијата во областа на одржување на јавната патна мрежа.

Член 7

Референтниот систем се изготвува и во електронски облик и се печати на листови со формат А4. Сите податоци од референтниот систем се пишуваат со црна боја освен “Прегледна карта на референтниот систем” во која податоците се пишуваат со бела боја.

Испечатениот елаборат се чува на сигурно и заштитено место најмалку во еден примерок. Електронскиот облик на елаборатот најмалку еднаш месечно се чува на соодветен медиум и во соодветна, заштитена атмосфера на сигурно место и во најмалку три копии.

Член 8

Референтниот систем содржи прегледи на:

- примарни сообраќајни јазли;
- примарни сообраќајни делници
- дополнителни сообраќајни делници;
- сообраќајни делници кои се преклопуваат;
- патни правци;
- преглед на припадност на делниците по општини;
- преглед на припадност на делниците по области за одржување на патот;
- шеми на примарните сообраќајни јазли и
- прегледна карта на референтниот систем.

Член 9

Прегледот на “Примарни сообраќајни јазли” содржи податоци за:

- идентификационен број на сообраќаен јазол;
- име на сообраќајниот јазол;
- координати на сообраќаен јазол во националниот координатен систем;
- идентификационен број на основниот патен правец на кој му припаѓа сообраќајниот јазол;
- идентификационен број на патниот правец со кој се вкрстува основниот патен правец и
- идентификационен број на на примарната делница на кој му припаѓа сообраќајниот јазол.

Член 10

Прегледот “Примарни сообраќајни делници” содржи податоци за:

- идентификационен број на сообраќајната делница;
- идентификационен број на почетниот сообраќаен јазол;
- идентификационен број на сообраќаен на крајниот сообраќаен јазол;
- име на делницата дефиниран по име на почетниот или крајниот сообраќаен јазол;
- идентификационен број на основниот патен правец каде се наоѓа сообраќајната делница и
- должина на сообраќајна делница.

Член 11

Прегледот “Дополнителни сообраќајни делници” содржи податоци за:

- идентификационен број на сообраќајна делница;
- идентификационен број на примарниот сообраќаен јазол на кој припаѓа дополнителната сообраќајна делница;
- име на примарен сообраќаен јазол на кој припаѓа дополнителната сообраќајна делница;
- идентификационен број на почетниот сообраќаен јазол;
- идентификационен број на крајниот сообраќаен јазол и
- должина на сообраќајна делница.

Член 12.

Прегледот “Сообраќајни делници кои се преклопуваат” содржи податоци за:

- идентификационен број на сообраќајна делница;
- идентификационен број на основниот патен правец;
- идентификационен број на патниот правец или патните правци кои се преклопуваат;
- идентификационен број на почетниот сообраќаен јазол;
- идентификационен број на крајниот сообраќаен јазол;
- име на делницата дефинирана со име на почетниот и крајниот јазол и
- должина на сообраќајна лента.

Член 13

Прегледот “Патни правци” содржи податоци за:

- идентификационен број на патниот правец;
- идентификационен број на почетниот примарен сообраќаен јазол;
- име на почетниот примарен сообраќаен јазол;
- идентификационен број на крајниот примарен сообраќаен јазол;
- име на крајниот примарен сообраќаен јазол;
- идентификационен број на почетната примарна сообраќајна делница спрема распоредот во рамки на патниот правец;
- имиња на примарни сообраќајни делници спрема распоредот во рамки на патниот правец и

- вкупна должина на патната делница.

Член 14

Прегледот “Преглед на припадност на делниците по општини” содржи податоци за:

- име на општина;
- идентификационен број на секундарниот почетен сообраќаен јазол;
- идентификационен број на секундарниот краен сообраќаен јазол;
- име на делница дефинирана по име на почетниот и крајниот сообраќаен јазол;
- идентификационен број на патниот правец каде се наоѓа сообраќајната делница и
- должина на дел од патниот правец кој поминува низ предметната општина.

Член 15

Прегледот “Преглед на припадност на делница по области на одржување на патот” содржи податоци за:

- име на области за одржување;
- идентификационен број на почетен секундарен сообраќаен јазол;
- идентификационен број на завршниот секундарен сообраќаен јазол;
- име на делница дефинирани со име на почетен и краен сообраќаен јазол;
- идентификационен број на патен правец каде се наоѓа сообраќајната делница и
- должина на дел од патниот правец кој поминува низ области за одржување на патот.

Член 16

Прегледот “Шеми на примарни сообраќајни јазли” содржи скици на примарни сообраќајни јазли со следните податоци:

- идентификационен број на сообраќаен јазол;
- име на сообраќаен јазол;
- координати на сообраќаен јазол во националниот координатен систем;
- идентификациони броеви на дополнителни сообраќајни јазли, доколку постојат;
- позиции на сообраќајни јазли;
- начин на осигурување на примарен сообраќаен јазол;
- идентификацион податоци за соседните примарни јазли и делници (идентификационен број на јазол и делница, име на јазол и идентификационен број на патен правец) и
- ориентација спрема северен правец.

Член 17

„Прегледната карта на референтниот систем” се изработува во размер 1:200.000 или 1:250.000 и ги содржи следните податоци:

- простирање на јавните патишта;

- идентификациони броеви на примарни сообраќајни јазли;
- идентификациони броеви на примарни сообраќајни делници;
- идентификациони броеви на патни делници и
- легенда.

Сите идентификациони броеви на картата се внесуваат без дополнителни ознаки поради подобра прегледност.

На картата се внесува и датумот на кој се однесува состојбата на референтниот систем.

Член 18

Боите кои се користат во прегледната карта во референтниот систем се:

- простирање на автопат зелена(дупла линија);
- простирање на експресен пат зелена;
- простирање на главен пат црвена;
- простирање на регионален па од I класа жолта;
- простирање на регионален пат од II класа жолта;
- идентификационен број на примарен сообраќаен јазол плава;
- идентификационен број на примарна сообраќајна делница црвена;
- идентификационен број на патен правец црна;
- граници на држава и покраина црна;
- граници на области за одржувањ на патишта сива.

III. ЕЛЕМЕНТИ НА РЕФЕРЕНТНИОТ СИСТЕМ

Член 19

Основни елементи на референтниот систем се: сообраќаен јазол, сообраќајна делница, насока на патот и стационача.

Член 20

Сообраќајниот јазол се определува со реално или замислено вкрстување на осовината на државниот пат, вкрстување на осовина на државен пат со државен или со општинска граница, граница на населено место, граница на предел на одржување на патот, како и важни измени во карактеристиките на државниот пат (физичко раздвојување на коловозните ленти, почеток и завршеток на пат и сл.)

Во случај кога има денивелиран пресек на осовината на државниот пат, сообраќајниот јазол може да се дефинира само доколку постои физичка врска помеѓу постоечкиот државен пат со денивелираната раскрсница. Доколку не постои оваа врска, односно државниот пат се вкрстува со надвозник или подвозник, без денивелирана раскрсница и раздвојување на протокот, сообраќајниот јазол не се дефинира.

Член 21

Под физичко раздвојување на коловозните ленти се подразбира:

- целосно раздвојување и независно водење на коловозот по насоки;

- приближно паралелно водење на коловози по насоки со раздвојување со разделен појас, подигнат сообраќаен остров и заштитна ограда или друг тип на ограда.

Под физичко раздвојување на коловозните ленти се подразбира и раздвојување на насоките со полна или непрекината линија, единечна или дупла, доколку има по најмалку една лента за секоја насока, а тоа не е трета лента за бавни возила на узгорници.

Член 22

Сообраќајните јазли може да бидат:

1. Примарни кои означуваат пресек на два пата од иста или различна категорија, вкрстување на државни патишта со државна граница, вкрстување на државните патишта со општинска граница, физичко раздвојување на коловози по насоки на државните патишта, почеток и крај на државен пат и почеток или крај на прооден дел од државниот пат.

2. Секундарни кои означуваат пресек на државни патишта со општински граници, граници на населени места и граници на области за одржување на патот.

3. Дополнителни кои детално ги опишуваат елементите на раскрсниците и движењето на возилата низ зони на примарен сообраќаен јазол. Дополнителните сообраќајни јазли може да се појават во зони на денивелирани раскрсници каде е потребно да се дефинираат сите краци, во зоната на раскрсницата во ниво каде се водат посебни сообраќајни ленти за маневрирање на возилата и во зона на раздвојување на коловозни ленти по насоки каде треба да се изврши раздвојување по насоки.

Член 23

За полесна ориентација и оперативна употреба на јавните патишта, Агенцијата за државни патишта, односно општината или Градот Скопје може да евидентира и дополнителни референтни точки во однос на одделни објекти кои се наоѓаат на патот, како што се: почеток и/или крај на мост, почеток и/или крај на вијадукт, влез и/или излез на тунел, почеток и/или крај на галерија и слично.

Член 24

Сообраќајните делници претставуваат дел од патниот правец помеѓу два сообраќајни јазли.

Член 25

Сообраќајните делници може да бидат:

1. Примарни кои поврзуваат два примарни сообраќајни јазла.

2. Секундарни кои поврзуваат примарен и секундарен јазол или два секундарни јазла во случај кога тие се сместени во примарната сообраќајна делница, односно, помеѓу два примарни сообраќајни јазла.

3. Дополнителни кои поврзуваат примарен и дополнителен или два дополнителни сообраќајни јазла.

Член 26

Секоја примарна сообраќајна делница поседува независна стационожа која започнува со km. 0+000 и се зголемува во насока на јавниот пат кој е одреден со единствена категоризација на јавните патишта.

Стационожата на секундарната сообраќајна делница се евидентира во рамки на стационожата на примарните сообраќајни делници.

Дополнителните сообраќајни делници поседуваат независна стационожа која започнува со km. 0+000 и се зголемува во насока на сообраќајниот тек кој се одвива на предметната делница.

Евидентирање на стационожата се врши со мерење на должината на осовините на коловозот за патишта со две ленти, за еднонаочни патишта, автопатишта, експресни патишта и патишта со раздвоени коловози по ивичните ленти и тоа од почетокот на сообраќајниот јазол на делницата. Стационожата се изразува по километри со три децимали (точност 1 m).

Член 27

Патниот правец се формира со низа од последователни примарни сообраќајни делници кои припаѓаат на предметниот патен правец врз основа на категоризација на јавниот пат и вкупната должина на патна делница добиена со собирање на должината на последователните примарни сообраќајни делници.

Одреден итинерер, како патно движење на возилата независно од патниот правец, се формира со низа од последователни сообраќајни делници, а нивната вкупна должина се добива со собирање на должините на последователните сообраќајни делници, без оглед дали се тие примарни или дополнителни.

Член 28

Евиденцијата за инвентарот и состојбата на патната мрежа се врши по примарни и дополнителни сообраќајни делници.

IV. ИДЕНТИФИКАЦИОНИ БРОЕВИ

Член 29

Идентификациониот број на сообраќајниот јазол и идентификациониот број на сообраќајната делница се единствени за целата територија на Република Македонија.

Член 30

Идентификациониот број на сообраќајниот јазол е шестоцифрен број, каде првите четири броја ја претставуваат основната ознака, а петиот и шестиот број претставуваат дополнителна ознака.

Основниот и дополнителниот сообраќаен јазол се означуваат одвоено.

Член 31

Основната ознака на примарниот сообраќаен јазол може да биде од 0001 до 4999, при што бројот се доделува според распоредот на дефинирање на сообраќајните јазли.

Основната ознака на секундарниот сообраќаен јазол може да биде од 5000 до 9999, при што бројот се доделува според распоредот на дефинирање на сообраќајните јазли.

Член 32

Дополнителната ознака на сообраќајниот јазол може да биде:

- "00", доколку во зоната на дополнителни сообраќајни јазли не постојат дополнителни сообраќајни јазли и секундарни сообраќајни јазли;

- "01", доколку постојат дополнителни сообраќајни јазли во зоната на примарниот сообраќаен јазол и

- "≥ 02", реден број на дополнителен сообраќаен јазол.

Член 33

Идентификациониот број на сообраќајната делница е петоцифрен број, каде првите четири броја ја претставуваат основната ознака, а петиот број претставува дополнителна ознака.

Основната и дополнителна сообраќајна делница се означуваат одвоено.

Член 34

Основната ознака на примарната сообраќајна делница може да биде од 0001 до 4999, при што бројот се доделува според распоредот на дефинирање на сообраќајните делници.

Секундарните сообраќајни делници немаат идентификационен број.

Основната ознака на дополнителниот сообраќаен јазол може да биде од 5000 до 9999, при што бројот се доделува според распоредот на дефинирање на дополнителните сообраќајни делници.

Член 35

Дополнителна ознака на сообраќајната делница е 0, доколку делницата се поклопува тогаш дополнителна ознака е 1.

Делницата се преклопува доколку преку неа поминуваат два или повеќе патни правци.

Член 36

Кај автопатишта, експресните патишта и патиштата со раздвоени коловози по насоки, сообраќајните јазли се дефинираат во осовината на автопатиштата, екс-

пресните патишта и патиштата со раздвоени коловози, а делниците се дефинирани како различни за секоја насока на движење.

Кај автопатишта, експресни патишта и патишта со раздвоени коловози, помеѓу два сообраќајна јазла постојат две еднонасочни делници, каде почетокот на една делница е исто така и завршеток на друга делница во однос на насоката на движење. На ист начин се дефинира и стационажата на соодветните делници.

Член 37

Во случај на укинување на сообраќаен јазол и/или сообраќајна делница, соодветниот идентификационен број не се користи повеќе.

Во случај на дефинирање на нов сообраќаен јазол и/или сообраќајна делница, соодветниот идентификационен број се доделува како прв следен недоделен идентификационен број.

V. ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА СОГЛАСНО РЕФЕРЕНТНИОТ СИСТЕМ НА ТЕРЕН

Член 38

Согласно утврдениот референтен систем на терен, идентификација на јавните патишта се врши со обележување само на примарните сообраќајни делници.

Член 39

Идентификацијата на сообраќајните јазли и делници се врши со поставување на метален столб кој се вградува во банкината или бермата во согласност со прописите за поставување на сообраќајна сигнализација и тоа од десна страна во правец на растење на стационажата или исклучително од лева страна.

Доколку, поради просторни можности, таблата не може да се постави на метален столб согласно став 1 од овој член, истата се поставува на погодно место (објект, ограда, карпа или слично) со помош на соодветен носач.

Доколку не постојат просторни можности за обележување согласно став 1 и 2 на овој член, ознаката може да се изостави.

За патиштата со две ленти таблите се двострани.

За автопатишта, експресни патишта и патишта со раздвоени коловози, таблите се еднострани и се поставуваат од двете страни на коловозот.

Член 40

За испишување се буквите и броевите на таблите се користи кирилично писмо (МАК U.S4.204: 1989) со висина на букви и броеви од 70 mm. Буквите, броевите и рамката на таблата се со црна боја на бела основа, со исклучок на делот од таблата за обележување на сообраќајните делници.

Член 41

Во случај на денивелирани раскрсници, ознаката на сообраќајниот јазол се поставува на двете страни од патот.

Член 42

Таблата за обележување на сообраќајните јазли е со димензии 270 x 280 mm и се состои од две полиња на кои е напишано:

- натпис "РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА РЕФЕРЕНТЕН СИСТЕМ";

- идентификационен број на сообраќаен јазол без дополнително обележување.

Таблата за обележување на сообраќајниот јазол е дадена во Прилог 1 кој е составен дел на овој правилник.

Член 43

Таблата за обележување на сообраќајните делници се поставува на почетниот јазол, односно на нулта стационажата на делницата и на секои 500 m кај автопатишта, експресни патишта и магистралните патишта, и на секои 1.000 m кај регионални патишта.

Член 44

Таблата за обележување на сообраќајните делници е со димензии 320 x 195 mm и се состои од три полиња во кои се испишани:

- идентификациониот број на патниот правец;
- идентификациониот број на сообраќајната делница без дополнителна ознака;
- стационажата на која е поставена табелата.

Основата на полето "идентификационен број на патниот правец" кореспондира на категоријата на патниот правец и тоа:

- автопат и експресен пат	зелена;
- главен пат	плава;
- регионален пат од прва и втора категорија	жолта.

Табелата за обележување на сообраќајните делници е дадена во Прилог 2 и е составен дел на овој правилник.

VI. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Член 45

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

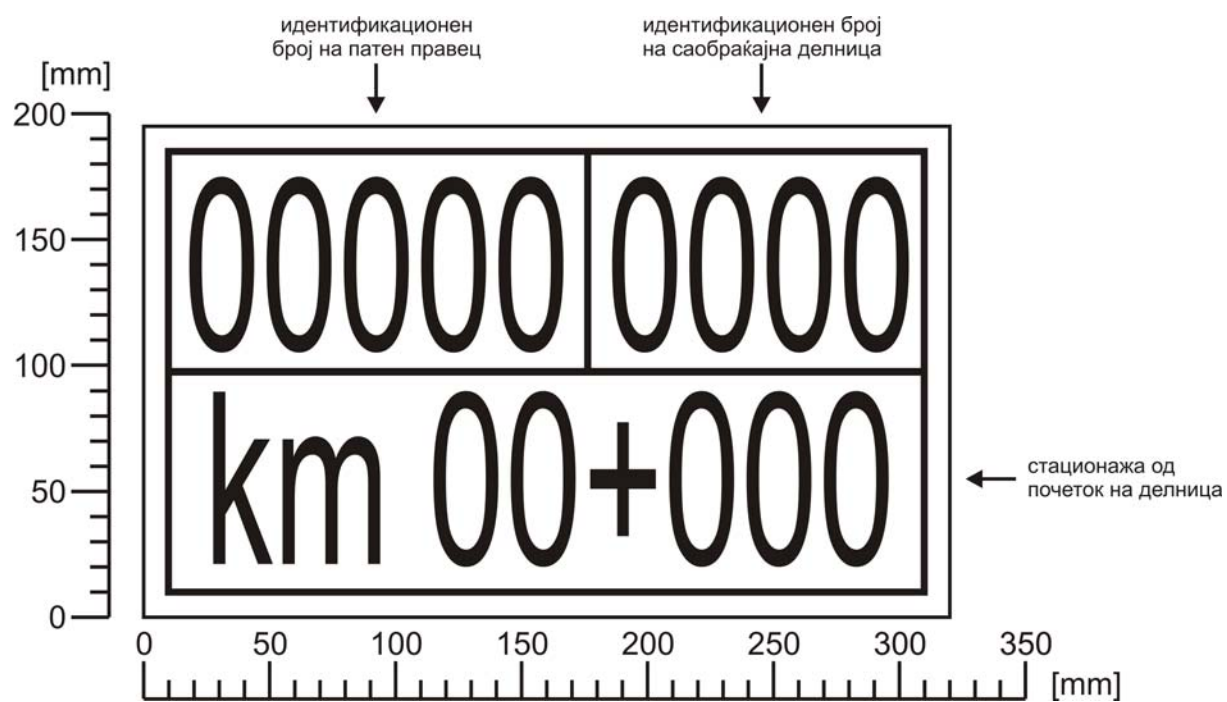
Бр. 01-14110 Министер за транспорт и врски,
25 ноември 2008 година **Миле Јанакиески**, с.р.
Скопје

Министер за внатрешни работи,
Гордана Јанкулоска, с.р.

ПРИЛОГ 1

ПРИЛОГ 2

АКАДЕМИЈА ЗА ОБУКА НА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ

631.

Врз основа на член 94 од Статутот на Академијата за обука на судии и јавни обвинители на Република Македонија, Управниот одбор на Академијата, на седницата одржана на 13.2.2009 година, го усвои следниов

П Р А В И Л Н И К

ЗА ТЕКОТ И НАЧИНОТ НА ОДВИВАЊЕ НА ПРАКТИЧНИОТ ДЕЛ ОД ПОЧЕТНАТА ОБУКА, ЗА ПРАВАТА И ОБВРСКИТЕ НА КАНДИДАТИТЕ ЗА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ И ЗА МЕНТОРИТЕ

I. ПРЕДМЕТ НА УРЕДУВАЊЕ

Член 1

Со овој правилник се уредуваат правилата за траењето, статусот, правата и обврските на учесниците во практичната обука (во натамошниот текст учесници) и за менторите, критериумите и елементите за вреднување на успехот и оценувањето на учесниците, водењето на евиденцијата во текот на практичната обука, согласно со програмата за практична обука, а врз основа на начелата за јавност и информираност за работењето на Академијата.

II. ПРАКТИЧНА ОБУКА

Член 2

Практичниот дел од почетната обука се спроведува под насоки и упатства на менторите – на судиите и јавните обвинители, првенствено во судовите и јавните обвинителства, но може да се спроведува и во други правосудни органи, институции и организации кои имаат допирни точки со извршувањето на судиската и обвинителската функција.

Практичната обука за учесниците започнува по завршување на теоретската настава во тековната година и трае 10 месеци, а конкретното времетраење на секој сегмент од практичната обука е дадено во недели и определено со Програмата за практична обука.

Последниот (десеттиот) месец од практичната обука, учесникот се подготвува во Академијата за полагање и го полага завршниот испит.

Подготовката за полагање на завршниот испит од став 3 на овој член може да ги опфаќа следниве активности:

- дополнителни часови од поодделни предмети и од менторски области, според потребите на учесниците;
- вежби;
- средби и консултации со поодделни едукатори и ментори, според потребите на учесниците;
- симулирани судења;
- други облици на подготовка потребни за успешно полагање на завршниот испит, според потребите на учесниците или по наоѓање на Академијата, на едукаторите или на менторите.

Член 3

Цел на практичната обука е учесниците, под водство на менторите, да се обучат и професионално да се оспособат за успешно извршување на судската, односно обвинителската функција.

Член 4

Практичната обука ќе се изведува во основните судови со проширена надлежност, во апелациските судови, во основните и во вишите јавни обвинителства на четирите апелациски подрачја: Скопје, Битола, Штип и Гостивар.

Практичната обука во судовите и јавните обвинителства е со следново времетраење:

- 20 недели во основните судови;
- 4 недели во апелациските судови;
- 12 недели во јавните обвинителства.

Времетраењето на практичната обука, според областите на правото во судовите и јавните обвинителства, поблиску се уредува со Програмата за практична обука која се изготвува за секоја генерација учесници на почетна обука.

III. ПРЕДМЕТ И СОДРЖИНА НА ПРАКТИЧНАТА ОБУКА

Член 5

Практичната обука ги опфаќа следниве главни области од правото: кривично право и граѓанско право.

Практичната обука по кривично право опфаќа: предистражна, истражна, кривична постапка, извршување на санкции, прекршочна постапка, постапка спрема малолетници, постапка по правни лекови.

Практичната обука по кривично право се изведува во основните судови со проширена надлежност, во апелациските судови, во основните и во вишите јавни обвинителства.

Практичната обука по граѓанско право опфаќа: граѓанска парнична постапка, вонпроцесна постапка, извршна постапка, постапка по работни спорови, постапка по стопански спорови, стечајна постапка.

Практичната обука по граѓанско право се изведува во основните судови од проширена надлежност и во апелациските судови.

Член 6

Во рамки на практичната обука по кривично и граѓанско право менторот може да го упати учесникот истата да ја реализира во други органи, институции и установи чија дејност е поврзана со соодветни области.

IV. ОРГАНИЗАЦИЈА И МЕТОДОЛОГИЈА

Член 7

Практичната обука се спроведува особено преку следниве методи и техники:

- Присуство на расправи и претреси што ги води менторот;

- Изготвување нацрт судски одлуки, обвинителни и други акти;

- Учество во симуирани судења;

- Извршување правни работи во други правосудни органи и сродни институции и организации.

Менторот може да одлучи учесникот практичната обука да ја реализира и преку други методи и техники преку кои кај него ќе се развиваат способности за толкување и примена на законите, за критичко мислење и за резонирање и ќе се развиваат способности за практикување на судско - обвинителската професија.

Член 8

Менторите во текот на практичната обука кај учесниците треба да ги развиваат особено следниве способности и вештини:

- Правни способности: резонирање, познавање на процесните и материјалните закони, способност за правилна оценка на доказите и фактите, правилна примена на законите;

- Компетенции: подготовка на одлуки, вештина за образлагање на одлуките, способност за решавање на спорни прашања, за почитување на меѓународните стандарди за судење во разумен рок, како и навремено пишување на одлуките;

- Професионални и лични карактеристики: независност, непристрасност, еднаков третман на странките, законитост и правичност, чувство за коректност, внимателност, разбирање и трпение, професионално и достоинствено однесување во судницата;

- Комуникациски вештини: разбирливост во пишувањето, логичност, прецизност и јасност во комуницирањето со сведоците и со другите учесници во постапката, градење правила за однесување со странките во постапката;

- Менаџерски способности: ефективна примена на принципите за управување со предметите и времето, управување со постапката, менаџмент во судница;

- Вештини за спогодување: развивање на вештината за преговарање и спогодување, вештина за олеснување и охрабрување на помирувања и поттикнување на спогодување без вршење било каков притисок врз странките.

V. МЕНТОРИ

Статус на менторите

Член 9

Учесниците во текот на практичната обука ќе работат под водство на ментори.

Менторите се определуваат од редовите на активните судии и на јавни обвинители коишто ги исполнуваат критериумите за едукатори предвидени во член 46 од Статутот на Академијата.

Судскиот совет на Република Македонија и Советот на јавни обвинители на Република Македонија, до Управниот одбор, во зависност од бројот на учесниците во секој циклус од практичната обука доставува по-

широка листа на поименично определени ментори од редовите на активните судии и на јавни обвинители кои работат на конкретна материја, согласно со Програмата за почетна обука.

Менторите го задржуваат статусот на судии или јавни обвинители, а правата од работен однос ги остваруваат во судот, односно во јавното обвинителство во кое се вработени.

Менторите се определуваат за време од најмногу три циклуси на почетна обука.

Статусот ментор престанува и пред истекот на периодот за кој се определени и тоа:

- по барање на менторот;

- ако му престане функцијата или работниот однос по кој било основ;

- ако е спречен непречено да ја спроведува обуката, согласно со планот и програмата, од која било причина или несовесно, нередовно или некавалитетно го врши менторството, заради што добил негативна оценка од учесниците;

- во случај на премин во друг оддел или во друг повисок суд.

Во случај на настанување на која било од причините за спреченост на менторот за непречено спроведување на програмата за практична обука, менторот и претседателот на судот, односно јавниот обвинител на конкретното јавно обвинителство е должен веднаш за тоа да го извести директорот на Академијата.

Директорот на Академијата, без одлагање, определува друг ментор од доставената листа и за тоа ќе ги извести надлежниот јавен обвинител, односно претседател на суд и судскиот, односно обвинителскиот совет.

Доколку листата на ментори е исцрпена директорот, од Судскиот, односно од Советот на јавните обвинители на Република Македонија ќе побара да се определи нов ментор.

Права и обврски на менторите

Член 10

Менторите имаат право на надоместок за извршената работа.

Висината на надоместокот од став 1 на овој член се определува со посебен Правилник за надоместоци на менторите донесен од Управниот одбор на Академијата, а по претходна согласност од министерот за правда.

Член 11

Заради усовршување и осовременување на менторската работа и на практиката менторите имаат право и обврска да посетуваат специјализирани обуки за ментори во земјава и во странство организирани од Академијата.

Член 12

Еден ментор може последователно, но не и истовремено, да биде ментор на повеќе учесници.

Член 13

На секој учесник му се назначуваат најмалку по 6, а најмногу по 8 ментори за практична работа и тоа:

- по два ментора за практична работа во основен суд (1 или 2 ментора за граѓански и 1 или 2 ментора за кривични предмети);
- по два ментора за практична работа во апелациони суд (1 за граѓански и 1 за кривични предмети);
- по два ментора за практична работа во јавните обвинителства (еден ментор за практична работа во основно јавно обвинителство и еден ментор за практична работа во вишо јавно обвинителство).

Кога на учесникот за практична работа во основен суд, во кривична или во граѓанска област, ќе му се определи ментор кој не суди граѓански, односно кривични предмети, покрај овој ментор му се определува и ментор кој суди граѓански, односно кривични предмети.

Менторите од став 1 и 2 на овој член претставуваат менторски тим, за секој учесник поодделно.

Улога, права и обврски на координаторот

Член 14

Со Програмата за почетна обука, во секој менторски тим се определува и координатор кој ја следи и координира практичната работа на учесникот во текот на целата обука.

Координаторот на секој менторски тим, покрај редовните права и обврски на менторот, се грижи и за доследна реализација на Програмата за практична обука и тоа:

- ја следи и ја усогласува работата на менторите од менторскиот тим на кој му припаѓа и се грижи за постојаната координација со Академијата;
- изготвува збиен распоред за целата практична обука на учесникот, врз основа на Планот на активности од член 15, став 1, алинеја 1 што го изработува секој ментор од тимот за тој учесник и го доставува до Академијата непосредно пред започнување на практичната обука;
- постојано контактира со менторите од тимот и се информира за секоја промена и движење на учесникот, согласно со распоредот;
- заради навремено вршење на исплатите на надоместот, месечно (до 5-ти во наредниот месец) доставува копии од менторските дневници на менторите од тимот;
- однапред да ја известува Академијата за секоја потреба од измена на распоредот и на движењето на учесникот заради одобрување од Академијата, како и за сите прашања од значење за редовното и ефективно одвивање на практичната обука;
- по завршување на деветмесечната практична обука да ја достави до Академијата целокупната писмена евиденција водена од секој ментор, од учесникот, како и извештајот на менторскиот тим за збирната оценка на учесникот за практичната обука;

Збирниот распоредот од став 2, алинеја 2 на овој член го опфаќа упатувањето на учесниците во одделите на судовите, во јавните обвинителства, а особено во установите од член 7, став 1, алинеја 4 од овој Правилник, заради склучување спогодби на академијата со истите.

Должности на менторите кон Академијата

Член 15

Секој ментор во текот на реализирањето на практичната обука е должен:

- пред започнувањето на обуката да изготви план на активности за практична работа, согласно со Програмата за практична обука, во координација со останатите ментори од менторскиот тим и да ги достави на координаторот заради изготвување збиен распоред за секој учесник за целата обука;
- неделно да доставува копии од пополнетиот Менторски дневник до координаторот, потпишани со цело име и презиме;
- да ја известува стручната служба на Академијата за своите отсуства и за отсуствата на учесникот, како и за секоја потреба од промена на распоредот, заради одобрување од Академијата (распоред на менторот на друг оддел, избор во повисока инстанца, други пречки за вршење на обуката);
- по завршување на престојот на учесникот во друго одделение на истиот правосуден орган или на друг државен орган, установата или институцијата да прибави извештај за резултатите на учесникот и да го достави до Академијата;
- редовно да го известува координаторот за преминување на учесникот во друг оддел, суд, јавно обвинителство или установа;
- да одржува контакти и со лицето под чии насоки работи учесникот за време на престојот во другата установа;
- по истекот на времето за менторирање да ја формира поединечната оценка (член 36, став 5 од овој Правилник) и да ја достави до координаторот, а тој ја доставува до Академијата;
- секој менторски тим, по завршување на деветмесечната менторска фаза, треба да ја формира збирната оценка за учесникот, согласно со правилата за оценување од овој Правилник за што се составува извештај за збирна оценка на учесникот од практичната обука;
- да води писмена евиденција и да ја заверува со цело име, презиме и потпис.

Должности на менторите кон учесниците

Член 16

Менторот во текот на практичната обука е должен:

- да ја охрабрува активната партиципација на секој од учесниците;
- да им дава поддршка, помош и совети за сите прашања поврзани со функцијата за која се подготвуваат;

- да е подготвен да го подели искуството и знаењето со учесниците;
- да го надгледува изведувањето на практичната работа;
- да биде информиран за секоја промена на учесникот и за секое движење во другите одделенија, организации или установи;
- за сите овие податоци, а особено за формите за проверка на оспособеноста на учесниците за практична работа, како и за нормите за бодирање на успехот, навремено и постојано да ги информира учесниците;
- да ги направи достапни до учесниците предметите, законите и останатата литература потребна за извршување на судската, односно обвинителската функција.

VI. ПИСМЕНА ЕВИДЕНЦИЈА

Член 17

Писмената евиденција од член 15, став 1, алинеја 9 опфаќа:

- менторски дневник, кој се изработува во стандардизирана форма од страна на Академијата, и кој менторот го води за секој учесник под негово менторство;
- извештај за поединечната оценка на учесникот од секој ментор поодделно (член 36, став 5 од овој Правилник);
- извештај за збирната оценка на учесникот од менторскиот тим;
- извештај за резултатите на учесникот од престојот во друга институција.

Содржина на менторскиот дневник

Член 18

Во менторскиот дневник, секој ментор неделно ги заведува и со свој потпис ги заверува следниве податоци:

- присуствата и отсуствата на учесникот, вклучувајќи ги и неговите престои во други одделенија на истиот правосуден орган, на други државни органи, институции;
- описот на зададените и преземените активности и изработените процесни акти;
- времетраењето на престојот на учесникот во друга институција;
- степенот на учество и ангажираноста на учесникот за цело време додека е под негово менторство;
- успешноста на учесникот за време на престојот во други одделенија на истиот правосуден орган, на други државни органи, институции, согласно со извештајот од член 17, став 1, алинеја 4 на овој Правилник;
- прогресот во учењето и точките каде треба да се фокусира обуката на учесникот;
- начините и формите на континуираната проверка на знаењата и резултатите;
- поединечната оценка за секој учесник предвидена во член 36, став 5 од овој Правилник.

Член 19

Менторскиот тим, на почетокот на практичната обука, изготвува распоред за учество на учесникот во други институции, согласно со Програмата за практична обука, и го доставува до Академијата.

Со рамковната спогодба со установите од член 7, став 1, алинеја 4 од овој Правилник, Академијата определува обврска за одговорното лице на институцијата во која е упатен учесникот тој да определи лице под чии насоки и надзор ќе работи учесникот за време на престојот и кое ќе изготви извештај за престојот на учесникот.

Лицето под чии насоки работи учесникот е должно учесникот да го воведо во основите на работењето, како и да му ги направи достапни документите, согласно со соодветните законски и подзаконски акти на установата.

Член 20

Извештајот од член 17, став 1, алинеја 4 на овој Правилник содржи име на органот, установата или институцијата, времетраење на упатувањето и цел на упатувањето.

Извештајот за престој на учесникот во друга установа содржи податоци за редовноста и успешноста во реализираните активности на секој учесник, како и описна забелешка за прогресот во учењето.

Член 21

Менторите од секој менторски тим се должни најмалку еднаш во месецот да се состанат заради воедначување на начинот на оценување, заради дискутирање за воочените проблеми и заради други елементи диктирани од актуелните потреби.

Состаноците може да ги иницира секој ментор поодделно или координаторот на тимот.

Член 22

Во тек на целата обука Академијата е должна да биде во постојан контакт со координаторите од сите апелациски подрачја и да одржи најмалку две средби во односното менторско подрачје, како и средби со координаторите од сите менторски подрачја заради усогласување на методите на работа, заради водењето на менторските дневници, оценување, усогласување на различната судско-обвинителска практика по апелациските подрачја, заради подобра подготовка на учесниците и заради изедначување на критериумите за оценување на завршниот испит.

Член 23

На секое апелациско подрачје Академијата определува по еден регионален координатор од редот на координаторите за тоа апелациско подрачје.

Регионалниот координатор ги контролира плановите на активностите за практична работа на сите учесници од тоа апелациско подрачје заради усогласување на активностите, како и заради правилниот распоред на учесниците, движењето во другите оддели на судовите, јавните обвинителства и другите органи, институции и установи.

VII. УЧЕСНИЦИ ВО ПРАКТИЧНАТА ОБУКА

Права и обврски на учесниците

Член 24

Учесниците ги имаат следниве права:

- месечен надоместок во висина од 70% од просечната плата на стручен соработник во основен суд и право на колективно осигурување, согласно со прописите за осигурување;
- ефективна практична обука за стекнување знаења и вештини неопходни за извршување на судската и обвинителската функција;
- континуирано вреднување на нивните стекнати знаења и вештини според единствени критериуми и елементи, јавно објавени пред почетокот на обуката;
- користење на библиотеката, наставните материјали, опремата и просториите на академијата, како и на соодветната институција каде се изведува практичната обука, а според утврдените правила на институцијата;
- писмено евидентирање на редовноста, активноста, степенот на исполнување на наставните задачи и обврски, резултатите, оценките и бодовите од секоја активност од страна на одделниот ментор во менторскиот дневник;
- оценување на секој ментор на крајот на практичната обука, според евалуационите листи изготвени од Академијата кои ги доставуваат до стручната служба на Академијата;
- доставување сугестии, предлози и прашања кои се од значење за реализирањето на обуката и тоа до менторот, координаторот и стручната служба на Академијата.

Член 25

Учесниците ги имаат следниве обврски:

- редовно да одат на практична обука, почитувајќи го работното време на органот во кој ја изведуваат обуката;
- активно да учествуваат во работата на судовите, јавните обвинителства и другите органи и институции во кои ќе бидат определени според Програмата за практична обука и Планот за практична обука изготвен од менторот и збирниот распоред за сите учесници од тоа апелациско подрачје;
- активно да учествуваат во сите дејствија за кои е надлежен судијата, односно јавниот обвинител кој е ментор на учесникот, односно кој е под негово менторство.
- претходно да го информираат координаторот и стручната служба на Академијата за секоја промена на оддел, суд, јавно обвинителство или установа, како и за сите пројавени прашања и проблеми во практиката кои се од значење за непречено и успешно спроведување на Програмата за обука.

Член 26

Активното учество од член 25, став 1, алинеја 2 и 3 од овој Правилник ги опфаќа особено следниве активности:

- помагање на судијата/јавниот обвинител во секојдневната работа, особено во подготовката на предметите;
- присуство на судење;
- подготовка на писмената кореспонденција со другите органи и институции по укажување на менторот;
- изнесување на сопственото мислење во поглед на оценката на доказите и процесната одлука;
- учество во заеднички дискусии со судиите и јавните обвинители, како и во анализата на судската практика на сите нивоа, на материјалното и на процесното законодавство;
- дискусии и дебатирања за прашања и теми засновани на вистински и симулирани случаи;
- подготвување нацрт-пресуди, обвиненија, како и други процесни одлуки;
- пишување извештаи, статистички извештаи и информации по укажување на менторот;
- донесување одлуки на симулирани случаи зададени од менторот;
- подготовка на нацрт-завршни зборови и жалби кои ќе им ги довери менторот;
- преземање други активности по избор на менторот или по сопствен предлог за кои менторот смета дека ќе придонесат за оспособување на учесникот за примена на стекнатите знаења во практиката;
- евидентирање на активностите во Дневникот на учесникот.

Содржина на Дневникот на учесниците

Член 27

Дневникот на учесниците има стандардизирана форма и се изработува од Академијата.

Во Дневникот учесниците описно и сумарно ги внесуваат содржината на преземените активности, како и изработените процесни акти.

Дневникот од претходниот став на овој член на крајот од секоја работна недела учесниците го доставуваат на заверка кај соодветниот ментор.

На крајот на деветмесечната менторска фаза секој учесник својот Дневник го предава на координаторот на својот менторски тим.

VIII. МЕТОДОЛОГИЈА НА ИЗВЕДУВАЊЕ НА ПРАКТИЧНАТА ОБУКА

Член 28

Практичната обука се изведува според Програмата за практичниот дел од почетната обука и Планот за практична работа со учесниците што го донесува секој ментор.

Практичната обука опфаќа:

- работа во суд или во јавно обвинителство;
- работа во друг орган или институција;
- посета на установи;
- учество во континуирана обука;

- други облици кои по наоѓање на менторот се од значење за ефикасно реализирање на обуката.

Член 29

Практичната обука може да се реализира преку:

- помагање на менторот во извршување работи од неговиот делокруг;
- самостојно водење предвиденција;
- самостојно следење и евидентирање на движењето на предметот;
- кореспонденција со органите и институциите според напатствијата на менторот;
- подготвување и реферирање на предметот;
- прибирање потребна библиографија за решавање на предметот;
- пребарување судска практика и други извори на право;
- дискусија и предлог- одлука по завршување на судењето;
- дискусија и предлог-одлука по кривични пријави;
- собирање потребни известувања;
- пишување процесни решенија и жалби;
- пишување пресуди и обвиненија;
- решавање симулирани случаи зададени од менторот;
- симулации на судења;
- изработка на извештаи, записници за одделни процесни дејствија;
- изработка на писмени есеи на определена тема зададени од менторот;
- изработка на извештај од присуство на обука;
- изработка на извештај од посета на други органи, институции или установи.

Член 30

Менторите можат да ги испраќаат учесниците, додека се на практична обука во судовите за граѓански предмети, во следниве органи, институции и установи:

- Народен правобранител;
- Центар за социјални работи;
- Катастар;
- Берза на РМ;
- Народна банка на РМ;
- Царинска управа;
- Управа за јавни приходи;
- Нотари, извршители, медијатори, адвокати.

Член 31

Менторите можат да ги испраќаат учесниците, додека се на практична обука во судовите за кривични предмети, во следниве органи, институции и установи:

- Завод за судски вештачења;
- Казнено-поправни установи;
- Центри за зависности;
- Психијатриски клиници;
- Владин агент за ЕСЧП и други оддели на МП од областа на правосудството;
- Судска медицина;
- Криминалистичка техника.

Член 32

Менторите можат да ги испраќаат учесниците, додека се на практична обука во јавните обвинителства, во Секторот за внатрешни работи.

IX. ОЦЕНУВАЊЕ НА УЧЕСНИЦИТЕ

Член 33

Оценувањето на учесниците во практичната обука го вршат менторите.

Учесникот во практичната обука може да добие збирна оценка од најмногу 30 бода и тоа:

- за практична обука во основен суд, до 17 бода;
- за практична обука во апелациски суд, до 3 бода;
- за практична обука во основно јавно обвинителство, до 8,5 бода;
- за практична обука во вишо јавно обвинителство, до 1,5 бод.

Член 34

Во тек на практичната обука менторот врши перманентна евалуација на работата на учесникот.

Евалуацијата има за цел:

- да се поттикне учесникот за учество во сите активности;
 - да се верификуваат постигнатите способности и вештини;
 - да се оцени неговата подготвеност за извршување на судиската /обвинителската функција.
- Предмет на евалуацијата ќе бидат следниве компоненти:
- степенот на инволвираност на учесниците во процесот на учење;
 - прогресот во стекнувањето и зголемувањето на теоретските знаења, (информацијата), но и проверката на способноста за нивна примена во практиката;
 - стекнатите вештини, компетентноста, умешноста;
 - способноста за писмено изразување (изработка на процесни акти) и за усно изразување (аргументација);
 - способноста за логично мислење и за оценка на доказите, за разграничување на фактите од правото;
 - способноста за одлучување;
 - комуникаторските способности;
 - ставовите кон улогата и должностите на судијата и обвинителот во општеството и односите со другите учесници во постапката;
 - односот кон исполнувањето на етичките стандарди на професијата.

Критериуми за оценување

Член 35

Евалуацијата се заснова на следниве критериуми:

- на оценка на квалитетот на изготвените судски одлуки, односно на квалитетот на обвиненијата и другите јавно-обвинителски одлуки;
- на другата дополнителна активност на учесникот за време на практичната обука;

- на стекнатите способности и вештини на учесникот;
- на однесувањето кон работата во тек на работното време;
- на активноста при реализираните посети во други органи, институции и установи.

Начин на оценување

Член 36

Оценувањето на учесниците се изразува квантитативно преку бодови.

Максималниот број бодови кои учесникот може да ги добие за практичната обука во судовите и јавните обвинителства е однапред определен.

Секој ментор го оценува учесникот за практичната работа која ја изведува под негово менторство со поединечна оценка.

При определувањето на вкупниот број бодови од претходниот став на овој член се зема предвид и Дневникот на учесникот за практична обука, како и Извештајот за престојот на учесникот во друга установа.

За оценувањето менторот составува Извештај за поединечна оценка во кој ги наведува критериумите врз основа на кои ги дал бодовите и степенот на реализација на учесникот. Извештајот е составен дел на Менторскиот дневник.

Менторот, покрај бројчено дадените бодови, дава и описна оценка за учесникот.

Крајните бодови (збирната оценка) што учесникот ги добива за практичната обука претставуваат збир на поединечните бодови од секој ментор од менторскиот тим.

При формирањето на збирната оценка за секој учесник, во смисла на член 15, алинеја 8 од овој Правилник, менторскиот тим може да даде и описна забелешка којашто се внесува во извештајот за збирна оценка.

Член 37

Квалитетот на изготвените судски одлуки, односно квалитетот на обвиненијата и другите јавно-обвинителски одлуки ќе се оценува особено според следниве показатели:

- способноста за одлучување и решавање;
- законитоста на одлуките-познавањето на материјалното и процесното право;
- образложеноста на одлуките;
- јасноста и разбирливоста на одлуките;
- брзината на изработката на одлуките;
- бројот и квалитетот на решените предмети;
- непристрасноста при одлучувањето, слободата во изразувањето на мислењето и самостојноста во одлучувањето.

Член 38

Другата дополнителна активност предвидена во чл. 35, став 1, алинеја 2 од овој Правилник ќе се оценува особено според следниве показатели:

- присуство на судење на учесникот;
- способноста за усно изразување;
- преземањето процесни дејствија доверени од менторот;
- успешноста на улогата во симулираните судења;
- учеството на учесникот во дебати;
- степенот на логичко - аналитичко размислување;
- бројот на прифатени идеи што му ги дал на судијата/јавниот обвинител за подобрување на ефикасноста на работењето;
- учеството во предвиденцијата и во подготвувањето и реферирањето на предметите.

Член 39

Стектите способности и вештини на учесникот за време на менторирањето, менторот ќе ги оценува особено преку следниве показатели:

- мотивацијата за работа;
- етичкото однесување;
- ставот кон професионалното навремено совесно извршување на зададените задачи;
- успешноста во воспоставувањето контакти и во комуницирањето;
- подготвеноста за работа во тим;
- односот со менторот, со другите судии/јавни обвинители и со останатите вработени;
- умешноста за разрешување на конфликти со спогодување;
- успешноста во организирањето на времето.

Член 40

Однесувањето на учесникот кон работата за траењето на работното време менторот ќе го оценува и преку следниве показатели:

- степенот на извршување на доверените задачи според планот за практична работа;
- обидите и идеите за унапредување на ефикасноста на работата на судот/јавното обвинителство;
- неговите организаторски способности;
- идеите за поекономично користење на ресурсите (луѓето, опремата, материјалите);
- бројот на напишани статии, есеи, извештаи, информации;
- употребата на интернетот, дополнителната литература, судската практика;
- подготвеноста за учество со судијата/јавниот обвинител на семинари и на други едукации.

Член 41

Активноста на учесникот при реализираните посети во други органи, институции и установи менторот ќе ја оценува особено преку следниве показатели:

- подготвеноста за соработка со други органи, институции и установи;
- активноста во другите органи, институции и установи;
- извештајот за преземените активности;
- описната забелешка на лицето одговорно за учесникот во соодветната установа.

Х. ЈАВНОСТ НА ОЦЕНУВАЊЕТО

Член 42

Заради обезбедување јавност во оценувањето менторите се должни пред почетокот на менторирањето да ги известат учесниците за Планот на практичната обука, за активностите кои ги планираат и за начинот и критериумите на кои ќе бидат оценувани.

Академијата, по завршување на деветмесечната менторска фаза, во рок од 8 дена должна е да закаже состанок со менторските тимови заради формирање на збирните оценки на учесниците од член 15, алинеја 8 од овој Правилник.

Академијата, по формирање на збирните оценки на учесниците, составува ранг-листа за успехот на учесниците и ја објавува на огласната табла и на Web страницата на Академијата.

ХІ. ОДМОРИ И ОТСУСТВА

Член 43

Учесникот во текот на практичната обука има право на дневен и неделен одмор.

Дневниот одмор учесникот го користи во времето кое е определено за дневен одмор во органот во кој ја изведува практичната обука.

Член 44

Учесникот е должен да го пријави однапред, или, ако за тоа постои оправдана причина, дополнително да го оправда секое отсуство од практичната обука.

Барањето за оправдување на отсуството учесникот го доставува до менторот под чие менторство работи, односно до лицето под чии насоки работи учесникот во институцијата во која престојува, а кое го известува менторот за отсуството.

Менторот ја оценува оправданоста на отсуството и во писмена форма изготвува потврда за оправдано или потврда за неоправдано отсуство, а воедно отсуството го евидентира во Менторскиот дневник.

За секое отсуство на учесникот од практичната обука (оправдано или неоправдано), менторот веднаш, или во рок од 48 часа ја известува стручната служба на Академијата заради регистрирање на истото.

Член 45

Во тек на судиската ферија учесниците имаат право на прекин на практичната обука во траење од две недели, а кое временски е определено со Програмата за практична обука на секоја генерација поодделно и не смее да се поместува.

ХІІ. ОДРЖУВАЊЕ НА РЕДОТ И ДИСЦИПЛИНАТА И ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ НА УЧЕСНИЦИТЕ

Член 46

Учесниците за време на практичната обука се должни да ги почитуваат редот и дисциплината на Академијата и на органот каде ја изведуваат практичната обука.

За сторена дисциплинска повреда учесниците одговараат според Законот за Академијата и според подзаконските акти на Академијата.

Сите изречени дисциплински мерки се прилагаат кон досието на учесникот.

Член 47

За дисциплинска повреда се сметаат следниве однесувања:

- неоправдано отсуство од практична обука подолго од 3 дена;
- неоправдано неисполнување на доверените задачи од менторот кое се повторува најмалку два пати;
- непристојно однесување кон менторите и другите вработени во институцијата во која ја добиваат практичната обука;
- несовесно однесување кон опремата и имотот на Академијата и кон институцијата во која ја добиваат практичната обука што би можело да доведе до нивни оштетувања;
- однесување со кое потешко се нарушува угледот на Академијата;
- откривање на содржината и податоците за конкретни судски и обвинителски предмети што ги стекнале во тек на обуката во институцијата во која ја добиваат практичната обука, а кои имаат доверлив карактер.

Член 48

Во дисциплинската постапка спрема учесниците се применуваат одредбите од член 39 до 45 од Правилникот за почетокот, редот и дисциплината, дисциплинската одговорност и други права и обврски на учесниците за почетната обука во Академијата -теоретска настава.

ХІІІ. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 49

Овој Правилник влегува во сила со денот на објавувањето на огласната табла на Академијата.

Правилников се објавува во „Службен весник на РМ“ и на Web страницата на Академијата.

Бр.01-104/5

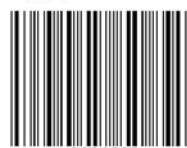
13 февруари 2009 година
СкопјеАкадемија за обука на
судии и јавни обвинители
Претседател на Управен одбор,
Абдулаким Саџиу, с.р.

www.slvesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски факс 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2009 година изнесува 9.200,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2009032